

Проект ЄС
«Додаткова підтримка Міністерства екології
та природних ресурсів України
у впровадженні Секторальної бюджетної підтримки»

Водний фонд України
ШТУЧНІ ВОДОЙМИ
Водосховища і ставки

Довідник

Київ
«Інтерпрес ЛТД»
2014

УДК 556.5 + 556.18 (447)
ББК 26.222

Рецензенти:

В.І. Осадчий, доктор геогр. наук, член-кор. НАН України, директор Українського гідрометеорологічного інституту;

Є.Д. Гопченко, доктор геогр. наук, професор, завідувач кафедри гідрології суші Одеського державного екологічного університету.

Водний фонд України: Штучні водойми — водосховища і ставки: Довідник / [В.В. Гребінь, В.К. Хільчевський, В.А. Сташук, О.В. Чунар'юв, О.Є. Ярошевич] / За ред. В.К. Хільчевського, В.В. Гребеня. — К. : «Інтерпрес ЛТД», 2014. — 164 с.

ISBN 978-96501-098-2

У довіднику систематизовано і узагальнено дані про штучні водойми — водосховища і ставки та їх розташування в межах основних районів річкових басейнів і територіально-адміністративних утворень України — АР Крим, областей (адміністративних районів та міст обласного підпорядкування), міст зі спеціальним статусом — Києва та Севастополя.

The guidebook presents updated and systematized data on artificial waters — water reservoirs and ponds and their location within the main river basins and administrative divisions of Ukraine — Autonomous Republic of Crimea, oblasts (in administrative rayons and cities), Kyiv and Sevastopol.

Це видання здійснене проектом технічної допомоги ЄС «Додаткова підтримка Міністерства екології та природних ресурсів України у впровадженні Секторальної бюджетної підтримки», який фінансується Європейським Союзом та впроваджується консорціумом на чолі з Eptisa з січня 2012 р. Зміст публікації не є відображенням офіційної позиції Європейського Союзу.

Зміст

ВСТУП.....	5
1. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ПОНЯТТЯ	11
2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВОДОСХОВИЩ ТА СТАВКІВ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ	19
2.1. водосховища і ставки	20
2.2. каскад Дніпровських водосховищ	32
2.3. каскад Дністровських водосховищ.....	37
3. ШТУЧНІ ВОДОЙМИ НА ТЕРИТОРІЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ УТВОРЕНЬ	53
3.1. Автономна Республіка Крим	54
3.2. Вінницька область	59
3.3. Волинська область	63
3.4. Дніпропетровська область	67
3.5. Донецька область	72
3.6. Житомирська область	78
3.7. Закарпатська область	82
3.8. Запорізька область	85
3.9. Івано-Франківська область.....	89
3.10. Київська область	93
3.11. Кіровоградська область.....	98
3.12. Луганська область	102
3.13. Львівська область	107
3.14. Миколаївська область	111
3.15. Одеська область	115
3.16. Полтавська область	119
3.17. Рівненська область.....	123
3.18. Сумська область	126
3.19. Тернопільська область.....	130
3.20. Харківська область	134
3.21. Херсонська область	139

3.22. Хмельницька область	143
3.23. Черкаська область	147
3.24. Чернівецька область	151
3.25. Чернігівська область	154
3.26. Місто Київ	158
3.27. Місто Севастополь	160
ЛІТЕРАТУРА	162

ВСТУП

Довідник «Водний фонд України: Штучні водойми — водосховища і ставки» розроблено на основі даних обліку штучних водойм басейновими та обласними управліннями Державного агентства водних ресурсів України станом на 1 січня 2014 р. При цьому, враховувалися положення Водного кодексу України [6], введеного в дію Постановою Верховної Ради України № 214/95-ВР від 6 червня 1995 р. (із змінами, внесеними згідно із Законами, прийнятими протягом 2000–2014 рр.), а також — Водної рамкової директиви Європейського Союзу (2000/60/ЄС) від 23 жовтня 2000 р. [4] і розробок з гідрографічного та водогосподарського районування території України, виконаного в 2013 р. [14]. Враховано також досвід розробки довідкового посібника «Водний фонд України» (М. М. Паламарчук, Н. Б. Закорчевна, 2001, 2006) [16].

Згідно Водного кодексу України (1995), водний фонд України включає:

1) поверхневі води:

- водотоки (річки, струмки);
- природні водойми (озера);
- штучні водойми (водосховища, ставки) і канали;
- інші водні об'єкти;

2) підземні води та джерела;

3) внутрішні морські води та територіальне море.

Категорії поверхневих водних об'єктів згідно Водної рамкової директиви ЄС (ВРД ЄС). Всі поверхневі водні об'єкти, що розташовані в межах того чи іншого району річкового басейну, мають бути віднесені до однієї з п'яти категорій: 1) річки, 2) озера, 3) перехідні води, 4) прибережні води, 5) істотно змінені та штучні водні об'єкти. Перші чотири категорії є природними водними об'єктами. Істотно змінені та штучні водні об'єкти об'єднано в єдину категорію.

Для перших чотирьох категорій (природні водні об'єкти) визначається екологічний статус. Для п'ятої категорії (істотно змінені та штучні водні об'єкти) екологічний статус не визначається, але для них необхідно

встановити екологічний потенціал, який в результаті реалізації Плану управління району річкового басейну має бути щонайменше «добрим».

До штучних водних об'єктів відносяться ті поверхневі водні об'єкти, які були створені в результаті діяльності людини. До них належать водосховища, ставки та канали, створення яких не є результатом певних модифікацій природних водних об'єктів. Прикладом таких штучних водних об'єктів може бути Північно-Кримський канал, канал Дніпро-Сіверський Донець, водойма-охолоджувач Чорнобильської АЕС.

Істотно змінений водний об'єкт — це поверхневий водний об'єкт, який в результаті фізичних змін (модифікацій) під впливом людської діяльності суттєво змінив свій характер (наприклад, гідрологічний режим, морфологію). Прикладом таких істотно змінених водних об'єктів можуть бути руслові Дніпровські водосховища та осушувальні канали, на які, фактично, перетворилися природні русла деяких поліських річок внаслідок їхнього спрямлення.

При проведенні типології кожен окремих штучний та істотно змінений водний об'єкт треба співвіднести з однією з категорій природних водних об'єктів. Наприклад, водосховище з озером, а канал з річкою. При цьому використовуються ті ж самі дескриптори системи А або В (Додаток II ВРД ЄС).

Таким чином, слід констатувати, що існує певна відмінність у визначенні «штучні водні об'єкти» за Водним кодексом України та ВРД ЄС. Так за ВРД, і водосховища, і ставки мають бути віднесені до категорії «істотно змінені та штучні водні об'єкти». При цьому, в межах даної категорії необхідно провести ідентифікацію кожного водосховища та ставка з метою встановлення його приналежності до одного з типів — «штучного» або «істотно зміненого» водного об'єкта. Таку ж ідентифікацію за типами необхідно виконати і для каналів. Згідно Угоди про асоціацію Україна — ЄС (Додаток XXX) це має бути виконано при реалізації заходу «Аналіз характеристик районів річкових басейнів» до 1 листопада 2020 р. [20].

Інтегроване управління водними ресурсами за басейновим принципом — процес управління водними ресурсами, запроваджений Водною Рамковою Директивою ЄС.

Ним зокрема передбачено, що основною одиницею управління є район річкового басейну. Як свідчить світова практика, такий інтегрований підхід сприяє максимальному досягненню цілей і завдань охорони та відтворення водних екосистем, забезпечення раціонального використання водних ресурсів [15].

Водним кодексом України також встановлено, що державне управління в галузі використання і охорони вод здійснюється за басейновим принципом на основі державних, цільових, міждержавних та регіональних програм використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів (стаття 13).

Законом України від 24.05.2012 р. № 4836-VI затверджена «Загальнодержавна цільова програма розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро до 2021 року», яка передбачає реалізацію комплексу заходів із впровадження системи інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом [11].

Гідрографічне та водогосподарське районування території України.

Як позитивний факт руху до європейських стандартів у галузі управління водними ресурсами треба відзначити розробку у 2013 р. вченими Київського національного університету імені Тараса Шевченка та Вінницького національного технічного університету і фахівцями Державного агентства водних ресурсів України гідрографічного та водогосподарського районування території України згідно з вимогами Водної рамкової директиви ЄС, яке необхідно затвердити на законодавчому рівні [14].

Гідрографічне районування території України — це поділ території України на гідрографічні одиниці, який здійснюється для розроблення планів управління річковими басейнами. Гідрографічними одиницями є райони основних річкових басейнів та суббасейни у їх межах. Райони основних річкових басейнів є головною одиницею управління в галузі використання і охорони водних об'єктів, які складаються з басейнів відповідних річок і пов'язаних з ними підземних водоносних горизонтів.

В Україні встановлено 9 районів основних річкових басейнів, троє з яких (Дунаю, Дніпра та Дону) у свою чергу поділяються на суббасейни: 1) район басейну *Вісли* (Західного Бугу та Сану); 2) район басейну *Дунаю* (суббасейни: Тиси; Пруту та Сірету; Нижнього Дунаю); 3) район басейну *Дністра*; 4) район басейну *Південного Бугу*; 5) район басейну *Дніпра* (суббасейни: Прип'яті; Десни; Середнього Дніпра; Нижнього Дніпра); 6) район басейну *річок Причорномор'я*; 7) район басейну *Дону* (суббасейни: Сіверського Дінця; Нижнього Дону); 8) район басейну *річок Приазов'я*; 9) район басейну *річок Криму* [14].

Водогосподарське районування території України — це поділ гідрографічних одиниць, якими є райони річкових басейнів, на водогосподарські ділянки, які є першим рівнем прийняття управлінських рішень у басейні, для яких зокрема розробляються водогосподарські баланси.

Головним елементом інформаційного забезпечення переходу до басейнового принципу управління водними ресурсами має бути чіткий облік природних і штучних водних об'єктів, як основної складової частини водного фонду, що наразі здійснюється недостатньо ефективно через невизначеність з структурними компетенціями його ведення [19].

Штучні водойми — водосховища і ставки в наш час стали характерним елементом ландшафту України. Від найпростіших загат і гребель на малих річках і струмках, споруджених для накопичення води для господарських потреб і роботи водяних млинів, до великих водосховищ на Дніпрі та Дністрі, збудованих у 50–80 рр. ХХ ст. — така еволюція створення штучних водойм в Україні. На кінець ХХ ст. штучні водойми регулювали 22,5% середнього річного стоку, що формується в Україні.

Водосховища, яких в Україні всього нараховується 1103, за своєю величиною (за характеристиками — повний об'єм і площа водної поверхні), поділяються наступним чином: 2 водосховища (Кременчуцьке та Каховське) належать до дуже великих (0,2% від загальної їх кількості); 5 (0,5%) — до великих (Київське, Канівське, Дніпродзержинське, Дніпровське

та Дністровське-1, головне); 11 (1,0%) — до середніх; 93 (8,4%) — до невеликих; 992 водосховища (89,9% від загальної їх кількості) — до малих.

Поширені водосховища по території України нерівномірно. Найбільша їхня кількість зосереджена у посушливих центральних та південно-східних областях України: Донецькій — 130 водосховищ, Дніпропетровській — 101 та Кіровоградській — 84 водосховища.

Аналіз у басейновому розрізі показує, що найбільша кількість водосховищ України (45,5%) зосереджена в районі річкового басейну Дніпра. Частина району річкового басейну Південного Бугу становить 17%, району річкового басейну Дону — 13,5%. Найменше водосховищ у районі річкового басейну Вісли (Західного Бугу та Сану) — 11 (1% від загальної кількості).

Водосховища мають різне призначення та підпорядкованість, в тому числі передаються в оренду — процес, який триває з початку 2000-х рр.

Оскільки всі води (водні об'єкти) є виключно власністю Українського народу, то вони можуть надаватися лише у користування (Водний кодекс, стаття 6). Згідно чинного законодавства, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування можуть передавати водосховища і ставки (за наявності розробленого паспорта водного об'єкта) в оренду [12].

В оренду можуть передаватися: водосховища (крім водосховищ комплексного призначення), ставки, озера та замкнені природні водойми. Здійснюється це відповідно та в порядку, передбаченому статтею 51 Водного кодексу України — для рибогосподарських потреб, культурно-оздоровчих, лікувальних, рекреаційних, спортивних і туристичних цілей. При цьому, на орендованому водному об'єкті не обмежуються права загального водокористування населення (купання, плавання на човнах, любительське і спортивне рибальство тощо), за винятком випадків, передбачених законом [6].

Водогосподарські організації мають на балансі 175 водосховищ, або близько 16% від їх загальної кількості в Україні. Найбільше таких водойм — у Харківській області — 23.

Передано в оренду (станом на 01.01.14) по країні 431 водосховище, або 39% від їх загальної кількості. Найбільше орендованих водосховищ у Донецькій (72 водосховища), Кіровоградській (57 водосховищ) та Дніпропетровській (39 водосховищ) областях. Немає орендованих водосховищ в Івано-Франківській, Львівській та Херсонській областях.

Ставки, яких в Україні нараховується 49444, займають 2891,1 км² території. В цілому, площа водної поверхні ставків є більшою від площі водної поверхні водосховищ (якщо не враховувати Дніпровський каскад та Дністровські водосховища). За площею водної поверхні та величиною повного об'єму ставків провідні позиції посідають Вінницька, Дніпропетровська та Полтавська області. Найменшими є зазначені показники у Закарпатській та Чернівецькій областях.

Аналіз у басейновому розрізі показує, що найбільша кількість ставків України — 24043 (48,6%) зосереджена в районі річкового басейну Дніпра. Частина району річкового басейну Південного Бугу становить 20%, району річкового басейну Дністра — 11,0%. Найменше ставків у районі басейну рі-

чок Причорномор'я — 570 (1,1% від їх загальної кількості). Ці ж пропорції у співвідношеннях між районами річкових басейнів зберігаються і при аналізі площ водної поверхні та об'ємів ставків.

На балансі водогосподарських організацій знаходиться 167 ставків, або лише 0,3% від їх загальної кількості в Україні. Найбільше таких водойм у Житомирській області — 61.

Передаю в оренду (станом на 01.01.14) по країні 17860 ставків, або 36% від їх загальної кількості. Найбільше орендованих ставків у Черкаській (1877 ставків), Хмельницькій (1719) та Кіровоградській (1329 ставків) областях. Найменшою є частка орендованих ставків у Херсонській області, де вона становить лише 2% (27 ставків) від загальної їх кількості в області.

Використання штучних водойм — водосховищ і ставків здійснюється, переважно, залежно від водності і господарської спеціалізації регіонів. На півдні і в центральних маловодних районах штучні водойми використовуються головним чином для водопостачання, зрошення і риборозведення. В північній частині — в зоні надмірного зволоження, вони є водоприймачами осушувальних систем, джерелами водопостачання і зволоження, використовуються для риборозведення і рекреації. В Прикарпатті їх головне призначення — водопостачання, гідроенергетика, риборозведення, протипаводковий захист.

Коефіцієнт зарегулювання стоку річок штучними водоймами (відношення об'єму штучних водойм до середнього об'єму річкового стоку) для окремих районів річкових басейнів України досягає: річок Приазов'я — 0,71; річок Криму — 0,76; річок Причорномор'я — 0,77. Але більшість водосховищ і ставків побудовано на малих річках, тому їх стік зарегульовано на 50–70%. А на значній кількості малих річок районів річкових басейнів Причорномор'я, Приазов'я, Дону (Сіверського Дінця), нижньої частини районів річкових басейнів Дніпра та Південного Бугу величина коефіцієнта зарегулювання досягає 100%.

Необхідно зазначити, що за даними обстежень, значна частина ставків в Україні, особливо створених на малих річках, мають незадовільний технічний стан, що перешкоджає регулюванню та раціональному використанню стоку малих річок. Замуленість ставків становить 10–25%, а в південних степових районах досягає 50–60%. Вони заросли водною рослинністю, що зумовило зменшення їх об'єму та площі водного дзеркала. Значна частина малих за площею та неглибоких ставків втратила господарське значення, перетворилася на штучні басейни-випаровувачі, які марно і безповоротно втрачають воду.

Втрати води на додаткове випаровування з поверхні водосховищ і ставків є досить значними, особливо в зоні недостатнього зволоження, де вони можуть досягати 20–40% від об'єму стоку річок, на яких вони побудовані, в дуже маловодний рік [5]. Створення водосховищ та, особливо ставків, на малих річках часто відбувалося безсистемно, на низькому інженерному рівні. Враховуючи також їх сучасний незадовільний технічний стан внаслідок тривалої експлуатації, постає питання про ліквідацію частини таких водойм (особливо малих за площею та неглибоких ставків) та перетворен-

ня їх на заплавні сіножаті. У випадку необхідності, ставки можна залишити в експлуатації, але потрібно провести їхнє очищення від мулу та водяної рослинності.

Автори вдячні за сприяння в оформленні матеріалів з кількісних характеристик водосховищ і ставків за регіонами України фахівцям Державного агентства водних ресурсів України — О.Г. Лисюк, В.С. Бабчуку та М.Ю. Хореву; співробітнику Інституту геологічних наук НАН України Р.Л. Кравчинському.

1. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ПОНЯТТЯ

Нижче наведено терміни і поняття, унормовані у Водному кодексі України (1995), інших нормативних джерелах та сучасній спеціальній науково-методичній літературі. Вони пов'язані з морфологією, технічними характеристиками, використанням та охороною штучних водних об'єктів — водосховищ і ставків, а також стосуються ширшого кола питань сучасного стану управління, використання та охорони вод в Україні, в тому числі і з урахуванням Водної рамкової директиви Європейського Союзу (2000/60/ЄС).

Басейнова рада — консультативно-дорадчий орган, створений для вирішення питань з використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів у межах території річкового басейну.

Басейновий принцип управління — інтегроване управління водними та іншими природними ресурсами та екосистемами в межах річкового басейну.

Б'єф — ділянка річки, що розташована вище або нижче водопідпірної споруди (греблі), відповідно — верхній та нижній б'єф.

Використання води — процес вилучення води для використання у виробництві з метою отримання продукції та для господарсько-питних потреб населення, а також без її вилучення для потреб гідроенергетики, рибництва, водного, повітряного транспорту та інших потреб.

Виснаження водних ресурсів — постійне скорочення запасів та погіршення якості поверхневих і підземних вод.

Відновлення водних ресурсів — комплекс заходів, спрямованих на відновлення попередньої кількості та якості водних ресурсів.

Відтворення водних ресурсів — природний (регульований і нерегульований) та штучний процес збереження кількісних та якісних характеристик водних ресурсів.

Вода зворотна — вода, що повертається за допомогою технічних споруд і засобів з господарської ланки кругообігу води в його природні ланки у вигляді стічної, шахтної, кар'єрної чи дренажної води.

Вода питна — вода, яка за органолептичними властивостями, хімічним та мікробіологічним складом, паразитологічними та радіологічними показниками відповідає санітарному законодавству (вода з централізованих систем водопостачання, фасована, з шахтних колодязів, каптажів джерел, бюветів і пунктів розливу).

Вода стічна — вода, що утворилася в процесі господарсько-побутової та виробничої діяльності (крім шахтної, кар'єрної і дренажної води), а також відведена із забудованої території, на якій вона утворилася внаслідок випадання атмосферних опадів.

Води — усі води (поверхневі, підземні, морські), що входять до складу природних ланок кругообігу води. Усі води (водні об'єкти) на території України є національним надбанням Українського народу, однією з природних основ його економічного розвитку і соціального добробуту (Водний кодекс України, 1995).

Води поверхневі — води різних об'єктів, що знаходяться на земній поверхні.

Води прісні — природні води з мінералізацією до 1 г/дм³.

Води солонуваті — природні води з мінералізацією від 1 до 10 г/дм³.

Води солоні — природні води з мінералізацією від 10 до 50 г/дм³.

Води суші — усі стоячі або проточні води на поверхні суші та всі підземні води, що знаходяться у бік суші від базової лінії, від якої вимірюється ширина територіальних вод (Водна рамкова директива ЄС, 2000).

Води транскордонні — водні об'єкти, які утворюють або перетинають кордони двох або більше країн.

Водна рамкова директива ЄС (2000/60/ЄС) — основний директивний документ у галузі водної політики ЄС, прийнятий Європейським парламентом та Радою Європи 23 жовтня 2000 р., що встановлює основні (рамкові) положення для досягнення країнами ЄС доброї якості води у їхніх водних об'єктах.

Водний об'єкт — природний або створений штучно елемент довкілля, в якому зосереджуються води (море, річка, озеро, водосховище, ставок, канал, водоносний горизонт).

Водний фонд України — усі води (водні об'єкти) на території України: поверхневі води; підземні води та джерела; внутрішні морські води та територіальне море. Поверхневі води поділяються на: природні водойми (озера); водотоки (річки, струмки); штучні водойми (водосховища, ставки) і канали; інші водні об'єкти.

Водні ресурси — обсяги поверхневих, підземних і морських вод відповідної території.

Водовід — гідротехнічна споруда, що являє собою лінію водопровідних труб, призначена для підведення води до районів її використання.

Водогосподарська ділянка — визначена частина річкового басейну, для якої розробляються водогосподарські баланси, встановлюються ліміти забору та вилучення водних ресурсів з водного об'єкта та інші параметри водокористування.

Водогосподарське районування території України — це поділ гідрографічних одиниць — районів річкових басейнів на водогосподарські ділянки, які є першим рівнем прийняття управлінських рішень у басейні, для яких зокрема розробляються водогосподарські баланси.

Водогосподарський баланс — співвідношення між надходженням та витратою води на будь якій частині земної поверхні за певний час з урахуванням господарської діяльності людини.

Водозабір — споруда або пристрій для забору води з водного об'єкта.

Водозбір — частина земної поверхні і товщі ґрунтів, з яких відбувається стік води у водотік або водойму.

Водойма — безстічний або із сповільненим стоком поверхневий водний об'єкт, що знаходиться у природному або штучному заглибленні у земній поверхні. Вирізняють природні водойми (виникли без участі людини — озера) та штучні (створені людиною — водосховища і ставки).

Водокористування — використання вод (водних об'єктів) для задоволення потреб населення, промисловості, сільського господарства, транспор-

ту та інших галузей господарства, включаючи право на забір води, скидання стічних вод та інші види використання вод (водних об'єктів).

Водосховище — штучна водойма місткістю понад 1 млн. м³, збудована для створення запасу води та регулювання її стоку.

Водосховищ класифікація — за повним об'ємом (км³) та площею водного дзеркала (км²): *найбільші* — понад 50 км³ та понад 5000 км²; *дуже великі* — 50–10 км³ та 5000–500 км²; *великі* — 10–1 км³ та 500–100 км²; *середні* — 1–0,1 км³ та 100–20 км²; *невеликі* — 0,1–0,01 км³ та 20–2 км²; *малі* — до 0,01 км³ та до 2 км² (за А.Б. Авакяном та ін., 1987).

Водосховище комплексного призначення — водосховище, яке відповідно до паспорту використовується для двох і більше цілей (крім рекреаційних).

Водоохоронна зона — природоохоронна територія господарської діяльності, що регулюється. На території водоохоронних зон забороняється: 1) використання стійких та сильнодіючих пестицидів; 2) влаштування кладовищ, скотомогильників, звалищ, полів фільтрації; 3) скидання неочищених стічних вод, використовуючи рельєф місцевості (балки, пониззя, кар'єри тощо), а також у потічки.

Гідрографічна мережа — сукупність постійних і тимчасових водотоків і водойм (річок, озер, боліт, а також водосховищ і каналів) на певній території.

Гідрографічна одиниця — район річкового басейну, річковий басейн, суббасейн.

Гідрографічне районування території України — це поділ території України на гідрографічні одиниці, який здійснюється для розроблення та впровадження планів управління річковими басейнами.

Гранично допустима концентрація (ГДК) речовини у воді — встановлений рівень концентрації речовини у воді, вище якого вода вважається непридатною для конкретних цілей водокористування.

Гранично допустимий скид (ГДС) речовини — маса речовини у зворотній воді, що є максимально допустимою для відведення за встановленим режимом даного пункту водного об'єкта за одиницю часу.

Джерело забруднення (забруднювач) — об'єкт, який вносить у водні об'єкти забруднюючі речовини, мікроорганізми або тепло і негативно впливає на якість води.

Забір води — вилучення води з водного об'єкта для використання за допомогою технічних пристроїв або без них.

Забруднення вод — штучні зміни хімічного і фізичного стану, а також біологічних характеристик води, внаслідок чого обмежується подальше її використання.

Забруднююча (забруднювальна) речовина — речовина, яка привноситься у водний об'єкт в результаті господарської діяльності людини і призводить до погіршення якості води.

Замкнений водний об'єкт — природна або штучно створена водойма, не зв'язана з іншими водними об'єктами (крім водоносних горизонтів).

Заплавні землі — прибережна територія, що може бути затоплена чи підтоплена під час повені (паводка).

Засмічення вод — привнесення у водні об'єкти сторонніх предметів і матеріалів, що шкідливо впливають на стан вод.

Землі водного фонду — землі зайняті: морями, річками, озерами, водосховищами, іншими водоймами, болотами, а також островами, що не зайняті лісами; прибережними захисними смугами вздовж морів, річок та навколо водойм, крім земель, зайнятих лісами; гідротехнічними, іншими водогосподарськими спорудами та каналами, а також землі, виділені під смуги відведення для них; береговими смугами водних шляхів.

Зона санітарної охорони — територія і акваторія, де запроваджується особливий санітарно-епідеміологічний режим з метою запобігання погіршення якості води джерел централізованого господарсько-питного водопостачання, а також з метою забезпечення охорони водопровідних споруд.

Інтегроване управління водними ресурсами (загальне визначення) — процес, що сприяє скоординованому розвитку та управлінню водними, земельними та пов'язаними з ними ресурсами, з метою підвищення ефективності економічного та соціального розвитку на принципах справедливості та беззаперечності сталого розвитку життєво важливих екосистем.

Істотно змінений поверхневий водний об'єкт — поверхневий водний об'єкт, який у результаті перебудови людиною суттєво змінив свій характер (Водна рамкова директива ЄС, 2000).

Канал — гідротехнічна споруда у вигляді відкритого штучного русла з безнапірним рухом води.

Лиман — затоплена водами моря пригирлова частина річкової долини або балки, що перетворилася у мілку затоку.

Маловоддя — період (фаза) гідрологічного режиму водного об'єкта, при якому спостерігається зменшення його водності, внаслідок чого погіршуються умови забезпечення потреб у водних ресурсах.

Межень (меженний період) — період річного циклу, протягом якого спостерігається низька водність.

Мінералізація природних вод — сумарний вміст всіх знайдених при хімічному аналізі мінеральних речовин (виражається в мг/дм³, г/дм³). Класифікація природних вод за мінералізацією, г/дм³: *дуже прісні* — до 0,1; *помірно прісні* — 0,1–0,6; *прісні з підвищеною мінералізацією* — 0,6–1,0; *слабосолені* — 1,0–3,0; *середньосолені* — 3,0–15,0; *сильносолені* — 35,0–50,0; *розсоли* — понад 50 (за В.К. Хільчевським, 2003).

Моніторинг вод — система спостережень, збирання, обробки, збереження та аналізу інформації про стан водних об'єктів, прогнозування його змін та розробки науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття відповідних рішень.

Напір водосховища — різниця рівнів між верхнім і нижнім б'єфами.

Напірний фронт водосховища — сукупність водопідпірних споруд, що утримують напір водосховища.

Нормальний підпірний рівень водосховища (НПР) — найвищий підпірний рівень поблизу водопідпірної споруди, перевищення якого в нормальних умовах експлуатації не допускається.

Об'єм водосховища корисний — частина повного об'єму водосховища, що використовується для регулювання стоку, яка міститься між нормальним підпірним рівнем і рівнем мертвого об'єму.

Об'єм водосховища мертвий — частина об'єму водосховища, замкнута між рівнем мертвого об'єму і ложем водосховища, яка в нормальних умовах роботи не використовується для регулювання стоку.

Об'єм водосховища повний — об'єм, який міститься між нормальним підпірним рівнем води у водосховищі і ложем водосховища.

Озеро — природна западина суші, заповнена прісними або солоними водами.

Оренда водних об'єктів — тимчасове користування водними об'єктами (водосховищами, ставками, озерами, замкненими природними водоймами) на договірних засадах для рибогосподарських, культурно-оздоровчих, лікувальних, рекреаційних, спортивних і туристичних цілей, проведення науково-дослідних робіт.

Орендарі водних об'єктів — фізичні та юридичні особи, які уклали договори оренди водних об'єктів відповідно до вимог чинного законодавства

Орендодавці водних об'єктів — органи, що здійснюють розпорядження земельними ділянками під водою (водним простором) згідно з повноваженнями, визначеними Земельним кодексом України (у межах населених пунктів — сільські, селищні та міські ради, за межами населених пунктів — Рада міністрів Автономної Республіки Крим та обласні державні адміністрації).

Охорона вод — сукупність правових, організаційних, технологічних, економічних, наукових і соціальних заходів, спрямованих на попередження забруднення, засмічення та виснаження водних об'єктів з метою оптимального задоволення потреб населення та галузей економіки у воді нормативної якості.

Паводок — значне підвищення водності річки в межах річного циклу, що виникає нерегулярно; утворюється під час сильних дощів чи під час відлиги.

Паспорт водного об'єкта — документ, спрямований на: встановлення технічних параметрів водного об'єкта; гідрологічних характеристик річки (водотоку); регламентацію експлуатаційної діяльності на водосховищах, ставках та озерах з метою забезпечення сталого використання (включаючи кількісне та якісне відновлення) усіх ресурсів, пов'язаних з існуванням водойми, надійністю функціонування споруд та підвищенням ефективності їх використання.

Перехідні (проміжні) води — поверхневі водні об'єкти поблизу гирла річок, що характеризуються частковою солоністю у результаті їх близькості до прибережних морських вод, але на які суттєво впливає притік прісної води (Водна рамкова директива ЄС, 2000).

Підземні води — води, що знаходяться нижче рівня земної поверхні в товщах гірських порід верхньої частини земної кори в усіх фізичних станах.

План управління району річкового басейну — стратегічний документ, який містить аналіз стану та програму для досягнення цілей, визначених для кожного району річкового басейну у встановлені терміни.

Пляжна зона — прилегла до урізу води частина прибережної захисної смуги уздовж морів, навколо морських заток і лиманів з режимом обмеженої господарської діяльності.

Поверхневі води — води суші, за винятком підземних вод; перехідні (проміжні) води та прибережні (морські) води, проте, якщо йдеться про хімічний стан, до них також включаються територіальні води (Водна рамкова директива ЄС, 2000).

Повінь (водопілля) — це фаза водного режиму річки, яка щороку повторюється в даних кліматичних умовах в один і той самий сезон року, характеризується найбільшою водністю, високим і тривалим підйомом та спадом рівнів води в річці, озері, водосховищі (на річках України — весняна повінь від танення снігу на водозборі).

Прибережна захисна смуга — частина водоохоронної зони відповідної ширини вздовж річки, моря, навколо водойм, на якій встановлено більш суворий режим господарської діяльності, ніж на решті території водоохоронної зони. Прибережні захисні смуги встановлюються по берегах річок та навколо водойм уздовж урізу води (у меженний період) шириною:

- для малих річок, струмків і потічків, а також ставків площею до 3 гектарів — 25 метрів;
- для середніх річок, водосховищ на них та ставків площею понад 3 гектари — 50 метрів;
- для великих річок, водосховищ на них та озер — 100 метрів.

Якщо крутизна схилів перевищує три градуси, мінімальна ширина прибережної захисної смуги подвоюється.

Прибережні води — поверхневі водні об'єкти, що простягаються у бік до берега від лінії, кожна точка якої розташована на відстані однієї морської милі у бік до моря від найближчої точки базової лінії, від якої вимірюється ширина територіальних вод, простягаючись там, де це доречно, до зовнішньої межі перехідних (проміжних) вод (Водна рамкова директива ЄС, 2000).

Район річкового басейну — головна одиниця управління у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів, що складається з річкового басейну (сусідніх річкових басейнів), перехідних, прибережних та підземних вод у його межах.

Рибництво — штучне розведення і відтворення риби та інших водних живих ресурсів.

Рибогосподарський водний об'єкт — водний об'єкт (його частина), що використовується для рибогосподарських цілей.

Рівень мертвого об'єму водосховища — рівень поверхні води, що обмежує зверху мертвий об'єм водосховища.

Річка — природний водний потік, що тече у виробленому ним річищі і живиться за рахунок стоку з площі свого водозбору.

Річкова система — сукупність головної річки та її приток.

Річка велика — річка, водозбір якої розташований у кількох географічних зонах і має площу понад 50 тис. км².

Річка середня — річка, водозбір якої має площу від 2 до 50 тис. км².

Річка мала — річка, водозбір якої має площу до 2 тис. км².

Річкова мережа — сукупність усіх річок у межах певної території; частина гідрографічної мережі.

Річковий басейн — частина земної поверхні, стік води з якої послідовно через пов'язані водойми і водотоки здійснюється в море або озеро.

Санітарна витрата — мінімальна розрахункова витрата води, що скидається з водосховища (ставка) до річки в маловодний (меженний) період відповідно до встановлених режимів роботи або регламентів експлуатації цих водосховищ (ставків) з метою підвищення водності річки нижче за течією та запобігання погіршення якості води джерел централізованого господарсько-питного водопостачання

Ставок — штучно створена водойма місткістю не більше 1 млн. м³.

Струмок (потічок) — невеликий постійний або тимчасовий водотік, утворений стіканням талих снігових або дощових вод, а також виходом на поверхню підземних вод (довжина — від кількох сотень метрів до кількох кілометрів).

Суббасейн — частина річкового басейну, стік води з якої через пов'язані водойми і водотоки здійснюється до головної річки басейну або водогосподарської ділянки.

Технологічна водойма — штучно створена водойма спеціального технологічного призначення, що визначається технічним проектом та/або паспортом, яка наповнюється штучно за допомогою гідротехнічних споруд і пристроїв.

Уріз води — межа води на березі водного об'єкта (берегова лінія).

Штучний поверхневий водний об'єкт — поверхневий водний об'єкт, створений діяльністю людини (Водна рамкова директива ЄС, 2000).

Якість води — характеристика складу і властивостей води, яка визначає її придатність для конкретних цілей використання.

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВОДОСХОВИЩ ТА СТАВКІВ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

2.1. Водосховища і ставки

В умовах значної нерівномірності розподілу річкового стоку в часі і просторі в Україні з давніх часів створювались штучні водойми, особливо з часів заселення південних маловодних районів. У недавньому минулому для збільшення водності малих річок у межах на них споруджували численні загати і греблі найпростішого типу, а при них — водяні млини або інші гідросилові установки, робота яких не пов'язана з вилученням частини стоку річки. Водорегулюючі значення мали також поширені на той час лозові перемички впоперек русла з отвором для ловлі риби. Підпір води від цих споруд збільшував глибини вище за течією. Пізніше, на межі XIX і XX ст., водойми на малих річках почали створювати при будівництві на них гідроелектростанцій, а згодом — з метою зрошення (зволоження) земель, водопостачання і для створення рибних господарств [9].

До 1950 р. загальна площа штучних водойм в Україні не перевищувала 98 тис. га, повний об'єм — 1,4 км³. За рахунок цих водойм можна було регулювати не більше 3% річкового стоку. Але вже через 10 років площа водного дзеркала ставків і водосховищ (без Дніпровських) збільшилася вдвічі, а об'єм — майже в 3 рази. Особливо інтенсивне зростання їх кількості спостерігалось у 50–80 рр. XX ст. За 50 років (з 1950 по 2000 р.) площа водної поверхні водосховищ і ставків в Україні зросла у 5,2 рази, повний об'єм — у 8,5 разів. На той час штучні водойми регулювали близько 22,5% середнього річного стоку, що формується в межах України [5].

Водосховища. Впродовж останніх десяти років водогосподарськими організаціями Державного агентства водних ресурсів України спільно з районними державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування та службами Державного агентства земельних ресурсів проводиться уточнення відомостей і матеріалів раніше проведеної інвентаризації наявності водосховищ і ставків в областях, районах і містах України. У цьому виданні наведено матеріали, що узагальнюють дані басейнових та обласних управлінь водних ресурсів Державного агентства водних ресурсів України станом на 1 січня 2014 р.

На 01.01.2014 р. в Україні загальна кількість водосховищ (з урахуванням Дніпровського каскаду та Дністровських водосховищ) становила — 1103.

Серед них — 6 водосховищ Дніпровського каскаду (Київське, Канівське, Кременчуцьке, Дніпродзержинське, Дніпровське та Каховське) і 2 — Дністровські (Дністровське-1, *головне* та Дністровське-2, *буферне*). Водосховища займають 9512,0 км² площі країни (2475,9 км² без водосховищ Дніпровського каскаду та Дністровських водосховищ — табл. 2.1).

Вони утримують 55315,8 млн. м³ води (величина повного об'єму), зокрема 8565,8 млн. м³ — без водосховищ Дніпровського каскаду та Дністровських водосховищ. Це означає, що водосховища утримують об'єм води, який перевищує середній багаторічний стік Дніпра, або ж водні ресурси країни, які формуються на її території в середні за водністю роки [5]. Корисний об'єм водосховищ, тобто об'єм, який використовується для регулювання стоку і забезпечення потреб водогосподарського комплексу, становить 26654,8 млн. м³ (6024,8 млн. м³ без водосховищ Дніпровського каскаду та Дністровських

водосховищ). Ця величина перевищує величину місцевого стоку, що формується на території України в дуже маловодний рік (95%-ної забезпеченості).

Таблиця 2.1. Наявність водосховищ у межах адміністративно-територіальних утворень на території України (без Дніпровського каскаду та Дністровських водосховищ)

АР Крим, область, місто зі спеціальним статусом	Кількість водосховищ та їх параметри				На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн. м ³		кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
			повний	корис- ний				
АР Крим	22	3614	334,2	306,9	13	2610	1	65
Вінницька	52	9658	293,0	136,0	4	3305	6	616
Волинська	9	1960	36,4	33,2	8	1806	2	133
Дніпропетровська	101	20100	909,0	742,6	13	3420	39	3242
Донецька	130	18186	863,6	619,8	12	1933	72	6990
Житомирська	54	7744	181,7	160,1	4	483	19	2439
Закарпатська	9	1212	40,6	32,7	5	754	7	995
Запорізька	28	2474	74,8	64,2	—**	—	17	1137
Івано-Франківська	3	1631	63,5	15,4	—	—	—***	—
Київська	62	10250	194,0	169,7	16	2578	21	2573
Кіровоградська	84	9501	264,3	213,0	3	350	57	4306
Луганська	73	7403	254,0	191,6	11	657	34	2497
Львівська	20	3288	67,1	56,7	3	303	—	—
Миколаївська	45	7585	374,7	230,8	12	2634	17	1231
Одеська	64	58704	2106,7	934,1	10	1340	11	1498
Полтавська	69	6470	149,9	113,0	15	2010	35	2724
Рівненська	12	2925	47,8	38,2	7	972	4	380
Сумська	43	4657	99,0	80,5	5	734	5	315
Тернопільська	26	3579	79,3	68,8	—	—	15	1940
Харківська	57	33050	1497,3	1357,0	23	28600	31	3220
Херсонська	15	13743	138,3	66,2	7	1877	—	—
Хмельницька	51	10961	258,2	196,0	—	—	20	2636
Черкаська	38	5918	118,7	85,8	—	—	6	586
Чернівецька	3	168	7,8	4,9	—	—	2	138
Чернігівська	24	2201	48,0	46,2	4	290	10	1082
м. Київ	—*	—	—	—	—	—	—	—
м. Севастополь	1	604	64,2	61,2	—	—	—	—
Разом по Україні	1095	247586	8566,1	6024,6	175	56656	431	40743

Примітки: * — немає водосховищ на території міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Із загальної кількості водосховищ в Україні (згідно табл. 2.2): 2 (0,2%) відносяться до дуже великих (Кременчуцьке та Каховське); 5 (0,5%) — до великих (Київське, Канівське, Дніпродзержинське, Дніпровське та Дністровське-1); 11 (1,0%) — до середніх; 93 (8,4%) — до невеликих; 992 (89,9%) — до малих.

Таблиця 2.2. Класифікація водосховищ за розмірами [1]

Категорія водосховищ	Повний об'єм, км ³	Площа водної поверхні, км ²
Найбільші	понад 50	понад 5000
Дуже великі	50–10	5000–500
Великі	10–1,0	500–100
Середні	1,0–0,1	100–20
Невеликі	0,1–0,01	20–2,0
Малі	до 0,01	до 2,0

Розподіляються водосховища по території України нерівномірно (рис. 2.1). Найбільша їх кількість зосереджена у посушливих центральних та південно-східних областях України: Донецькій (130 шт.), Дніпропетровській (101 шт.) та Кіровоградській (84 шт.). Хоча за величинами площі водної поверхні (58704 га) та повного об'єму (2106,7 млн.м³) — без водосховищ Дніпровського каскаду та Дністровських водосховищ — перше місце посідає Одеська область. Це обумовлено тим, що до складу водосховищ області водогосподарськими організаціями включено Придунайські озера, зокрема крупні — Китай, Ялпуг, Кутурлуй, Катлабух, Кагул, Картал, а також озеро Сасик, гідрологічний режим яких регулюється гідротехнічними спорудами. Найменшу кількість водосховищ (по три) мають на своїй території Івано-Франківська та Чернівецька області (без Дністровських водосховищ).

На балансі водогосподарських організацій знаходиться 175 водосховищ, або близько 16% від їх загальної кількості в Україні. Найбільше таких водойм — у Харківській області — 23. Передано в оренду місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування (станом на 01.01.14) по країні 431 водосховище, або 39% їх кількості. Найбільше орендованих водосховищ у Донецькій (72 шт.), Кіровоградській (57 шт.) та Дніпропетровській (39 шт.) областях. Немає таких водосховищ в Івано-Франківській, Львівській та Херсонській областях — рис. 2.2.

У табл. 2.3 наведено кількість та параметри водосховищ в адміністративно-територіальних утвореннях України, віднесених за їх розташуванням до меж районів річкових басейнів (без Дніпровського каскаду та Дністровських водосховищ). Ця таблиця містить дані про частку кожної адміністративно-територіальної одиниці у кількості, площі, повному та корисному об'ємі водосховищ у межах окремих районів річкових басейнів. Також це стосується кількості та площі водосховищ, що знаходяться на балансі водогосподарських організацій та водосховищ, що передано в оренду місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування (станом на 01.01.14).

Таблиця 2.3. Водосховища в адміністративно-територіальних утвореннях України, віднесених за їх розташуванням до меж районів річкових басейнів (без Дніпровського каскаду та Дністрівських водосховищ)

АР Крим, область, місто зі спеціальним статусом	Кількість водосховищ та їх параметри				На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт	площа, га	об'єм, млн.м ³		кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
повний			корис- ний					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Район річкового басейну Вісли (Західного Бугу та Сану)								
Волинська	2	1534	25,7	24,9	2	1534	–**	–
Львівська	9	1759	37,6	30,9	2	180	–	–
Разом	11	3293	63,3	55,8	4	1714	–	–
Район річкового басейну Дунаю								
Закарпатська	9	1212	40,6	32,7	5	754	7	995
Одеська	29	52474	1929,9	822,3	6	630	1	167
Чернівецька	2	138	4,5	2,9	–*	–	2	138
Разом	40	53824	1975,0	857,9	11	1384	10	1300
Район річкового басейну Дністра								
Вінницька	7	768	18,6	14,9	–	–	1	95
Івано-Франківська	3	1631	63,5	15,4	–	–	–	–
Львівська	11	1529	29,5	25,8	1	123	–	–
Одеська	8	3007	88,7	40,1	1	53	2	177
Тернопільська	24	3271	75,7	66,3	–	–	13	1632
Хмельницька	8	993	19,5	13,9	–	–	–	–
Чернівецька	1	30	3,3	2,0	–	–	–	–
Разом	62	11229	298,8	178,4	2	176	16	1904
Район річкового басейну Південного Бугу								
Вінницька	42	8604	269,0	117,0	4	3305	4	393
Київська	3	513	7,5	6,4	2	379	1	134
Кіровоградська	63	6554	177,7	144,8	2	181	41	3217
Миколаївська	27	4850	276,1	147,0	5	1348	15	1162
Одеська	4	669	11,0	8,2	1	172	1	172
Хмельницька	24	5241	82,5	62,2	–	–	7	754
Черкаська	23	3521	69,4	56,4	–	–	4	354
Разом	186	29952	893,2	542,0	14	5385	73	6186
Район річкового басейну Дніпра								
Вінницька	3	286	5,4	4,1	–	–	1	128
Волинська	7	426	10,7	8,3	6	272	2	133
Дніпропетровська	101	20100	909,0	742,6	13	3420	39	3242
Донецька	31	5150	174,7	122,8	1	378	17	1940
Житомирська	54	7740	181,7	160,1	4	482,9	19	2439

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВОДОСХОВИЩ ТА СТАВКІВ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Закінчення таблиці 2.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Запорізька	12	1244	30,2	25,2	–	–	9	728
Київська	59	9737	186,4	163,3	14	2199	20	2439
Кіровоградська	21	2947	86,6	68,2	1	169	16	1089
Миколаївська	8	715	15,3	13,1	3	440	1	34
Полтавська	69	6470	149,9	113,0	15	2009	35	2724
Рівненська	12	2925	47,8	38,2	7	972	4	380
Сумська	43	4657	99,0	80,5	5	734	5	315
Тернопільська	2	308	3,6	2,5	–	–	2	308
Харківська	15	2470	56,4	48,4	5	1290	10	1310
Херсонська	3	562	9,8	7,1	2	302	–	–
Хмельницька	19	4727	156,2	119,9	–	–	13	1882
Черкаська	15	2397	49,2	29,4	–	–	2	232
Чернігівська	24	2201	47,9	46,2	4	290	10	1082
Разом	498	75062	2219,9	1792,9	80	12964	206	20405
Район басейну річок Причорномор'я								
Миколаївська	10	2020	83,2	70,7	4	846	1	35
Одеська	23	2554	77,1	63,5	2	485	7	982
Херсонська	1	271	2,1	1,4	1	271	–	–
Разом	34	4845	162,4	135,6	7	1602	8	1017
Район річкового басейну Дону								
Донецька	46	6405	334,6	183,3	4	1065	24	2040
Луганська	61	6717	221,6	164,4	6	289	30	2280
Харківська	42	30580	1440,9	1308,8	18	27310	20	1910
Разом	149	43702	1997,1	1656,5	28	28664	74	6230
Район басейну річок Приазов'я								
Донецька	53	6640	354,3	313,7	7	490	31	3010
Запорізька	16	1230	44,6	39,0	–	–	8	409
Луганська	12	686	32,4	27,2	5	368	4	217
Херсонська	11	12910	126,4	57,7	4	1304	–	–
Разом	92	21461	557,7	437,6	16	2163	43	3636
Район басейну річок Криму								
АР Крим	22	3614	334,2	306,9	13	2610	1	65
м. Севастополь	1	604	64,2	61,2	–	–	–	–
Разом	23	4218	398,4	368,1	13	2610	1	65
Разом по Україні	1095	247586	8565,8	6024,8	175	56656	431	40743

Примітки: * — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;
 ** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Узагальнені дані про кількість та параметри водосховищ у межах районів річкових басейнів на території України (без Дніпровського каскаду та Дністровських водосховищ) наведено у табл. 2.4.

Таблиця 2.4. Наявність водосховищ у межах районів річкових басейнів на території України (без Дніпровського каскаду та Дністровських водосховищ)

Район річкового басейну	Кількість водосховищ та їх параметри				На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн. м ³		кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
			повний	корисний				
Вісли (Західного Бугу та Сану)	11	3293	63,3	55,8	4	1714	—*	—
Дунаю	40	53824	1975,0	857,9	11	1384	10	1300
Дністра	62	11229	298,8	178,4	2	176	16	1904
Південного Бугу	186	29952	893,2	542,0	14	5385	73	6186
Дніпра	498	75062	2219,9	1792,9	80	12964	205	20405
Річок Причорномор'я	34	4845	162,4	135,6	7	1602	8	1017
Дону	149	43702	1997,1	1656,5	28	28664	74	6230
Річок Приазов'я	92	21461	557,7	437,6	16	2163	43	3636
Річок Криму	23	4218	398,4	368,1	13	2610	1	65
Разом по Україні	1095	247586	8565,8	6024,8	175	56656	431	40743

Примітка: * — немає водосховищ, переданих в оренду.

Перелік районів річкових басейнів та суббасейнів згідно гідрографічного районування території України наведено у табл. 2.5 та рис. 2.3 [14].

Таблиця 2.5. Гідрографічне районування території України згідно вимог Водної рамкової директиви ЄС [14]

№ басейну	Район річкового басейну	№ суббасейну	Суббасейн
I	Вісли (Західного Бугу та Сану)		—*
II	Дунаю	1	Тиси
		2	Пруту та Сірету
		3	Нижнього Дунаю
III	Дністра		—
IV	Південного Бугу		—
V	Дніпра	4	Прип'яті
		5	Десни
		6	Середнього Дніпра
		7	Нижнього Дніпра
VI	Річок Причорномор'я		—
VII	Дону	8	Сіверського Дінця
		9	Нижнього Дону
VIII	Річок Приазов'я		—
IX	Річок Криму		—

Примітка: * — суббасейни не виділяються.

Найбільша кількість водосховищ України (45,5%) зосереджена в районі річкового басейну Дніпра. Частка району річкового басейну Південного Бугу становить 17%, району річкового басейну Дону — 13,5%. Найменше водосховищ у районі річкового басейну Вісли (Західного Бугу та Сану) — 11 (1% від загальної кількості). Але за часткою від площі водної поверхні водосховищ співвідношення між районами дещо змінюється. Частка району річкового басейну Дніпра знижується до 30%, другу позицію займає район річкового басейну Дунаю з часткою 22%, а третю — район річкового басейну Дону — 17,5%. Практично, рівними є частки районів річкових басейнів Дніпра (26%), Дону (23%) та Дунаю (23%) у величині повного об'єму водосховищ України (без Дніпровського каскаду та Дністровських водосховищ) — рис. 2.4.

Серед водосховищ, що знаходяться на балансі водогосподарських організацій, 46% (80 шт.) припадає на район річкового басейну Дніпра. Всього 2 таких водосховища в районі річкового басейну Дністра. Практично такою самою (48%) є частка району річкового басейну Дніпра у кількості водосховищ, переданих в оренду місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування (станом на 01.01.14). Немає таких водосховищ у районі річкового басейну Вісли (Західного Бугу та Сану) — рис. 2.5.

Ставки. На 01.01.2014 р. в Україні загальна кількість ставків дорівнювала — 49444. Ставки займають 2891,1 км² площі країни (табл. 2.6). Ця площа є більшою від площі, зайнятої водосховищами країни (без Дніпровського каскаду та Дністровських водосховищ). Вони утримують 3969,4 млн. м³ води (величина повного об'єму).

Розподіляються ставки по території України нерівномірно (рис. 2.6). Найбільша їхня кількість зосереджена на території областей, розташованих у межах центральної України: Вінницькій (4849 шт.), Дніпропетровській (3292 шт.) та Київській (3175 шт.). Найменша кількість ставків у межах Волинської (867 шт.), Закарпатської (584 шт.) та Луганської (360 шт.) областей. За площею водної поверхні та величиною повного об'єму ставків провідні позиції посідають Вінницька, Дніпропетровська та Полтавська області. Найменшими є зазначені величини у Закарпатській та Чернівецькій областях.

На балансі водогосподарських організацій знаходяться 167 ставків, або лише 0,3% від їх загальної кількості в Україні. Найбільше таких водойм — у Житомирській області — 61. Передано в оренду місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування (станом на 01.01.14) по країні 17860 ставків, або 36% їх кількості. Найбільше орендованих ставків у Черкаській (1877 шт.), Хмельницькій (1719 шт.) та Кіровоградській (1329 шт.) областях. Найменшою є частка орендованих ставків у Херсонській області, де вона становить лише 2% (27 шт.) від загальної кількості ставків в області — рис.2.7.

Таблиця 2.6. Наявність ставків у межах адміністративно-територіальних утворень на території України

АР Крим, область, місто зі спеціальним статусом	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
АР Крим	1898	12480	205,7	3	14	420	4790
Вінницька	4849	24051	248,0	–*	–	871	7797
Волинська	867	5077	57,2	–	–	550	3674
Дніпропетровська	3292	18812	274,8	1	14	835	7661
Донецька	2146	12200	270,4	2	24	1011	7249
Житомирська	1822	12106	152,9	61	1096	638	4625
Закарпатська	584	1617	22,0	1	8	584	1617
Запорізька	1174	9235	159,8	–	–	296	3113
Івано-Франківська	1364	5100	44,7	–	–	549	2107
Київська	3175	16990	244,9	36	576	952	5911
Кіровоградська	2761	17896	205,1	–	–	1329	9332
Луганська	360	2955	76,7	14	84	109	889
Львівська	3055	9120	115,2	2	9	892	3400
Миколаївська	1153	9869	97,2	5	146	471	4846
Одеська	992	12118	198,0	–	–	103	1459
Полтавська	2688	19963	278,1	4	36	802	4118
Рівненська	1549	8525	91,0	9	263	1032	5482
Сумська	2191	11384	123,9	5	60	537	4966
Тернопільська	886	5627	58,8	–	–	479	5247
Харківська	2538	13174	228,6	2	58	1013	6420
Херсонська	1154	12317	152,4	–	–	27	642
Хмельницька	2681	17385	202,3	1	26	1719	12904
Черкаська	2984	17456	246,6	–	–	1877	11433
Чернівецька	1243	4524	45,2	–	–	604	3512
Чернігівська	1839	8470	155,4	21	896	160	1013
м. Київ	103	322	2,5	–	–	–**	–
м. Севастополь	96	336	12,0	–	–	–	–
Разом по Україні	49444	289109	3969,4	167	3310	17860	124207

Примітки: * — немає ставків на балансі водогосподарських організацій;

** — немає ставків, переданих в оренду.

У табл. 2.7 наведено кількість та параметри ставків в адміністративно-територіальних утвореннях України, віднесених за їх розташуванням до меж районів річкових басейнів. Вона містить дані про частку кожної адміністративно-територіальної одиниці у кількості, площі та об'ємі ставків в межах окремих районів річкових басейнів. Також це стосується кількості та площі ставків, що знаходяться на балансі водогосподарських організацій

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВОДОСХОВИЩ ТА СТАВКІВ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

та ставків, що передано в оренду місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування (станом на 01.01.14).

Таблиця 2.7. Ставки в адміністративно-територіальних утвореннях України, віднесених за їх розташуванням до меж районів річкових басейнів

АР Крим, область, місто зі спеціальним статусом	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8
Район річкового басейну Вісли (Західного Бугу та Сану)							
Волинська	256	1280	13,9	–*	–	157	989
Львівська	1200	3530	44,1	1	1	360	1360
Разом	1456	4810	58,0	1	1	517	2349
Район річкового басейну Дунаю							
Закарпатська	584	1617	22,0	1	8	584	1617
Івано-Франківська	337	1047	8,0	–	–	233	894
Одеська	88	3901	45,0	–	–	1	143
Чернівецька	980	3857	38,5	–	–	495	3100
Разом	1989	10422	113,5	1	8	1313	5754
Район річкового басейну Дністра							
Вінницька	835	2647	26,6	–	–	87	710
Івано-Франківська	1027	4053	36,7	–	–	316	1213
Львівська	1651	4550	56,8	1	8	480	1780
Одеська	287	3797	68,0	–	–	34	346
Тернопільська	676	4190	44,8	–	–	364	3889
Хмельницька	761	3432	43,2	–	–	381	1905
Чернівецька	263	667	6,7	–	–	109	412
Разом	5500	23336	282,8	1	8	1771	10255
Район річкового басейну Південного Бугу							
Вінницька	3401	17614	182,0	–	–	693	5707
Київська	244	1316	29,4	–	–	165	803
Кіровоградська	2124	11007	126,4	–	–	998	5277
Миколаївська	792	5380	53,6	–	–	388	2756
Одеська	157	930	16,5	–	–	17	279
Хмельницька	976	8271	70,4	–	–	701	6465
Черкаська	2183	11882	167,2	–	–	1450	8682
Разом	9877	56400	645,5	–	–	4412	29969
Район річкового басейну Дніпра							
Вінницька	613	3790	39,4	–	–	91	1380
Волинська	611	3796	43,3	–	–	393	2685
Дніпропетровська	3292	18812	274,8	1	14	835	7661
Донецька	642	3960	71,2	–	–	317	2310
Житомирська	1822	12106	152,9	61	1096	638	4625
Запорізька	881	6570	109,3	–	–	218	2500

Закінчення таблиці 2.7

1	2	3	4	5	6	7	8
Київська	2931	15674	215,5	36	576	787	5108
Кіровоградська	637	6889	78,7	–	–	331	4055
Львівська	204	1042	14,3	–	–	52	280
Миколаївська	313	3276	32,7	5	146	62	1394
Полтавська	2688	19963	278,1	4	36	802	4118
Рівненська	1549	8525	91,0	9	263	1032	5482
Сумська	2191	11384	123,9	5	60	537	4966
Тернопільська	210	1437	14,0	–	–	115	1358
Харківська	830	5326	82,0	–	–	291	2075
Херсонська	942	10681	140,4	–	–	10	536
Хмельницька	944	5682	88,7	1	26	637	4514
Черкаська	801	5574	79,4	–	–	427	2751
Чернігівська	1839	8470	155,4	21	896	160	1013
м. Київ	103	322	2,5	–	–	–**	–
Разом	24043	153278	2087,4	143	3113	7735	58811
Район басейну річок Причорномор'я							
Миколаївська	48	1213	10,9	–	–	21	696
Одеська	460	3490	68,5	–	–	51	691
Херсонська	62	1052	6,3	–	–	1	3
Разом	570	5755	85,7	–	–	73	1390
Район річкового басейну Дону							
Донецька	671	3830	87,3	–	–	315	2140
Луганська	300	2505	61,9	10	58	98	752
Харківська	1708	7848	146,7	2	58	722	4345
Разом	2679	14183	295,9	12	116	1135	7237
Район басейну річок Приазов'я							
Донецька	833	4410	111,9	2	24	379	2799
Запорізька	293	2665	50,5	–	–	78	613
Луганська	60	450	14,8	4	26	11	137
Херсонська	150	584	5,7	–	–	16	103
Разом	1336	8109	182,9	6	50	484	3652
Район басейну річок Криму							
АР Крим	1898	12480	205,7	3	14	420	4790
м. Севастополь	96	336	12,0	–	–	–	–
Разом	1994	12816	217,7	3	14	420	4790
Разом по Україні	49444	289109	3969,4	167	3310	17860	124207

Примітки: * — немає ставок на балансі водогосподарських організацій;

** — немає ставок, переданих в оренду.

Узагальнені дані про кількість та параметри ставок у межах районів річкових басейнів на території України наведено у табл. 2.8. Найбільша

кількість ставків України (48,6%) зосереджена в районі річкового басейну Дніпра. Частка району річкового басейну Південного Бугу становить 20%, району річкового басейну Дністра — 11,0%. Найменше ставків у районі басейну річок Причорномор'я — 570 (1,1% від їх загальної кількості).

Таблиця 2.8. Наявність ставків у межах районів річкових басейнів на території України

Район річкового басейну	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Вісли (Західного Бугу та Сану)	1456	4810	58,0	1	1	517	2349
Дунаю	1989	10422	113,5	1	8	1313	5754
Дністра	5500	23336	282,8	1	8	1771	10255
Південного Бугу	9877	56400	645,5	—*	—	4412	29969
Дніпра	24043	153278	2087,4	143	3113	7735	58811
Річок Причорномор'я	570	5755	85,7	—	—	73	1390
Дону	2679	14183	295,9	12	116	1135	7237
Річок Приазов'я	1336	8109	182,9	6	50	484	3652
Річок Криму	1994	12816	217,7	3	14	420	4790
Разом по Україні	49444	289109	3969,4	167	3310	17860	124207

Примітки: * — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

За часткою від площі водної поверхні ставків співвідношення між районами річкових басейнів залишається майже незмінним. Частка району річкового басейну Дніпра зростає до 53%, на другій позиції — район річкового басейну Південного Бугу з часткою 19,5%, на третій — Дністра — 8,1%. На район басейну річок Причорномор'я припадає лише 2% площі водної поверхні ставків. Більше половини (52,6%) повного об'єму ставків України припадає на район річкового басейну Дніпра. Частка району річкового басейну Південного Бугу становить 16,2%. Райони річкових басейнів Дону та Дністра мають близькі величини повного об'єму ставків — відповідно, 7,5 та 7,1% — рис. 2.8.

На балансі водогосподарських організацій знаходиться 167 ставків, або лише 0,3% від їх загальної кількості в Україні. Найбільше їх — у Житомирській області — 61. Передано в оренду (станом на 01.01.14) по країні 17860 ставків, або 36% від їх загальної кількості. Найбільше орендованих ставків у Черкаській (1877 ставків), Хмельницькій (1719) та Кіровоградській (1329 ставків) областях. Найменшою є частка орендованих ставків у Херсонській області, де вона становить лише 2% (27 ставків) від загальної їх кількості в області — рис. 2.9.

Водосховища і ставки, зазвичай, заповнюються під час повені, але деяка частина (розташована в посушливих районах) заповнюється частково або

повністю за рахунок води з інших територій та річкових басейнів. Серед таких — водойми Донецької, Харківської, Херсонської областей та АР Крим.

Використовуються водосховища і ставки переважно комплексно, але залежно від водності і господарської спеціалізації природних регіонів формується їх головне призначення. На півдні і в центральних маловодних районах штучні водойми використовують головним чином для водопостачання, зрошення і риборозведення. В північній частині, в зоні надмірного зволоження, вони є водоприймачами осушувальних систем, джерелами водопостачання і зволоження, рибного господарства і рекреації. В Прикарпатті їх головне призначення — водопостачання, гідроенергетика, риборозведення, проти-паводковий захист [5].

Слід зазначити, що за даними обстежень, значна частина ставків, особливо створених на малих річках, мають незадовільний технічний стан. Збудовані вони в основному силами місцевих господарств на низькому інженерному рівні за спрощеною проектною документацією, а частіше без неї. Греблі земляні, з незакріпленими укосами, багато з них розмиті. Водоскидні споруди за технічним станом і капітальністю, як правило, не відповідають сучасним вимогам, що перешкоджає регулюванню та раціональному використанню стоку малих річок.

Замуленість ставків становить 10–25, а в південних степових районах — до 50–60%, вони зарослі водною рослинністю. Внаслідок цього різко зменшився їх об'єм та площа водного дзеркала. Ступінь використання таких ставків дуже низький, що призводить до значних втрат води. Значна частина ставків має площу до 5 га, глибину — переважно 0,5–1,5 м. При такій глибині ставки прогриваються до дна й інтенсивно заростають. По суті, це штучні басейни-випаровувачі, які марно і безповоротно втрачають воду. Береги ставків дуже часто заболочені, порослі чагарником, очеретом, осокою. Розвиток на водозборі ерозійних процесів, як природних, так і пов'язаних із сільськогосподарським освоєнням схилів долин і балок, зумовлює посилений змив ґрунту та замулення ставків. Дослідженнями встановлено, що втрати стоку на додаткове випаровування з водної поверхні ставків і водосховищ (крім Дніпровських і Дністровських) зменшують водні ресурси:

- на Поліссі — на 1–2% в середні за водністю роки і на 5–7% — у дуже мало-водні роки;
- в зоні Лісостепу — відповідно на 2–5 і 7–15%;
- в зоні Степу — відповідно на 5–7 і 20–40% [16].

Дрібні, замулені і вкриті рослинністю ставки вже не мають господарського значення. Зайняті ними площі доцільно перетворити на заплавні сіножаті. Важливо також очистити водойми. Вийнятий з них мул — цінне добриво для сільськогосподарських угідь. Ставки зазвичай утворюються у верхів'ях малих річок, на струмках і тимчасових (пересихаючих) водотоках, в пониженнях місцевості. Тому їхня водоохоронна роль порівняно з іншими водними об'єктами більша.

2.2. Каскад Дніпровських водосховищ

Загальна довжина Дніпра 2201 км. Із протяжності дніпровського русла територією України (981 км), у природному стані збереглося лише 100 км. Решта русла зарегульовано каскадом Дніпровських водосховищ — рис. 2.10.

Створення каскаду водосховищ на Дніпрі розпочалося в 1927 р., після початку спорудження Дніпровської гідроелектростанції (ДніпроГЕС). Будівництво Дніпровської ГЕС було завершено в 1932 р. Під час Другої світової війни станцію було частково зруйновано, але до 1950 р. — відновлено. У 1969–1975 рр. введено другу чергу станції — ДніпроГЕС-2. Будівництво Каховської ГЕС тривало з 1950 по 1956 рр.; Кременчуцької — впродовж 1954–1960 рр.; Дніпродзержинської — з 1956 по 1964 рр.; Київської — впродовж 1960–1964 рр.; Канівської — з 1963 по 1975 рр. За цей час Дніпро від державного кордону з Республікою Білорусь до м. Нова Каховка було перетворено на каскад водосховищ.

Таблиця 2.9. Характеристика каскаду Дніпровських водосховищ [3]

№ п/п	Характеристика	Водосховище					
		Київське	Канівське	Кременчуцьке	Дніпродзержинське	Дніпровське	Каховське
1	Площа водозбору Дніпра в створі ГЕС, тис. км ²	239	336	383	424	463	482
2	Середній багаторічний об'єм стоку в створі ГЕС, км ³	33,1	43,9	47,8	52,0	52,2	52,2
3	Відмітка нормального підпірного рівня (НПР), м	103,0	91,5	81,0	64,0	51,4	16,0
4	Відмітка рівня навігаційного спрацювання (РНС), м	102,0	91,5	79,0	63,8	51,4	14,0
5	Відмітка рівня мертвого об'єму (РМО), м	101,5	91,0	75,75	63,0	48,5	12,7
6	Об'єм водосховища при НПР, км ³	3,73	2,50	13,52	2,46	3,32	18,18
7	Робочий об'єм регулювання, км ³	1,17	0,30	8,97	0,53	0,85	6,78
8	Площа водного дзеркала при НПР, км ²	922	582	2252	567	410	2155
9	Встановлена потужність ГЕС, тис. кВт	422,5	472,0	632,9	369,6	1513,1	329,0
10	Пропускна здатність ГЕС при НПР, м ³ /с	5600	7300	5400	4200	4950	2600
11	Загальна пропускна здатність гідровузла, м ³ /с	12500	19300	21000	20700	26900	21400
12	Тип регулювання стоку	сезонне	добове	річне	тижневе, добове	тижневе, добове	річне

Загальна площа водного дзеркала каскаду 6888 км² з повним об'ємом води 43,71 км³, що відповідно становить 97,9 і 93,6% до площі і повного об'єму всіх великих водосховищ України [8]. Основні характеристики водосховищ каскаду наведено у табл. 2.9.

Каскад Дніпровських водосховищ вирішив проблему безперебійного забезпечення електроенергією і водою населення, промисловості та сільсько-го господарства, збільшення об'ємів водокористування і більш рівномірного його розподілу протягом року, а також забезпечив роботу ГЕС, теплових та атомних електростанцій, водного транспорту, захистив долину річки від катастрофічних повеней [17].

Проте, створення великих водосховищ на Дніпрі було пов'язано із затопленням значних площ земель, зміною гідрологічного, гідрохімічного та гідробіологічного режимів річки, а також інженерно-геологічних умов прибережних зон, функціональним перетворенням екосистеми з річкової на озерно-річкову з відповідним сповільненням водообміну і самоочищенням вод, значними втратами води на випаровування тощо [3].

Київське водосховище знаходиться в межах Київської та Чернігівської областей України та є верхнім за розташуванням у каскаді. Утворено греблю *Київської ГЕС*. Головними особливостями гідровузла є значна (42,3 км) протяжність напірного фронту, а також встановлення на ГЕС горизонтальних капсульних гідроагрегатів, що спроможні працювати при дуже малих напорах (5,2 м). Розрахунковий напір — 12 м.

Заповнення Київського водосховища відбувалося впродовж 1964–1966 рр. Повний об'єм водойми при НПР — 3,73 км³, площа водної поверхні — 922 км². Довжина водосховища по вісі становить 110 км, максимальна ширина — до 12,0 км, середня — 8,4 км. Середня глибина водосховища при НПР становить 4,0 м; максимальна — 14,5 м. Коливання рівня води у водосховищі впродовж року досягають 1,5 м. Мінералізація води 135–365 мг/дм³. Воно здійснює сезонне регулювання стоку.

У водосховище впадають річки Прип'ять, Тетерів, Ірпінь.

Створення водосховища покращило умови судноплавства. Використовується також для водопостачання, риборозведення, рекреації.

Київське водосховище використовується також як нижня водойма *Київської ГАЕС*, що розташована на правому березі Дніпра за 3 км вище греблі Київської ГЕС. Потужність ГАЕС, будівництво якої було закінчено в 1972 р. на сьогодні становить 235,5 тис. кВт. Об'єм верхньої водойми ГАЕС при НПР дорівнює 4,79 млн. м³, корисний об'єм — 3,79 млн. м³ [2].

Київська ГАЕС сприяє збільшенню пікової потужності в об'єднаній енергосистемі України, рівномірному навантаженню теплових та атомних електростанцій, а також поліпшенню умов експлуатації і підвищенню економічності їхньої роботи.

Канівське водосховище розташовано у Київській і Черкаській областях. Канівське водосховище є другим за течією на Дніпрі та наймолодшим у каскаді водосховищ, що створені на Дніпрі. Його заповнення водою відбувалося протягом 1974–1976 рр. Підпір від *Канівської ГЕС* поширюється до ство-

ру Київської ГЕС. За схемою компоновки споруд гідровузла, конструкцією основних споруд, електромеханічному обладнанню Канівська ГЕС схожа на вище розташовану Київську ГЕС. На ній також встановлено горизонтальні капсульні гідроагрегати і суміщено споруду ГЕС с водоскидними спорудами, що дозволило відмовитися від будівництва окремої водозливної греблі [16]. Розрахунковий напір — 11 м.

Повний об'єм водойми при НПР — $2,50 \text{ км}^3$, площа водної поверхні — 582 км^2 . Довжина водосховища по вісі становить 123 км, максимальна ширина — до 8,0 км, середня — 5,5 км. Середня глибина водосховища при НПР становить 3,9 м; максимальна — 21,0 м. Протяжність напірного фронту — 16,7 км. Мінералізація води 240–360 мг/дм³. Водосховище здійснює добуве регулювання стоку.

Крім участі в покритті піків графіка навантаження та регулюванні частоти в об'єднаній енергетичній системі, Канівська ГЕС виконує резервні функції в енергосистемі. Канівське водосховище дозволило покращити водопостачання промислових підприємств і населених пунктів. Забезпечено наскрізне глибоководне судноплавство від Чорного моря до гирла р. Прип'ять. Створено умови для подальшого розвитку рибного господарства та зрошення.

Найбільшою притокою Дніпра, що впадає у Канівське водосховище є Десна. Значно менші річки: ліва притока — Трубіж та права — Стугна.

Кременчуцьке водосховище знаходиться в Черкаській, Полтавській та Кіровоградській областях. Водосховище було створено греблею *Кременчуцької ГЕС*, що є третьою сходинкою у Дніпровському каскаді. Спорудження Кременчуцького гідровузла було розпочато у середині 50-х років минулого сторіччя. Порівняно з Київським та Канівським гідровузлами Кременчуцький має значні відмінності. Це — встановлення вертикальних гідроагрегатів, відсутність машинного залу (гідроагрегати перекриті великими кришками), окреме розташування водоскидної греблі.

Заповнення водосховища водою відбувалося протягом 1959–1961 рр. Важлива особливість Кременчуцького водосховища — найбільша серед водосховищ каскаду величина корисної ємності — $8,97 \text{ км}^3$ (повний об'єм водойми при НПР — $13,52 \text{ км}^3$). Завдяки цьому водосховище є головним регулятором стоку Дніпра. Воно здійснює річне регулювання стоку. За величиною площі при НПР — 2252 км^2 воно також є найбільшим не тільки в каскаді, а й в Україні в цілому. Довжина водосховища по вісі становить 149 км, максимальна ширина — до 28,0 км, середня — 15,1 км. Довжина берегової лінії — 800 км. Середня глибина водосховища при НПР становить 6,0 м; максимальна — 21,0 м. Протяжність напірного фронту — 12,4 км [3]. Розрахунковий напір — 14,2 м. Мінералізація води 225–298 мг/дм³.

Створення водосховища покращило умови судноплавства. Вода його використовується для водопостачання, зрошення, рекреації. Кременчуцьке водосховище має високу рибопродуктивність.

Найбільшими притоками Дніпра, що впадають у водосховище, є річки: з правого берега — Рось, Вільшанка, Тясмин; з лівого берега — Супій, Сула.

Дніпродзержинське водосховище знаходиться частково у Кіровоградській, Полтавській і Дніпропетровській областях. Є четвертою сходинкою каскаду гідроелектростанцій на Дніпрі. Оскільки *Дніпродзержинська ГЕС* споруджувалася практично одночасно з Кременчуцькою, то їх компонування є подібним. Наповнення водосховища відбувалося впродовж 1963–1965 рр. Довжина напірного фронту греблі разом з Орільською дамбою, що є її продовженням, становить 36,5 км. Розрахунковий напір — 10,5 м.

Повний об'єм водойми при НІР — 2,46 км³, площа водної поверхні — 567 км². Довжина водосховища по вісі становить 114 км, максимальна ширина — до 8,0 км, середня — 5,1 км. Середня глибина водосховища при НІР становить 4,3 м; максимальна — 16,0 м. Мінералізація води 180–380 мг/дм³. Водосховище здійснює тижневе та добове регулювання стоку. Режим його роботи — покриття пікової частини добового графіка навантаження в енергосистемі [5].

Найбільшими притоками Дніпра, що впадають у Дніпродзержинське водосховище, є Псел і Ворскла.

Дніпровське водосховище розташовано на території Запорізької і Дніпропетровської областей. Рішення щодо спорудження *Дніпровської ГЕС* було прийнято у 1920 р. в рамках плану «ГОЕЛРО». Роботи із спорудження гідровузла розпочалися у 1927 р. Перший гідроагрегат було пущено навесні 1932 р. Закінчено будівництво введенням у дію останнього, 9-го гідроагрегату у 1939 р. Під час Другої світової війни споруди гідровузла зазнали значних руйнувань. Остаточне відновлення ГЕС відбулося лише у 1950 р. Впродовж 1969–1980 рр. в тілі греблі було збудовано новий машинний зал (ДніпроГЕС-2), що дозволило довести потужність станції до 1,5 млн. кВт та зробити її найпотужнішою серед гідроелектростанцій каскаду. Характерна особливість греблі гідровузла — її аочна форма, що підсилює стійкість греблі та збільшує довжину водозливного фронту.

Дніпровське водосховище, що утворилося при будівництві ДніпроГЕСу, має особливості — за площею поверхні при НІР (410 км²), максимальною (7,0 км) та середньою (3,2 км) шириною воно є найменшим серед водосховищ каскаду. Але, за максимальною глибиною (53 м) воно є найглибшим. Водосховище здійснює тижневе та добове регулювання стоку. Довжина водосховища по вісі становить 129 км. Незначна ширина Дніпра у створі гідровузла дозволила відмовитися від земляної греблі, тому довжина напірного фронту водосховища також є найменшою в каскаді і становить лише 1,3 км. Розрахунковий напір — 34,3 м [16]. Мінералізація води 190–387 мг/дм³.

Водосховище затопило пороги та створило умови для наскрізного судноплавства по Дніпру від гирла до Києва і вище.

Найбільшими притоками Дніпра, що впадають у Дніпровське водосховище, є Оріль і Самара.

Каховське водосховище розташовано в Дніпропетровській, Запорізькій та Херсонській областях України. Створено греблю *Каховської ГЕС*. За часом створення Каховський гідровузол був другим після ДніпроГЕСу. Каховська ГЕС є останньою — шостою сходинкою у каскаді гідроелектростанцій

на Дніпрі. Чинником, що обмежує роботу усього каскаду є невелика пропускна здатність ГЕС — всього $2600 \text{ м}^3/\text{с}$.

Заповнення водосховища відбувалося протягом 1955–1958 рр. Воно має найбільший повний об'єм серед Дніпровських водосховищ — $18,18 \text{ км}^3$ та другий (після Кременчуцького) корисний об'єм — $6,78 \text{ км}^3$. Площа водної поверхні водосховища — 2155 км^2 є другою в каскаді. Довжина водосховища по вісі становить 230 км, максимальна ширина — до 25,0 км, середня — 9,3 км. Середня глибина водосховища при НПР становить 8,5 м; максимальна — 24,0 м. Розрахунковий напір — 16,5 м. Мінералізація води 253–433 мг/дм³. Воно здійснює річне регулювання стоку.

Використовується для судноплавства, зрошення, водопостачання, рибного господарства та рекреації. З водосховища беруть початок кілька великих каналів: Північно-Кримський, Каховський, Дніпро — Кривий Ріг [3].

Згідно з правилами експлуатації водосховищ Дніпровського каскаду в осінньо-зимовий період (жовтень–лютий) режим їх роботи визначається передусім потребами гідроенергетики. У цей час три великих водосховища (Київське, Кременчуцьке і, частково, Каховське) спорожнюються до позначок передповеневого спрацювання. Менші водосховища (Канівське, Дніпродержинське і Дніпровське) утримуються на позначках, близьких до НПР.

Навесні режим експлуатації водосховищ визначається з урахуванням прогнозу водності, який складає Український гідрометцентр. Якщо водопілля очікується незначним за об'ємом і витратами, основну увагу приділяють заповненню водосховищ до НПР. У роки з високим водопіллям на перше місце виступає зменшення максимальних витрат, які загрожують затопленням.

Улітку наповнення водосховищ має бути таким, аби забезпечувалися потреби водоспоживачів, зокрема умови забору води в найбільші канали. У цей же час мають бути забезпечені судноплавні умови. З цього випливає, що глибоке літнє спрацювання водосховищ є неприпустимим.

Різноманітними і часто протилежними у сфері експлуатації водосховищ є вимоги окремих водокористувачів. Насамкінець можуть бути згадані вимоги, які можна назвати «екологічними». Особливу увагу тут приділяють гирловій області ріки. Зокрема, для упередження таких явищ, як порушення кисневого режиму, засолення Дніпро-Бузького лиману мінімальні скидні витрати Каховської ГЕС повинні бути не меншими за $500 \text{ м}^3/\text{с}$.

Режим експлуатації водосховищ залежить і від технічних особливостей гідровузлів. Тут можна згадати порівняно невелику пропускну здатність Каховської ГЕС. Ця особливість досить суттєво ускладнює роботу інших ГЕС, коли необхідно збільшити виробництво електроенергії. У таких випадках доводиться форсувати рівень води в Каховському водосховищі або скидати воду через її водоскидну греблю («холості» скиди) [3].

2.3. Каскад Дністровських водосховищ

Річка Дністер зарегульована трьома гідроелектростанціями, дві з яких знаходяться на території України (Дністровська ГЕС-1 та Дністровська ГЕС-2) та одна на території Республіки Молдова (Дубосарська ГЕС).

Дністровське водосховище-1 (головне) — водосховище *Дністровської ГЕС-1*, знаходиться в межах Тернопільської, Хмельницької, Чернівецької та Вінницької областей України та є верхнім за розташуванням у каскаді. Гребля ГЕС розташована біля м. Новодністровськ Чернівецької області (рис. 2.11).

Будівництво Дністровської ГЕС-1 розпочалося в 1973 р. В 1981 р. введено в експлуатацію два перших гідроагрегати встановленою потужністю по 117 МВт кожний, а в 1983 р. Дністровська ГЕС-1 досягла своєї повної встановленої потужності — 702 МВт. Сьогодні тут працює шість гідроагрегатів, які дають можливість значною мірою регулювати частоту і графік навантажень в енергосистемі України [2].

Висота греблі Дністровської ГЕС-1 становить 60 м, що дозволяє створити найбільший серед великих гідроелектростанцій України напір (різницю рівня між верхнім та нижнім б'єфами). Він становить 45 м. Довжина напірного фронту 1,1 км. Розрахунковий напір — 54 м.

Напірними спорудами Дністровської ГЕС-1 було створено Дністровське водосховище-1 (головне) довжиною 194 кілометри з площею дзеркала при НПР 142 км². Повний об'єм водойми при НПР — 3,0 км³. Максимальна глибина водосховища 54,0 м, середня — 21,0 м. Мінералізація води 300–500 мг/дм³. Параметри Дністровського водосховища-1 (головного) наведено у табл. 2.10.

Коливання рівня води у водосховищі обмежується величиною 0,5 м/добу. У період нересту (квітень-червень) спрацювання водосховища не перевищує 0,1 м на добу, за винятком часу регулювання високих паводків. Щоб запобігти затопленню в нижньому б'єфі, витрата води ГЕС встановлена не більш як 1000 м³/с (за винятком періоду пропуску паводків).

У літньо-осінній період Дністровське водосховище-1 (головне) здійснює компенсуюче регулювання стоку з метою забезпечення потреб водокористувачів від створу гідровузла до гирла Дністра. Взимку воно працює в енергетичному режимі. Щорічне передповнене спрацювання водосховища передбачається до відмітки 114,7 м. До рівня мертвого об'єму спрацювання передбачається тільки в разі прогнозу високого паводку.

Дністровське водосховище-1 (головне) має комплексне призначення: річне регулювання стоку, вироблення електроенергії, водозабезпечення потреб населення та промисловості, розвиток зрошення, боротьба з повеннями [2].

Водосховище здійснює екологічні попуски, які використовуються водокористувачами на території як України, так і Молдови.

Таблиця 2.10. Характеристика каскаду Дністровських водосховищ [18]

№ п/п	Характеристика	Водосховище		
		Дністровське-1 (голове)	Дністровське-2 (буферне)	Дубосарське (Республіка Молдова)
1	Площа водозбору Дністра в створі ГЕС, тис. км ²	40500	41320	53590
2	Середня багаторічна витрата води в створі ГЕС, м ³ /с	274	277	295
3	Середній багаторічний об'єм стоку в створі ГЕС, км ³	8,65	8,74	9,28
4	Відмітка нормального підпірного рівня (НПР), м	121,0	72,0	28,0
5	Відмітка рівня мертвого об'єму (РМО), м	102,5	67,0	24,2
6	Об'єм водосховища при НПР, км ³	3,0	0,04	0,49
7	Робочий об'єм регулювання, км ³	2,0	0,03	0,2
8	Площа водного дзеркала при НПР, км ²	142,0	6,1	68,0
9	Встановлена потужність ГЕС, тис. кВт	702	40,8	48,0
10	Тип регулювання стоку	річне	тижневе, добове	тижневе, добове

Дністровське водосховище-2 (буферне). Нижче за течією Дністра, в 20 км від греблі Дністровської ГЕС-1 біля с. Нагоряни Вінницької області розташована гребля *Дністровської ГЕС-2*, або «буферна» гребля. Головним її завданням є вирівнювання попусків з Дністровського водосховища-1 (головного) та їхнього впливу на р. Дністер при добовому та тижневому регулюванні потужності Дністровської ГЕС-1. Гребля має 12 водоскидних отворів, два з яких мають можливість плавного регулювання висоти і, відповідно, скидних витрат води. Ліворуч від водоскидної греблі побудовано невелику Дністровську ГЕС-2, потужністю 40,8 тис. кВт [16].

Вище греблі Дністровської ГЕС-2 утворилося Дністровське водосховище-2 (буферне) довжиною 19,8 км. Повний об'єм водойми при НПР (72,0 м) — 37,6 млн. м³, корисний — 28,4 млн. м³. Площа водної поверхні при НПР становить 6,1 км². Максимальна глибина водосховища 9,0 м, середня — 5,3 м. Параметри Дністровського водосховища-2 (буферного) наведено у табл. 2.10.

В літньо-осінній період Дністровське водосховище-2 працює в режимі компенсуючих попусків, що здійснюються з Дністровського водосховища-1 з метою забезпечення водокористувачів на розташованій нижче ділянці Дні-

стра. Величини попусків визначає міжвідомча комісія залежно від фактичного притоку, очікуваного бічного притоку та потреб водокористувачів.

В зимовий період режим попусків з Дністровського водосховища-2 встановлюється залежно від режиму роботи Дністровського водосховища-1, що, в свою чергу, працює в енергетичному режимі.

Максимальні паводкові витрати надходять до Дністровського водосховища-2 (буферного) після їх зрізання Дністровським водосховищем-1 (головним). В нижньому (буферному) водосховищі ці витрати не трансформуються через його незначну ємність і пропускаються через буферний гідровузол транзитом.

Дністровське водосховище-2 (буферне) одночасно є нижньою водою для *Дністровської ГАЕС* (гідроакумуючої електростанції), що входить до складу Дністровського гідровузла. Основними функціями Дністровської ГАЕС є регулювання частоти і графіка навантажень в енергосистемі України, формування аварійного резерву, підвищенні безпеки експлуатації атомних електростанцій, поліпшення умов експлуатації ТЕС та зниження для них витрат палива, а також можливість вигідного експорту пікової електроенергії [18].

Згідно з проектом, встановлена електрична потужність Дністровської ГАЕС (7 насосів-турбін) у генераторному режимі має становити 2268 МВт, у насосному режимі — 2947 МВт. Хоча будівництво станції було розпочато ще у 1983 р., але лише у листопаді 2009 р. перший гідроагрегат станції запущено в генераторному режимі. У жовтні 2014 р. в генераторному режимі запущено другий гідроагрегат. Наразі реалізовується проект з будівництва першої черги в складі трьох агрегатів загальною потужністю 972 МВт в генераторному режимі та 1263 МВт в насосному режимі. Останній, третій гідроагрегат першої черги будівництва планується ввести в дію у 2015 р.

Верхня водойма Дністровської ГАЕС використовується як акумулююча водойма в години роботи ГАЕС в насосному режимі та спрацьовується при роботі в генераторному режимі. Дамба, що обмежує верхню водойму, наразі побудована до відміток, що забезпечують роботу 3-х гідроагрегатів. При цьому, повний об'єм водойми становить 3,3 млн. м³, корисний — 1,95 млн. м³. Згодом рівень води у водоймі буде піднято ще на сім метрів, а її об'єм зросте до 38,8 млн. м³. Розрахунковий напір Дністровської ГАЕС — 147,5 м.

Дубосарське водосховище. Найнижче розташованою ГЕС у Дністровському каскаді гідроелектростанцій є *Дубосарська ГЕС*, яка розміщена на території Республіки Молдова. Будівництво цієї ГЕС відбувалося впродовж 1950–1955 рр. Потужність гідроелектростанції відносно невелика і становить 48,0 тис. кВт при розрахунковому напорі 14,0 м. Спорудження Дубосарської ГЕС призвело до утворення Дубосарського водосховища на Дністрі довжиною 125 км при найбільшій ширині 1,8 км. Середня глибина водойми становить 7,2 м, максимальна — 19,5 м. Площа водної поверхні водойми становить 68,0 км²; проектний повний об'єм — 0,49 км³, корисний — 0,21 км³. За період експлуатації Дубосарське водосховище суттєво замулило-

ся, що призвело до зменшення його повного об'єму до 0,28 км³ [18]. Основні параметри Дубосарського водосховища наведено у табл. 2.10.

Повна ємність водосховища не забезпечує трансформацію всього об'єму водопілля та паводків. Короткочасне наповнення водосховища до відмітки 28,5 м дозволяється під час зрізання піку паводку. Пропуск паводків в початковий період відбувається через турбіни з витратою 400 м³/с. При досягненні у верхньому б'єфі відмітки 29,0 м, скид здійснюється і через донні водоскиди. Величина добового спрацювання водосховища не повинна перевищувати 0,3 м; у випадку прогнозування значних паводків дозволяється добове спрацювання до 1,0 м.

Водосховище здійснює тижневе та добове регулювання стоку. Використовується комплексно — для зрошення, водопостачання, рекреації, місцевого судноплавства.

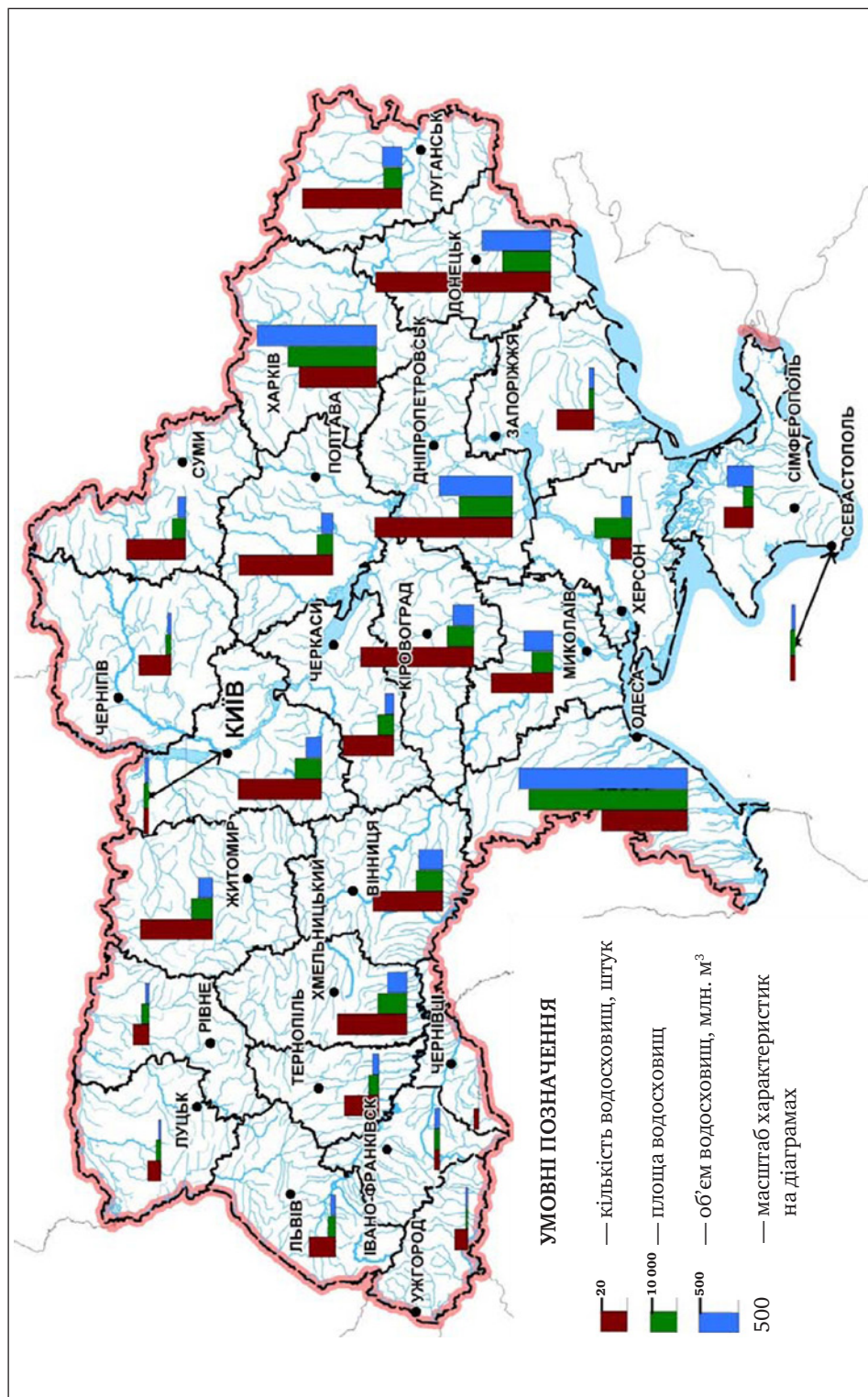

Рис. 2.1. Наявність водосховищ (кількість — штук; площа — га; об'єм — млн. м³) у межах адміністративно-територіальних утворень на території України — без Дніпровського каскаду та Дністровських водосховищ (дані по областях див. у табл. 2.1)

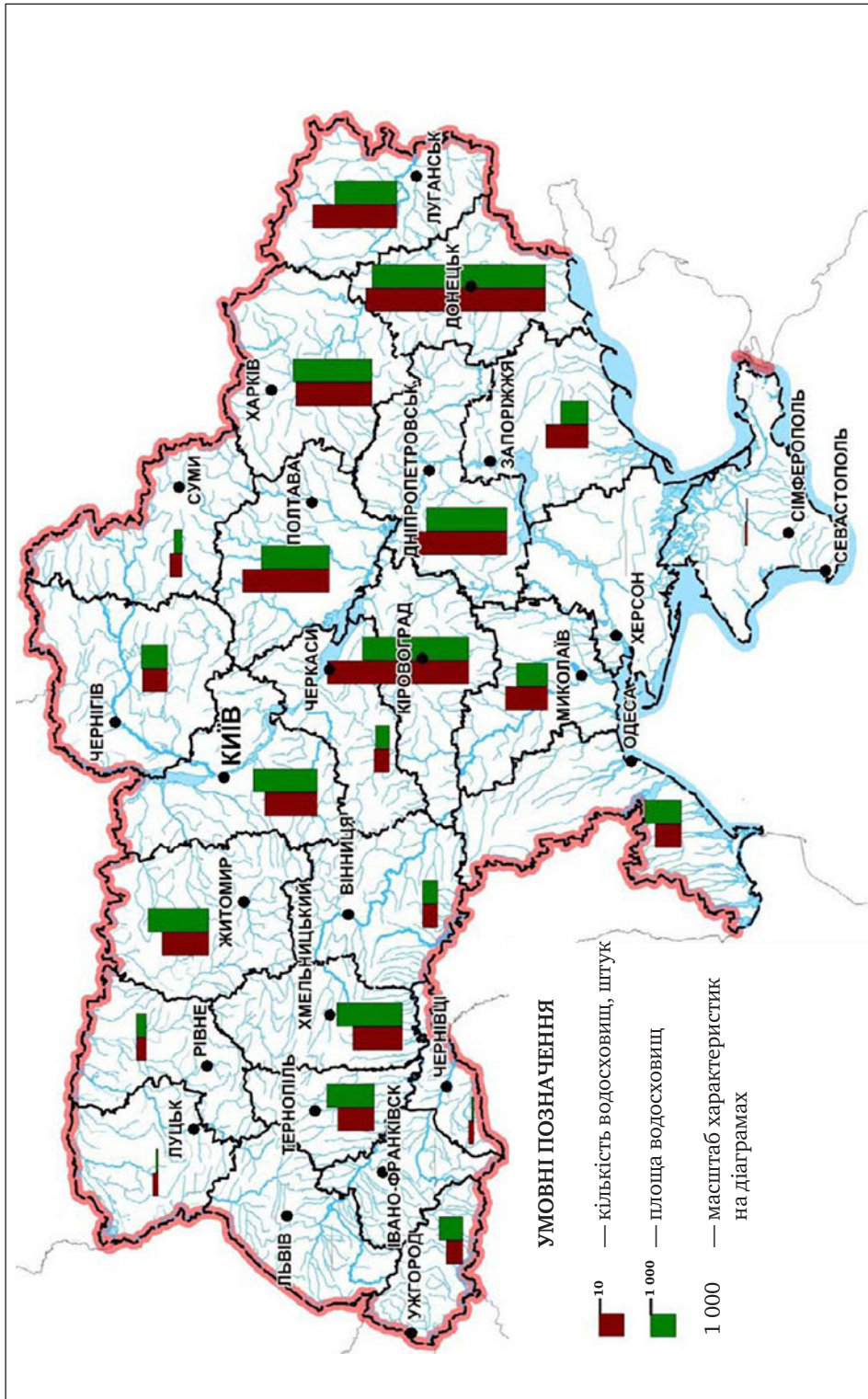

Рис. 2.2. Передано в оренду водосховищ (кількість – штук; площа – га) у межах адміністративно-територіальних утворень на території України (дані по областях див. у табл. 2.1)

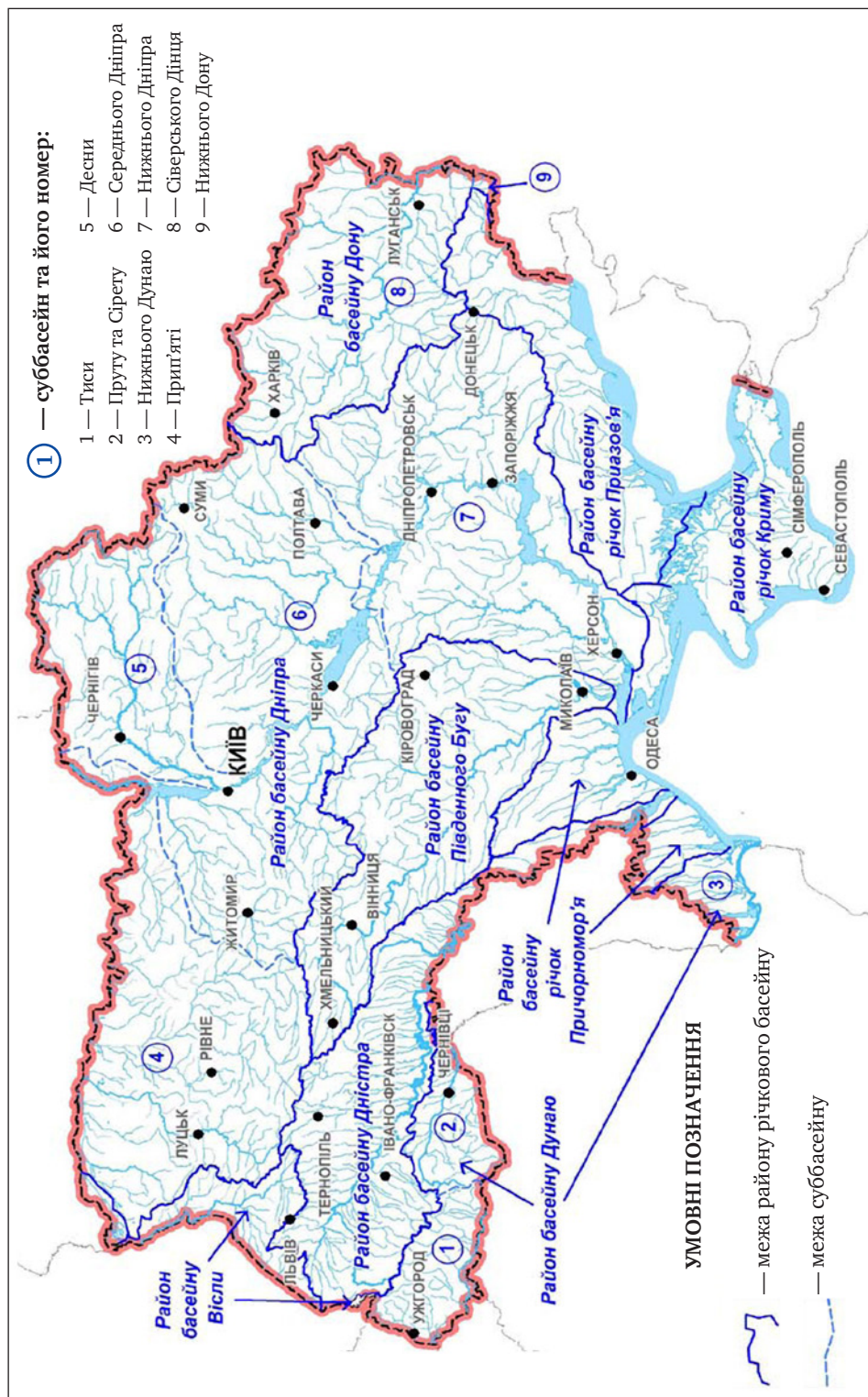

Рис. 2.3. Схема гідрографічного районування території України за районами річкових басейнів та суббасейнами (за В.В. Гребнем, В.Б. Мокініним, В.А. Сташукіном, В.К. Хільчевським та ін., 2013), [14]

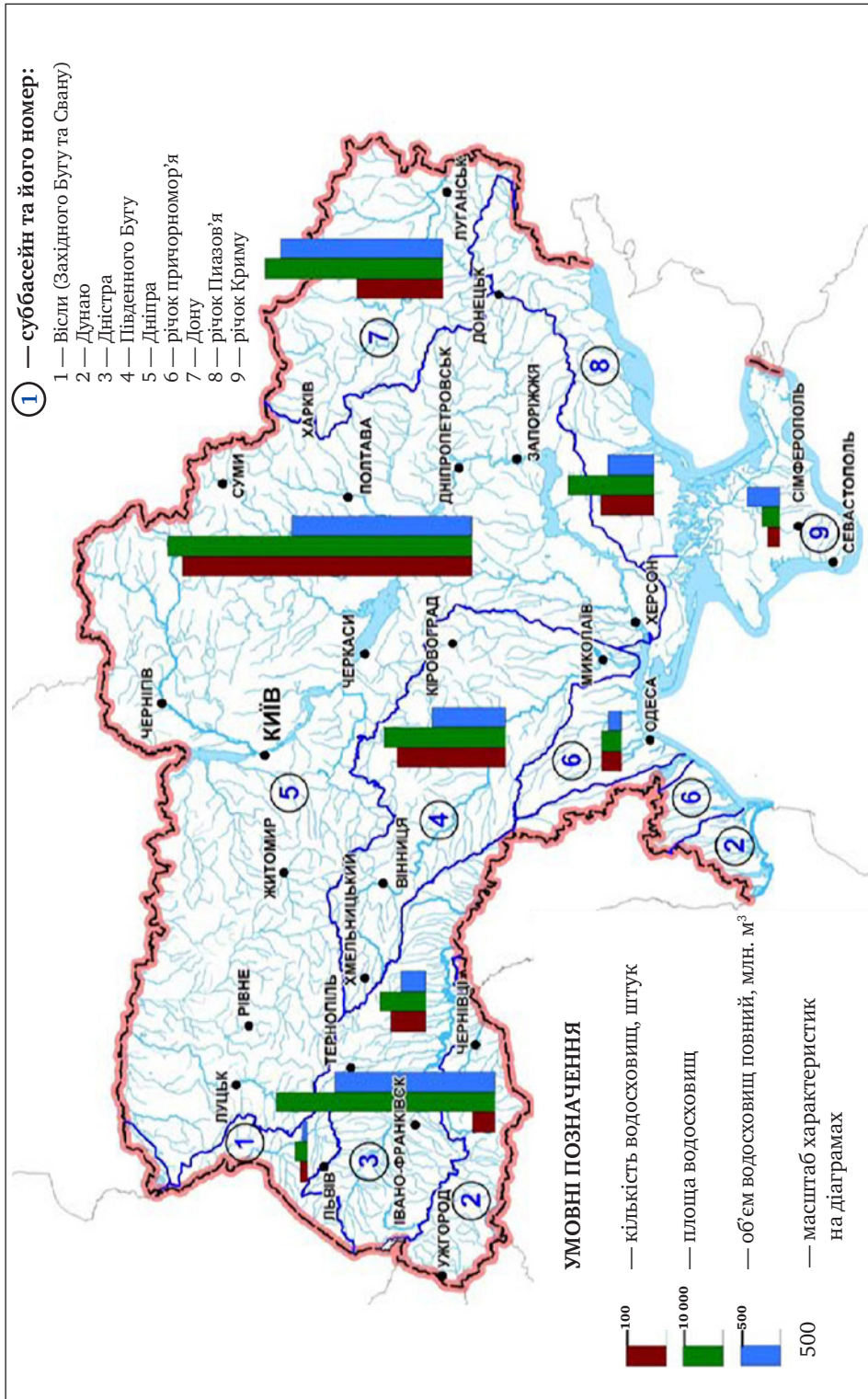

Рис. 2.4. Наявність водосховищ (кількість – штук; площа – га; об'єм – млн. м³) у межах районів річкових басейнів на території України — без Дніпровського каскаду та Дністровських водосховищ (дані по районах річкових басейнів див. у табл. 2.4)

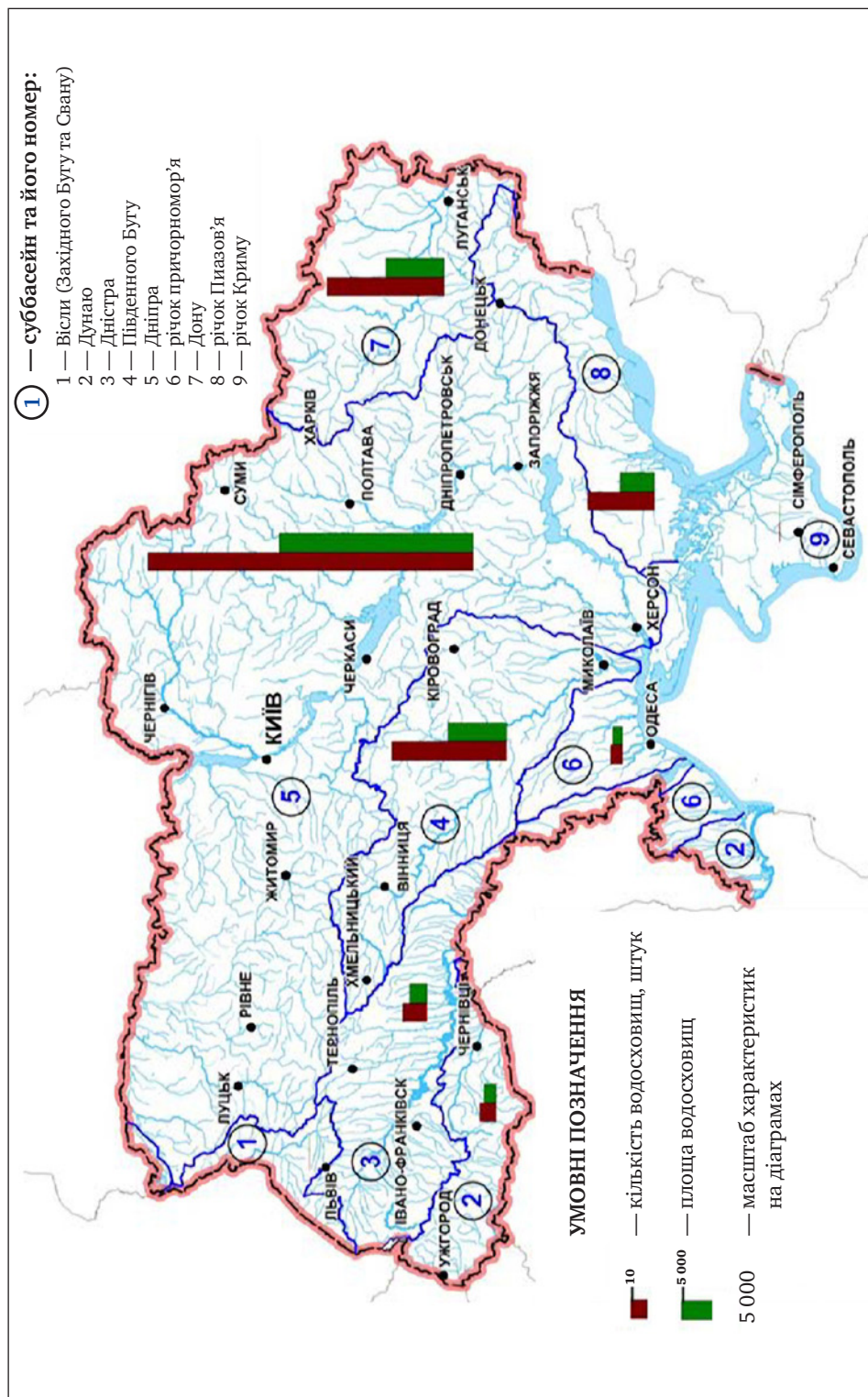

Рис. 2.5. Передано в оренду водосховищ (кількість – штук; площа – га) у межах районів річкових басейнів на території України (дані по районах річкових басейнів див. у табл. 2.4)

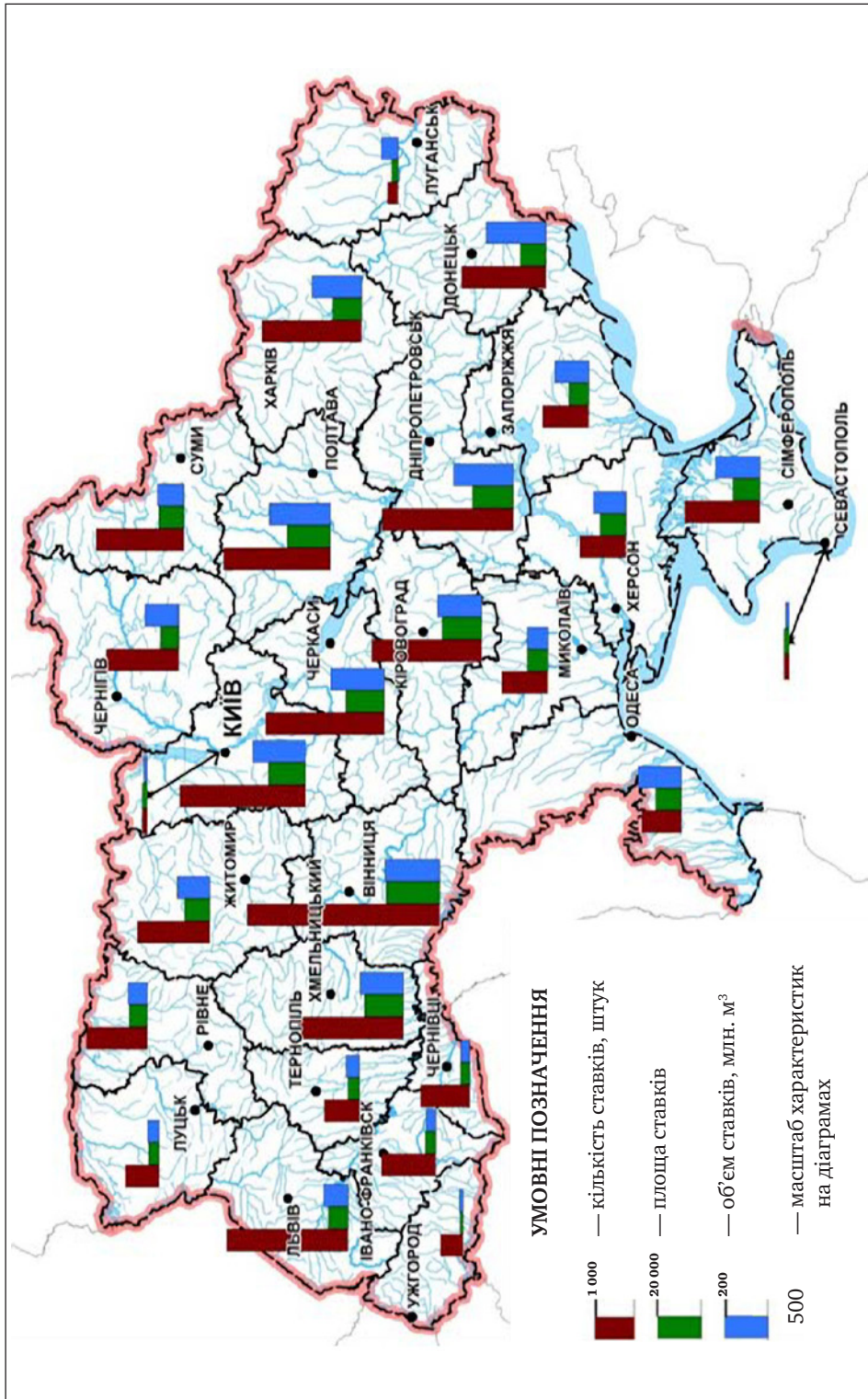

Рис. 2.6. Наявність ставків (кількість — штук; площі — га; об'єми — млн. м³) у межах адміністративно-територіальних утворень на території України (дані по областях див. у табл. 2.6)

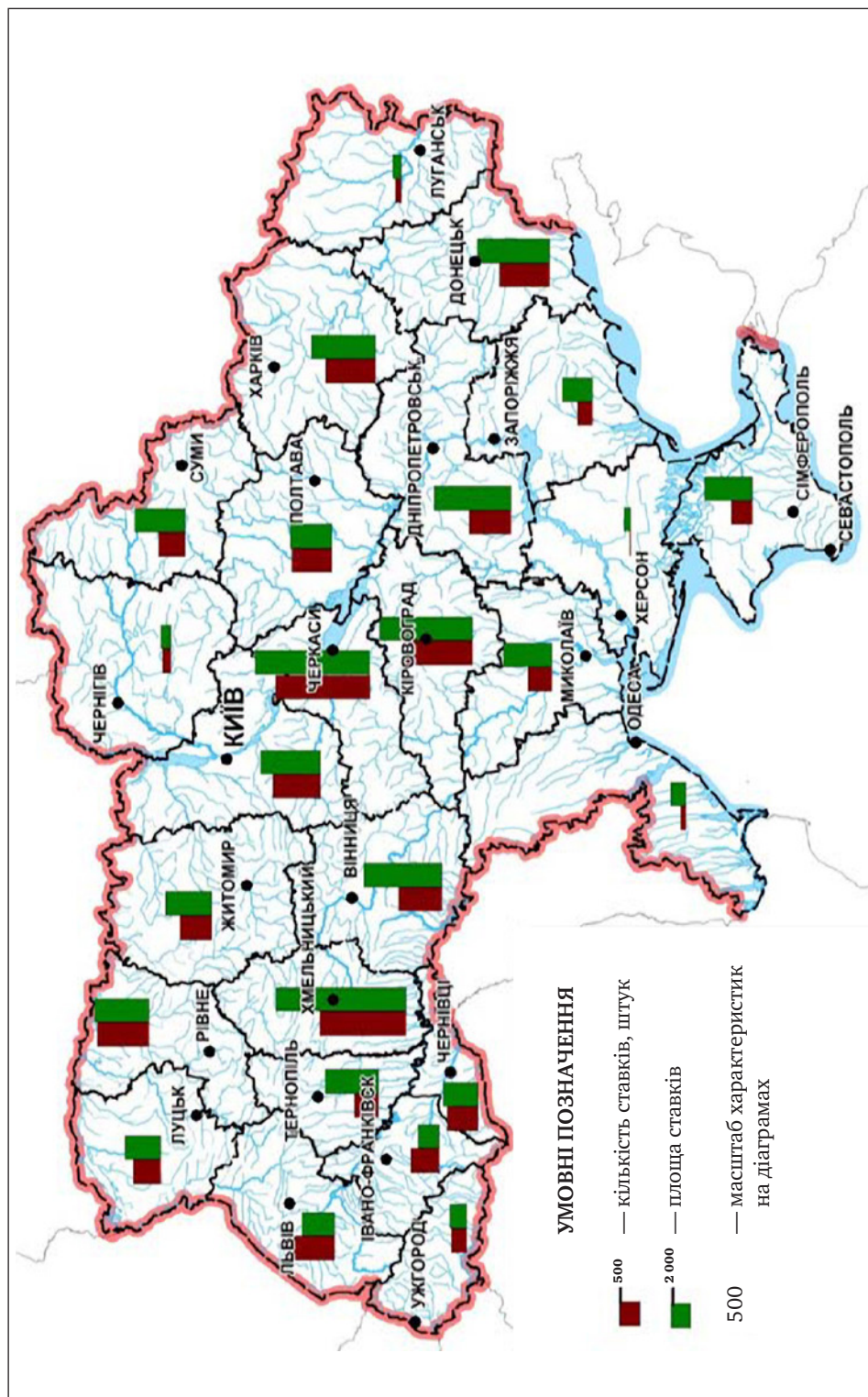

Рис. 2.7. Передано в оренду ставків (кількість – штук; площа – га) у межах адміністративно-територіальних утворень на території України (дані по областях див. у табл. 2.6)

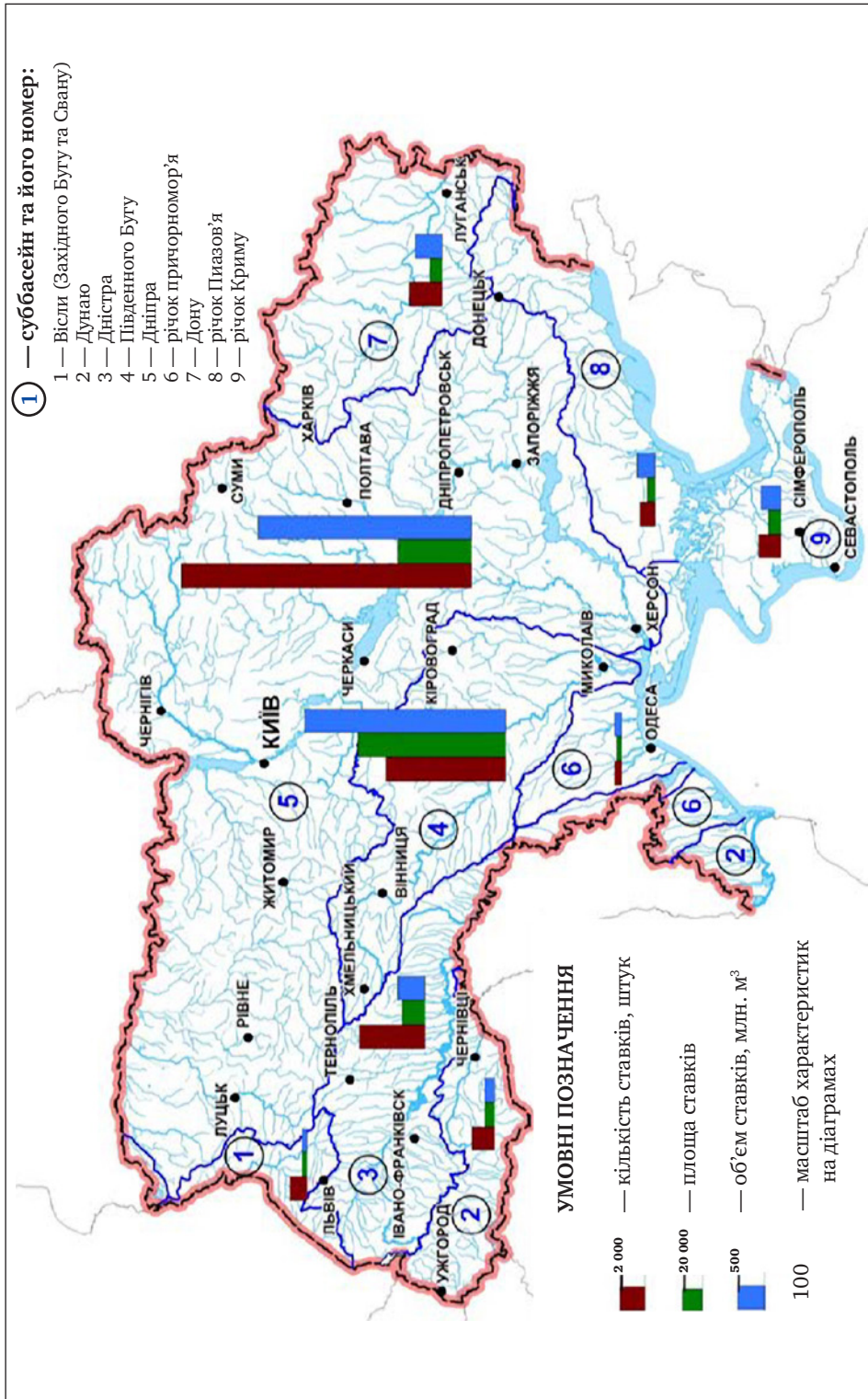

Рис. 2.8. Найявність ставків (кількість – штук; площа – га; об'єм – млн. м³) у межах районів річкових басейнів на території України (дані по районах річкових басейнів див. у табл. 2.8)

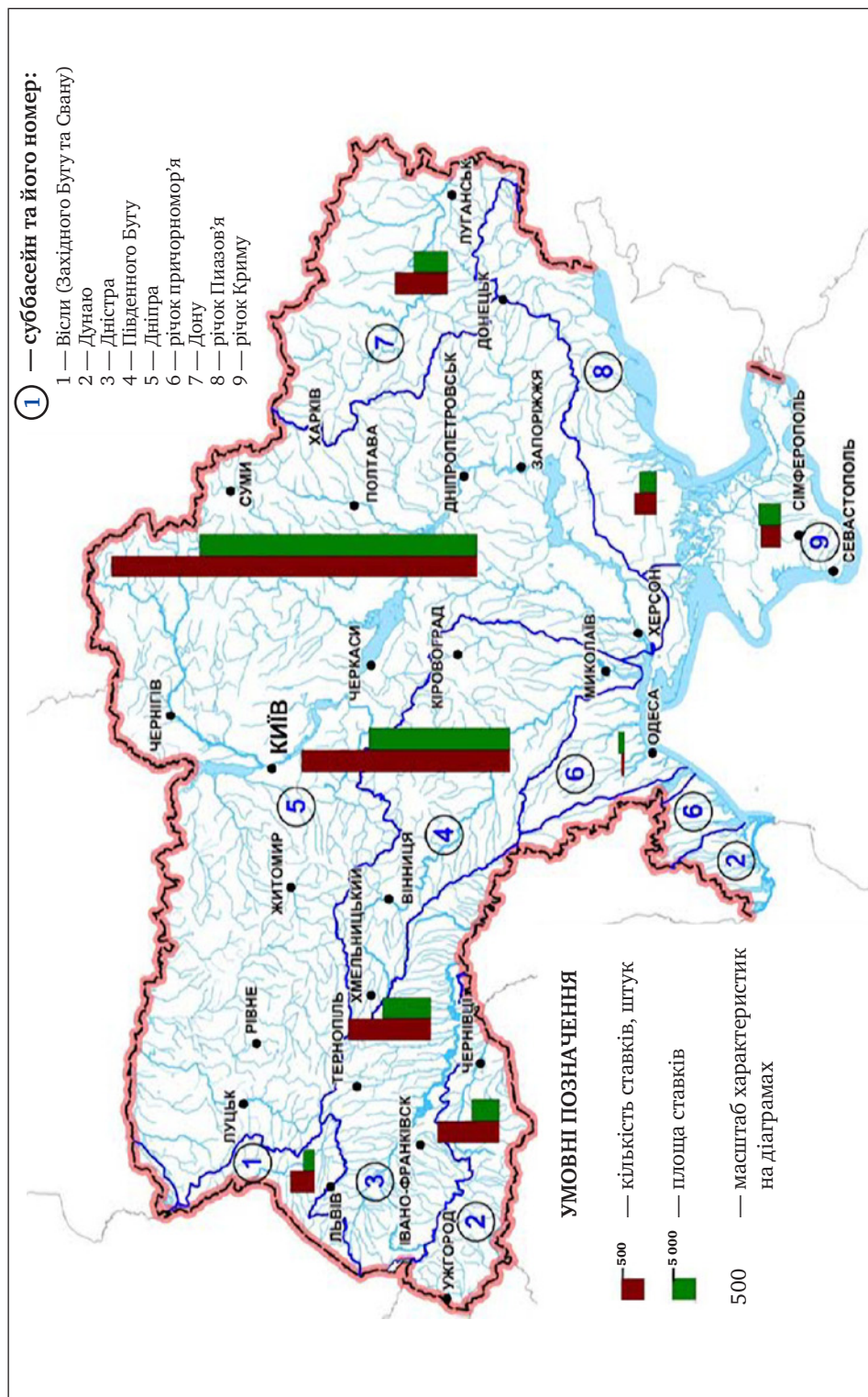

Рис. 2.9. Передано в оренту ставків (кількість – штук; площа – га) у межах районів річкових басейнів на території України (дані по районах річкових басейнів див. у табл. 2.8)

Рис. 2.10. Картохема каскаду Дніпровських водосховищ

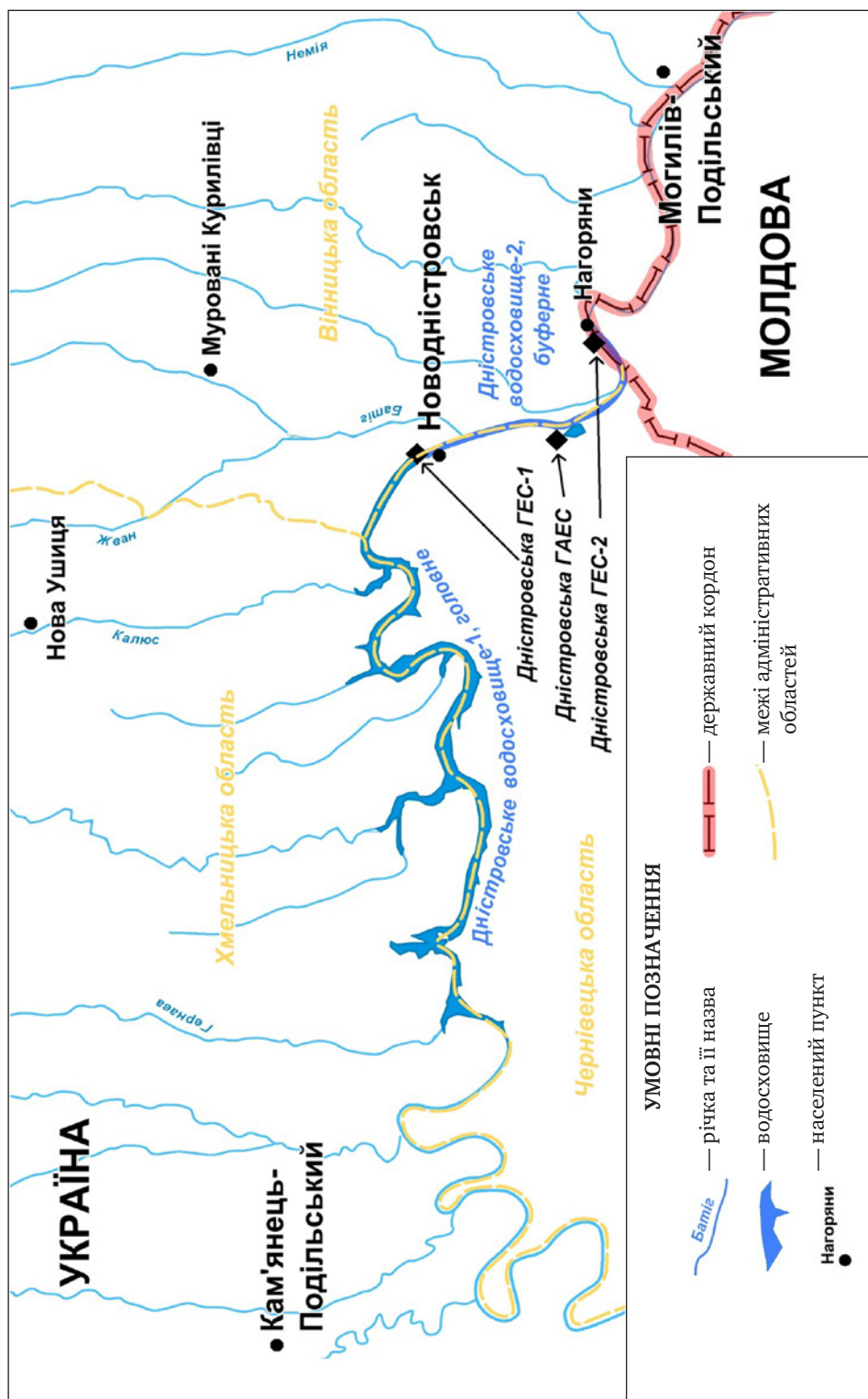

Рис. 2.11. Картохема розташування Дністровських водосховищ (головного та буферного)

Рис. 2.12. Картохема розташування Дубосарського водосховища та пониззя р. Дністер

3. ШТУЧНІ ВОДОЙМИ НА ТЕРИТОРІЇ АДМІНІСТРАТИВНО- ТЕРИТОРІАЛЬНИХ УТВОРЕНЬ

3.1. Автономна Республіка Крим

Територія Автономної Республіки Крим (АР Крим) становить 26,1 тис. км² (4,3% території України). Вона розташована на Кримському півострові в межах басейнів річок Приазов'я (74% території автономної республіки) і Причорномор'я (26%).

Площі, зайняті водними об'єктами, становлять 223,6 тис. га (8,3% території автономної республіки), в тому числі під водосховищами і ставками 16,1 тис. га.

Гідрографічна мережа АР Крим включає дві середні річки: Чатирлик (106 км), що впадає в Каркінітську затоку Чорного моря і Салгир (204 км), що впадає у затоку Сиваш Азовського моря.

В АР Крим функціонує 22 водосховища з повним об'ємом 334,2 млн. м³, з них об'ємом понад 10 млн. м³ — 11, які збудовано на річках, що впадають в Чорне і Азовське моря та Північно-Кримському каналі (ПКК). За цільовим призначенням водосховища поділяються: комплексне — 1; господарсько-питного використання — 11; зрошення — 7; господарсько-питного водокористування та зрошення — 2; перепускне — 1. Залежно від джерела наповнення їх поділяють на водосховища природного стоку та водосховища Північно-Кримського каналу. Об'єм 14-ти водосховищ природного стоку складає 253,1 млн.м³. Ці водосховища заповнюються під час осінньо-зимового періоду. Вісім наливних водосховищ Північно-Кримського каналу заповнюються весною та осінню [2].

На території автономної республіки налічується 1898 ставків, загальним об'ємом 205,7 млн. м³. Ставки масово будували у 60–80 роки минулого століття. Реформування агропромислового комплексу призвело до зміни власників та користувачів споруд, змінилося цільове призначення ставків. Ставки використовуються наступним чином: для цілей зрошення — 326, рибництва — 367, рекреації — 103, водойми-накопичувачі — 110, комплексного призначення — 410, інші цілі — 582. Найбільше ставків знаходиться на території Сімферопольського (277 шт.), Бахчисарайського (241 шт.) та Білогірського (234 шт.) районів. У басейновому розрізі — більше ставків на річках, що впадають в Азовське море — 1026 шт., відповідно, на річках, що впадають у Чорне море — 872 шт. Близько 22% ставків АР Крим використовуються на умовах оренди.

Дані про штучні водойми на території АР Крим наведено у табл. 3.1.1–3.1.5.

Таблиця 3.1.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст республіканського підпорядкування Автономної Республіки Крим

Адміністративні райони та міста республіканського (АР Крим) підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Бахчисарайський	4	412	52,7	49,5	2	186	—***	—
Білогірський	3	462	42,1	39,7	3	462	—	—
Джанкойський	—*	—	—	—	—**	—	—	—
Кіровський	3	313	20,7	16,3	2	270	—	—
Красногвардійський	—	—	—	—	—	—	—	—
Красноперекопський	—	—	—	—	—	—	—	—
Ленінський	6	1378	80,0	69,4	3	966	1	65
Нижньогірський	—	—	—	—	—	—	—	—
Первомайський	—	—	—	—	—	—	—	—
Роздольненський	—	—	—	—	—	—	—	—
Сакський	—	—	—	—	—	—	—	—
Сімферопольський	3	662	88,3	84,3	1	400	—	—
Советський	—	—	—	—	—	—	—	—
Чорноморський	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Сімферополь	1	317	36,0	34,0	1	317	—	—
м. Алушта	2	70	14,4	13,7	1	9	—	—
м. Армянськ	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Джанкой	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Євпаторія	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Керч	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Красноперекопськ	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Саки	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Судак	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Феодосія	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Ялта	—	—	—	—	—	—	—	—
Разом по АР Крим	22	3614	334,2	306,9	13	2610	1	65

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.1.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Автономної Республіки Крим

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Річки Чорного моря, в т.ч.	7	702	101,5	95,3	3	195	—**	—
<i>р. Альма</i>	2	306	40,6	38,2	1	86	—	—
<i>р. Кача</i>	2	256	34,7	32,0	1	99	—	—
<i>р. Бельбек</i>	1	70	11,8	11,5	—*	—	—	—
<i>р. Улу-Узень</i>	1	61	13,3	13,0	—	—	—	—
<i>р. Демерджи</i>	1	9,5	1,1	0,7	1	10	—	—
Річки Азовського моря, в т. ч.	7	893	87,4	82,5	5	808	—	—
<i>р. Салгир</i>	5	822	82,0	77,5	4	780	—	—
<i>р. Чорох-Су</i>	1	43	3,2	3,0	—	—	—	—
<i>р. Мокрий Індол</i>	1	28	2,2	2,0	1	28	—	—
Північно-Кримський канал	8	2019	145,3	129,1	5	1607	1	65
Разом	22	3614	334,2	306,9	13	2610	1	65

Примітки: * — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.1.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Автономної Республіки Крим

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
1	2	3	4	5
Сімферопольське, р. Салгир (Азовське море)	м. Сімферополь	317	36,0	34,0
Партизанське, р. Альма (Чорне море)	с. Партизанське, Сімферопольський	225	34,4	32,2
Білогірське, р. Біюк-Карасу (р. Салгир, Азовське море) *	м. Білогірськ, Білогірський	225	23,3	21,5
Тайганське, балка Джавайганська (р. Біюк-Карасу, р. Салгир, Азовське море)	м. Білогірськ, Білогірський	200	13,8	13,6
Щасливе, р. Манатра, р. Біюк-Узенбаш, (р. Бельбек, Чорне море)	с. Щасливе, Бахчисарайський	67	11,8	11,5

Закінчення таблиці 3.1.3

1	2	3	4	5
Загірське, р. Кача (Чорне море)	с. Синапне, Бахчисарайський	156	27,9	25,7
Изобільненське, р. Улу-Узень (Чорне море)	с. Изобільне, Велика Алушта	61	13,3	12,9
Феодосійське, р. Байбуга, ПКК** (Чорне море)	с. Владиславівка, Кіровський	242	15,4	11,4
Станційне, балка Зелений Яр, ПКК	Ленінський	270	24,0	22,8
Фронтоне, ПКК	с. Фронтоне, Ленінський	645	35,0	29,0
Міжгірне, ПКК	с. Жайворонки, Сімферопольський	400	50,0	48,3

Примітки: * — у дужках наведено послідовність впадіння річки, на якій розташовано водосховище, у головну річку чи море;

** — ПКК — Північно-Кримський канал.

Таблиця 3.1.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст республіканського підпорядкування Автономної Республіки Крим

Адміністративні райони та міста республіканського (АР Крим) підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8
Бахчисарайський	241	350	14,5	—**	—	57	120
Білогірський	234	510	17,1	3	14	44	140
Джанкойський	64	900	9,9	—	—	21	650
Кіровський	116	360	7,1	—	—	38	190
Красногвардійський	98	180	6,2	—	—	10	40
Красноперекіпський	170	4570	59,8	—	—	37	920
Ленінський	117	750	14,3	—	—	11	300
Нижньогірський	50	1080	12,4	—	—	4	950
Первомайський	22	70	1,2	—	—	4	30
Роздольненський	85	710	9,6	—	—	11	100
Сакський	97	700	9,7	—	—	66	640
Сімферопольський	277	530	14,1	—	—	78	170
Советський	70	510	6,4	—	—	31	220
Черноморський	9	300	2,7	—	—	5	270
м. Сімферополь	27	40	1,1	—	—	—***	—
м. Алушта	64	70	3,0	—	—	—	—
м. Армянск	—*	—	—	—	—	—	—
м. Джанкой	1	10	0,1	—	—	1	10

3. ШТУЧНІ ВОДОЙМИ НА ТЕРИТОРІЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ УТВОРЕНЬ

Закінчення таблиці 3.1.4

1	2	3	4	5	6	7	8
м. Євпаторія	3	10	0,1	–	–	–	–
м. Керч	3	20	0,3	–	–	–	–
м. Красноперекопськ	–	–	–	–	–	–	–
м. Саки	–	–	–	–	–	–	–
м. Судак	41	120	5,1	–	–	–	–
м. Феодосія	60	670	10,1	–	–	2	40
м. Ялта	49	20	0,9	–	–	–	–
Разом по АР Крим:	1898	12480	205,7	3	14	420	4790

Примітки: * — немає ставок на території міста;

** — немає ставок на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає ставок, переданих в оренду.

Таблиця 3.1.5. Наявність ставок у басейнах основних річок у межах Автономної Республіки Крим

Басейн	Кількість ставок та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Річки Чорного моря, в т. ч.	872	6546	111,5	–*	–	–**	–
р. Альма	108	144	5,0	–	–	–	–
р. Кача	50	76	3,0	–	–	–	–
р. Бельбек	77	122	6,4	–	–	–	–
р. Західний Булганак	51	155	53	–	–	–	–
Річки Азовського моря, в т. ч.	1026	5934	94,2	–	–	–	–
р. Салгир	518	1027	29,1	3	14	–	–
р. Мокрий Індол	34	94	2,1	–	–	–	–
р. Східний Булганак	29	112	2,3	–	–	–	–
Разом	1898	12480	205,7	3	14	420	4790

Примітки: * — немає ставок на балансі водогосподарських організацій;

** — немає даних про ставки, передані в оренду, по басейнах основних річок.

3.2. Вінницька область

Територія Вінницької області становить 26,5 тис. км² (4,4% площі України). Гідрографічна мережа належить до басейнів трьох основних річок України — Південного Бугу, Дністра і Дніпра, на басейни яких припадає відповідно 62, 28 і 10% території області.

Для річок області характерною є висока ступінь зарегульованості штучними водоймами — водосховищами і ставками. Насиченість ставками на Вінниччині — одна з найвищих в Україні.

В області функціонує 52 водосховища, загальним об'ємом 293,0 млн. м³, які знаходяться у задовільному технічному стані. Більшість водосховищ (49) відносяться до малих (об'ємом менше 10 млн. м³), 2 — до невеликих та одне — Ладижинське водосховище — відноситься до середніх. В межах району річкового басейну Південного Бугу розташовано 81% водосховищ області; на район річкового басейну Дністра припадає 13% та у межах району річкового басейну Дніпра — 6% водосховищ області. За цільовим призначенням водосховища області використовуються для потреб енергетики, водопостачання, риборозведення, культурно-побутових цілей. Найбільше водосховище області — Ладижинське — створене у 1964 р. як водойма-охолоджувач Ладижинської ТЕС. Довжина водосховища 45 км, максимальна ширина — 1,2 км, площа 21,9 км², пересічна глибина — 6,9 м, максимальна глибина (біля греблі) — 17,8 м. Повний об'єм — 150,0 млн. м³, корисний — 39,0 млн. м³ [2]. Мінералізація води — 460–710 мг/дм³ [13]. З 52 водосховищ області лише 6 використовуються на умовах оренди.

На території області налічується 4849 ставків, загальним об'ємом 248,0 млн. м³. Найбільша кількість ставків — у межах Вінницького (442 шт.), Козятинського (427 шт.) та Немирівського (389 шт.) районів. У межах району річкового басейну Південного Бугу розташовано 70% ставків області, 17% — у межах району річкового басейну Дністра та 13% — у межах району річкового басейну Дніпра. Близько 18% ставків області використовуються на умовах оренди.

Дані про штучні водойми Вінницької області наведено в табл. 3.2.1–3.2.5.

Таблиця 3.2.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Вінницької області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Барський	7	800	14,6	11,7	—**	—	—***	—
Бершадський	4	648	11,2	8,8	—	—	—	—
Вінницький	—*	—	—	—	—	—	—	—
Гайсинський	1	385	11,1	7,1	1	385	—	—
Жмеринський	6	537	10,6	8,2	—	—	3	312
Іллінецький	2	159	2,6	2,3	—	—	—	—
Калинівський	7	886	13,4	12,1	—	—	—	—
Козятинський	2	174	3,0	2,6	—	—	—	—
Крижопільський	—	—	—	—	—	—	—	—
Липовецький	3	369	5,2	4,2	—	—	—	—
Літинський	4	1146	16,4	13,5	—	—	—	—
Могилів-Подільський	—	—	—	—	—	—	—	—
Муровано-куриловецький	—	—	—	—	—	—	—	—
Немирівський	1	130	3,3	0,3	—	—	—	—
Оратівський	2	196	3,5	2,5	—	—	1	128
Піщанський	—	—	—	—	—	—	—	—
Погребищенський	—	—	—	—	—	—	—	—
Теплицький	—	—	—	—	—	—	—	—
Тиврівський	1	395	8,6	2,2	1	395	—	—
Томашпільський	—	—	—	—	—	—	—	—
Тростянецький	1	338	10,7	4,2	1	338	—	—
Тульчинський	3	266	5,0	4,3	—	—	2	176
Хмільницький	3	351	4,4	2,3	—	—	—	—
Чернівецький	1	56	2,1	1,1	—	—	—	—
Чечельницький	—	—	—	—	—	—	—	—
Шаргородський	2	345	8,7	7,8	—	—	—	—
Ямпільський	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Вінниця	1	290	8,6	1,8	—	—	—	—
м. Жмеринка	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Козятин	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Ладижин	1	2187	150,0	39,0	1	2187	—	—
м. Могилів-Подільський	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Хмільник	—	—	—	—	—	—	—	—
Разом	52	9658	293,0	136,0	4	3305	6	616

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.2.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Вінницької області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	3	286	5,4	4,1	–*	–	1	128
р. Рось	2	196	3,5	2,5	–	–	1	128
Дністра	7	768	18,6	14,9	–	–	1	95
Південного Бугу	42	8604	269,0	117,0	4	3305	4	393
Разом	52	9658	293,0	136,0	4	3305	6	616

Примітка: * — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій.

Таблиця 3.2.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Вінницької області

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
Ладизинське, р. Південний Буг	м. Ладизин, Тростянецький	2187	150,0	39,0
Глибочанське, р. Південний Буг	с. Глибочок, Тростянецький	338	10,7	4,2
Дмитренківське, р. Соб (р. Південний Буг)	с. Дмитренки, Гайсинський	385	11,1	7,1

Таблиця 3.2.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Вінницької області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8
Барський	188	1201	11,6	–*	–	45	249
Бершадський	123	1527	15,5	–	–	57	804
Вінницький	442	1360	13,9	–	–	96	577
Гайсинський	272	1012	10,3	–	–	31	301
Жмеринський	131	911	10,5	–	–	33	483
Іллінецький	205	1085	11,3	–	–	28	211
Калинівський	175	1107	11,5	–	–	33	278
Козятинський	427	1898	19,4	–	–	26	294
Крижопільський	74	302	3,4	–	–	8	104
Липовецький	182	1082	12,8	–	–	30	273

3. ШТУЧНІ ВОДОЙМИ НА ТЕРИТОРІЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ УТВОРЕНЬ

Закінчення таблиці 3.2.4

1	2	3	4	5	6	7	8
Літинський	238	1088	11,6	–	–	68	523
Могилів-Подільський	107	186	1,7	–	–	17	71
Муровано-куриловецький	129	207	2,0	–	–	9	51
Немирівський	389	1069	10,8	–	–	81	392
Оратівський	143	958	11,0	–	–	42	647
Піщанський	44	117	1,4	–	–	6	42
Погребищенський	240	1755	18,4	–	–	47	630
Теплицький	152	925	9,4	–	–	36	292
Тиврівський	145	740	7,0	–	–	44	285
Томашпільський	65	216	2,0	–	–	_**	–
Тростянецький	71	897	9,0	–	–	28	352
Тульчинський	214	1437	14,0	–	–	37	358
Хмільницький	272	1098	11,1	–	–	20	105
Чернівецький	80	127	1,3	–	–	5	14
Чечельницький	56	717	6,8	–	–	17	310
Шаргородський	133	616	6,2	–	–	19	73
Ямпільський	103	194	1,9	–	–	8	78
м. Вінниця	19	89	0,9	–	–	–	–
м. Жмеринка	4	5	0,1	–	–	–	–
м. Козятин	11	16	0,2	–	–	–	–
м.Ладижин	10	93	0,8	–	–	–	–
м. Могилів-Подільський	1	1	0,01	–	–	–	–
м. Хмільник	4	15	0,2	–	–	–	–
Разом	4849	24051	248,0	–	–	871	7797

Примітки: * — немає ставок на балансі водогосподарських організацій;
 ** — немає ставок, переданих в оренду.

Таблиця 3.2.5. Наявність ставок у басейнах основних річок у межах Вінницької області

Басейн	Кількість ставок та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	613	3790	39,4	–*	–	91	1380
р. Рось	390	2758	28,7	–	–	85	1260
Дністра	835	2647	26,6	–	–	87	710
Південного Бугу	3401	17614	182,0	–	–	693	5707
Разом	4849	24051	248,0	–	–	871	7797

Примітка: * — немає ставок на балансі водогосподарських організацій.

3.3. Волинська область

Територія Волинської області становить 20,14 тис. км² (3,3% площі України). Південною та західною частинами області проходить Головний європейський вододіл, що розділяє басейни Чорного та Балтійського морів, зокрема Дніпра та Вісли. Басейн Західного Бугу становить 19% території області, а басейн Прип'яті (басейн Дніпра) — 81%.

До басейну Дніпра належить р. Прип'ять (172 км довжини у межах області) та її притоки Турія (184 км), Стохід (188 км), Стир (203 км) та ін. Річка Західний Буг має довжину в межах області 184 км, найбільша права притока р. Луга — 93 км.

На території області функціонує 9 водосховищ, з повним об'ємом 36,4 млн. м³, які знаходяться у задовільному стані. Більшість водосховищ (8) належать до малих (об'ємом менше 10 млн. м³), 1 — до невеликих (озеро Турське). За цільовим призначенням водосховища області використовуються, в основному, для зволоження осушених земель та риборозведення.

До складу водосховищ водогосподарськими організаціями включено озеро Турське (площа — 13,54 км², глибина — 2,0–2,5 м, об'єм — 21,5 млн. м³, мінералізація води — 410 мг/дм³), яке знаходиться у Ратнівському районі і входить до басейну Західного Бугу. Це озеро природного походження, але воно є частиною Турської осушувальної системи [5].

На території області налічується 867 ставків, загальним об'ємом 57,2 млн. м³. Найбільша кількість ставків — у межах Луцького (155 шт.), Горохівського (115 шт.), Маневицького (94 шт.) та Володимир-Волинського (92 шт.) районів. В основному ставки знаходяться в південній частині області, яка характеризується більш вираженим мікрорельєфом і розташовані в балках, ярах, на невеликих струмках, в витоках річок і понижених місцях.

Ставки в господарствах області використовуються в основному комплексно, а також для цільового використання: боротьби з ерозійними явищами, відпочинку населення, зрошення, зволоження осушених земель, риборозведення. В оренді — 63% ставків.

Більш зарегульованими водосховищами і ставками на території області є річки басейну Дніпра (водосховищ — 7 з 9 по області; ставків — 611 з 867).

Дані про штучні водойми Волинської області наведено в табл. 3.3.1–3.3.5.

Таблиця 3.3.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Волинської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Володимир-Волинський	–*	–	–	–	–	–	–	–
Горохівський	–	–	–	–	–	–	–	–
Іваничівський	–	–	–	–	–	–	–	–
Камінь-Каширський	2	117	2,9	2,3	2	17	1	55
Ківерцівський	–	–	–	–	–	–	–	–
Ковельський	2	129	3,6	2,8	2	129	1	78
Локачинський	–	–	–	–	–	–	–	–
Луцький	–	–	–	–	–	–	–	–
Любешівський	1	78	1,5	1,5	1	78	–***	–
Любомльський	–	–	–	–	–	–	–	–
Маневіцький	1	48	1,4	1,2	1	48	–	–
Ратнівський	2	1534	25,7	24,9	2	1534	–	–
Рожищенський	–	–	–	–	–	–	–	–
Старовижівський	–	–	–	–	–	–	–	–
Турійський	–	–	–	–	–	–	–	–
Шацький	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Луцьк	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Володимир-Волинський	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Ковель	1	54	1,3	0,5	–**	–	–	–
м. Нововолинськ	–	–	–	–	–	–	–	–
Разом	9	1960	36,4	33,2	8	1806	2	133

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.3.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Волинської області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	7	426	10,7	8,3	6	272	2	133
р. Прип'ять	7	426	10,7	8,3	6	272	2	133
Вісли, у т.ч.	2	1534	25,7	24,9	2	1534	–*	–
р. Західний Буг	2	1534	25,7	24,9	2	1534	–	–
Разом	9	1960	36,4	33,2	8	1806	2	133

Примітка: * — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.3.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Волинської області

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
озеро Турське (р. Західний Буг, р. Нарев, р. Вісла) *	с. Тур, Ратнівський	1354	21,5	21,5

Примітка: * — у дужках наведено послідовність впадіння річки, на якій розташовано водосховище, у головну річку.

Таблиця 3.3.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Волинської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Володимир-Волинський	92	328	3,7	—**	—	80	310
Горохівський	115	1016	11,2	—	—	99	820
Іваничівський	68	346	3,4	—	—	58	290
Камінь-Каширський	30	147	1,5	—	—	11	60
Ківерцівський	64	430	4,9	—	—	24	130
Ковельський	33	222	2,9	—	—	25	320
Локачинський	84	480	5,3	—	—	33	400
Луцький	155	1120	12,9	—	—	134	1000
Любешівський	1	17	0,2	—	—	—***	—
Любомльський	8	29	0,3	—	—	5	20
Маневицький	94	473	5,3	—	—	20	80
Ратнівський	5	14	0,2	—	—	4	10
Рожищенський	27	107	1,4	—	—	22	90
Старовижівський	8	19	0,2	—	—	3	2
Турійський	34	105	1,1	—	—	26	80
Шацький	41	193	2,3	—	—	5	60
м. Луцьк	5	16	0,2	—	—	1	2
м. Володимир-Волинський	2	3	0,1	—	—	—	—
м. Ковель	—*	—	—	—	—	—	—
м. Нововолинськ	1	12	0,1	—	—	—	—
Разом	867	5077	57,2	—	—	550	3674

Примітки: * — немає ставків на території міста;

** — немає ставків на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає ставків, переданих в оренду.

Таблиця 3.3.5. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах Волинської області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Переданов оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	611	3796	43,3	—*	—	393	2685
р. Прип'ять	611	3796	43,3	—	—	393	2685
Вісли, у т.ч.	256	1281	13,9	—	—	157	989
р. Західний Буг	256	1281	13,9	—	—	157	989
Разом	867	5077	57,2	—	—	550	3674

Примітка: * — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

3.4. Дніпропетровська область

Територія Дніпропетровської області становить 31,9 тис. км² (5,3% території України). Вона повністю розташована в басейні Дніпра.

Площі земель, зайнятих водними об'єктами становить 157,3 тис. га (4,9% території області), в тому числі під водосховищами і ставками 38,91 тис. га. Гідрографічна мережа Дніпропетровської області включає велику річку Дніпро (261 км в межах області), а також притоки Дніпра — середні річки Орель (292 км), Самару (187 км) з притокою Вовча (219 км), Мокру Суру (136 км), Базавлук (157 км), Інгулець (150 км) з притокою р. Саксагань (144 км).

В області функціонує 101 водосховище з повним об'ємом 909,0 млн. м³. З них 11 водосховищ мають об'єм понад 10 млн. м³, серед яких виділяється Карачунівське водосховище на р. Інгулець (повний об'єм 308,5 млн. м³), що є основним джерелом господарсько-питного водопостачання м. Кривий Ріг [2]. Водосховища мають велике господарське значення — вони використовуються як регулюючі ємності для цілей водопостачання, сільського і рибного господарства та зрошення. Технічний стан більшості водосховищ задовільний, так як вони були збудовані за індивідуальними проектами, мають капітальні гідротехнічні споруди і в разі потреби експлуатуючими організаціями проводяться необхідні ремонтні роботи. В оренді — 38% водосховищ.

Площа дзеркала Дніпродзержинського, Дніпровського і Каховського водосховищ на р. Дніпро в межах області становить близько 102 тис. га.

На території Дніпропетровської області налічується 3292 ставки загальним об'ємом 274,8 млн. м³, в оренді — 25% ставків. Найбільше ставків знаходиться на території Новомосковського (351 шт.), Солонянського (241 шт.) та Криворізького (231 шт.) районів. Більшість штучних водойм заповнюються талими і зливовими водами. У період весняної повені розміри ставків збільшуються, у літній період вони частково пересихають і міліють. Сильно міліють влітку, а іноді і цілком пересихають дуже дрібні ставки з площею в декілька гектарів і глибиною 0,5...1,0 м. Значна кількість ставків замулюється і заростає водяною рослинністю. стан ставків в більшості своїй незадовільний (не розраховані на довготривалий термін служби, відсутні капітальні гідротехнічні споруди).

Дані про штучні водойми на території Дніпропетровської області наведено в табл. 3.4.1–3.4.5.

Таблиця 3.4.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Дніпропетровської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Апостолівський	6	3050	142,1	56,8	—**	—	—	—
Васильківський	3	380	11,0	4,7	—	—	1	80
Верхньодніпровський	3	410	11,0	9,4	1	190	—***	—
Дніпропетровський	3	270	16,5	10,3	2	210	1	59
Криворізький	6	5180	331,0	306,4	3	450	1	23
Криничанський	2	230	6,1	5,9	—	—	1	54
Магдалинівський	2	100	2,4	2,1	—	—	1	61
Межівський	1	120	4,0	3,5	—	—	1	120
Нікопольський	7	2540	131,7	121,8	4	2080	4	526
Новомосковський	12	980	18,4	18,0	—	—	11	901
Павлоградський	9	900	28,6	25,8	—	—	4	406
Петриківський	2	300	23,1	22,9	—	—	—	—
Петропавлівський	7	950	22,3	19,2	—	—	2	140
Покровський	6	410	13,2	11,5	—	—	3	267
П'ятихатський	6	300	12,1	6,8	—	—	—	—
Синельниківський	6	430	12,6	10,7	—	—	2	108
Солонянський	5	450	8,4	6,7	1	50	4	293
Софіївський	5	1900	79,7	72,5	2	440	2	134
Томаківський	1	70	4,6	4,2	—	—	1	70
Царичанський	—*	—	—	—	—	—	—	—
Широківський	—	—	—	—	—	—	—	—
Юр'ївський	7	540	17,5	13,1	—	—	—	—
м. Дніпропетровськ	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Вільногірськ	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Дніпродзержинськ	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Жовті Води	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Кривий Ріг	2	590	12,7	10,3	—	—	—	—
м. Марганець	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Нікополь	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Новомосковськ	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Орджонікідзе	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Павлоград	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Першотравенськ	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Синельникове	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Тернівка	—	—	—	—	—	—	—	—
Разом	101	20100	909,0	742,6	13	3420	39	3242

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.4.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Дніпропетровської області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	101	20100	909,0	742,6	13	3420	39	3242
р. Інгулець	4	6330	388,8	312,3	–*	–	–	–
р. Самара	50	4370	121,3	100,8	–	–	24	2023
Разом	101	20100	909,0	742,6	13	3420	39	3242

Примітка: * — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій.

Таблиця 3.4.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Дніпропетровської області

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
Зеленодольське, р. Інгулець (р. Дніпро)	м. Зеленодольськ, Апостолівський	1576	74,4	20,4
Карачунівське, р. Інгулець (р. Дніпро)	м. Кривий Ріг, Криворізький	4480	308,5	288,5
Південне, р. Базавлук (р. Дніпро)	Апостолівський, Криворізький	1130	57,3	26,5
Златоустівське СН №2, р. Базавлук (р. Дніпро)	с. Златоустівка, Криворізький	258	10,6	7,5
Шолоховське №14, р. Базавлук (р. Дніпро)	с. Шолохове, Нікопольський, Апостолівський	1360	97,2	92,2
Кам'янське СН №3, р. Базавлук (р. Дніпро)	с. Излучисте, Софіївський	361	16,2	14,7
Миколаївське, р. Дніпро	м. Марганець, Нікопольський	520	14,9	12,0
Голубе озеро, р. Дніпро	с. Єлизаветівка, Петриківський	241	21,5	21,5
Баглійське (верхнє), р. Мокра Сура (р. Дніпро)	с. Степове, Дніпропетровський, Криничанський	175	14,0	8,7
Кресівське, р. Саксагань (р. Інгулець, р. Дніпро)*	м. Кривий Ріг	520	10,1	7,7
Макортівське, Саксагань (р. Інгулець, р. Дніпро)	с. Макорти, Софіївський, П'ятихатський	1330	57,9	53,9

Примітка: * — у дужках наведено послідовність впадіння річки, на якій розташовано водосховище, у головну річку.

Таблиця 3.4.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Дніпропетровської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Апостолівський	150	807	11,5	—**	—	—***	—
Васильківський	143	744	10,6	—	—	26	317
Верхньодніпровський	80	366	5,2	—	—	13	142
Дніпропетровський	66	281	5,4	—	—	21	190
Криворізький	231	826	13,5	—	—	18	152
Криничанський	218	1231	17,6	—	—	52	152
Магдалинівський	129	853	12,2	—	—	41	449
Межівський	116	324	4,6	—	—	20	140
Нікопольський	213	1141	16,3	—	—	16	882
Новомосковський	351	2082	29,8	—	—	191	1356
Павлоградський	72	332	4,7	—	—	34	239
Петриківський	73	1760	25,2	—	—	13	106
Петропавлівський	50	320	4,6	—	—	12	136
Покровський	198	957	13,7	—	—	27	212
П'ятихатський	145	729	11,9	—	—	48	292
Синельниківський	169	611	10,0	—	—	28	171
Солонянський	241	1234	17,6	—	—	88	758
Софіївський	167	1423	20,4	1	14	56	889
Томаківський	138	609	8,7	—	—	51	418
Царичанський	62	513	7,3	—	—	8	68
Широківський	174	998	14,3	—	—	43	359
Юр'ївський	72	323	4,6	—	—	29	233
м. Дніпропетровськ	3	9	0,2	—	—	—	—
м. Вільногірськ	—*	—	—	—	—	—	—
м. Дніпродзержинськ	—	—	—	—	—	—	—
м. Жовті Води	4	41	0,6	—	—	—	—
м. Кривий Ріг	23	287	4,1	—	—	—	—
м. Марганець	—	—	—	—	—	—	—
м. Нікополь	—	—	—	—	—	—	—
м. Новомосковськ	—	—	—	—	—	—	—
м. Орджонікідзе	—	—	—	—	—	—	—
м. Павлоград	—	—	—	—	—	—	—
м. Першотравенськ	—	—	—	—	—	—	—
м. Синельникове	4	11	0,2	—	—	—	—
м. Тернівка	—	—	—	—	—	—	—
Разом	3292	18812	274,8	1	14	835	7661

Примітки: * — немає ставків на території міста;

** — немає ставків на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає ставків, переданих в оренду.

Таблиця 3.4.5. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах Дніпропетровської області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	3292	18812	274,8	1	14	835	7661
р. Інгулець	594	2787	39,9	—*	—	115	845
р. Самара	1036	5449	77,9	—	—	317	3084
Разом	3292	18812	274,8	1	14	835	7661

Примітка: * — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

3.5. Донецька область

Територія Донецької області становить 26,5 тис. км² (4,4% площі України). Вона розміщена в межах басейнів Дніпра (28,5% території області), Дону (р. Сіверський Донець, 30,2% території області) та річок Приазов'я (41,3%).

Площі, зайняті водними об'єктами, становлять 50,7 тис. га (1,9% території області), в тому числі під водосховищами та ставками — 30,4 тис. га.

Гідрографічна мережа Донецької області представлена великою річкою Сіверський Донець (довжина в межах області 96 км), а також його притоками — середніми річками — р. Казений Торець (134 км), р. Лугань (44 км); річками Приазов'я — р. Кальміус (209 км), р. Міус (65 км) з притокою р. Кринка (170 км); річками басейну Дніпра — р. Самара (51 км), з притокою р. Вовча (147 км), в яку впадає р. Мокрі Яли (147 км).

В області функціонує 130 водосховищ, з повним об'ємом 863,6 млн. м³. З них 16 водосховищ — об'ємом понад 10 млн. м³, серед яких одне — понад 100 млн. м³ (Вуглегірське водосховище — 162 млн. м³ на р. Лугань, правій притоці р. Сіверський Донець). Хімічний склад води водойми — охолоджувача визначається насамперед складом води річок Сіверський Донець і Лугань, з яких відбувається постійне поповнення водойми. У воді водойми — охолоджувача Вуглегірської ТЕС відзначено значну кількість сульфатів (288–303 мг/дм³) і хлоридів (228–231 мг/дм³), а також незначні перевищення кальцію, магнію та суми калію і натрію, що досить типово для водойм цього регіону України [13]. Водосховища області достатньо рівномірно розподілено між районами річкових басейнів: Дніпра, Сіверського Дінця та річок Приазов'я (відповідно, 24, 35 та 41% водосховищ). Цільове призначення водосховищ області — господарсько-питне та технічне водопостачання, іригація, енергетика, рибництво, комплексне використання. Понад половина (55%) водосховищ області знаходяться в оренді.

На території Донецької області налічується 2146 ставків, загальним об'ємом 270,4 млн. м³, які використовуються для культурно-побутових цілей, рибництва та зрошення земель. В оренді — 47% ставків. Найбільше ставків знаходиться на території Волноваського (176 шт.), Красноармійського (157 шт.), Артемівського та Мар'їнського (по 136 шт.) районів. Ставки області достатньо рівномірно розподілено між районами річкових басейнів Дніпра, Сіверського Дінця та річок Приазов'я.

Дані про штучні водойми Донецької області наведено у табл. 3.5.1–3.5.5.

Таблиця 3.5.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Донецької області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Амвросіївський	6	260	11,9	10,9	4	194	4	210
Артемівський	6	280	10,6	9,5	–**	–	5	250
Велико-новосілівський	5	640	14,3	13,3	1	378	2	130
Волноваський	7	610	31,6	28,9	1	53	7	610
Володарський	6	740	49,6	46,9	–	–	4	180
Добропільський	1	60	2,2	2,1	–	–	1	60
Костянтинівський	9	1110	43,6	40,0	1	650	9	1110
Красноармійський	5	500	20,3	17,6	1	124	4	380
Мар'їнський	7	2060	78,6	31,6	–	–	6	530
Новоазовський	1	870	64,2	59,0	–	–	–***	–
Олександрівський	13	1260	26,8	25,7	–	–	4	190
Першотравневий	3	220	7,6	6,9	–	–	3	220
Слов'янський	8	1250	42,2	40,9	2	291	2	180
Старобешівський	6	1440	68,9	50,5	–	–	4	500
Тельманівський	5	300	12,7	10,9	1	96	4	250
Шахтарський	2	540	35,1	33,2	–	–	–	–
Ясинуватський	4	960	51,4	49,7	–	–	3	820
м. Донецьк	6	346	13,6	12,7	1	147	1	50
м. Авдіївка	–*	–	–	–	–	–	–	–
м. Артемівськ	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Вуглегірськ	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Горлівка	2	150	7,8	6,8	–	–	1	110
м. Дебальцеве	2	1990	182,5	40,8	–	–	–	–
м. Дзержинськ	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Димитров	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Добропілля	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Докучаєвськ	1	50	1,3	1,0	–	–	1	50
м. Дружківка	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Єнакієве	3	380	15,9	15,6	–	–	2	310
м. Кіровське	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Костянтинівка	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Краматорськ	2	110	3,6	3,1	–	–	2	110
м. Красний Лиман	10	1020	22,1	22,0	–	–	–	–

Закінчення таблиці 3.5.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
м. Красноармійськ	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Макіївка	8	810	35,4	34,6	–	–	2	520
м. Маріуполь	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Селидове	1	–	5,1	5,0	–	–	–	–
м. Слов'янськ	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Сніжне	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Соледар	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Св'ятогірськ	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Торез	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Харцизьк	1	180	4,7	0,6	–	–	1	220
м. Часів Яр	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Шахтарськ	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Ясинувата	–	–	–	–	–	–	–	–
Разом	130	18186	863,6	619,8	12	1933	72	6990

Примітки: * — немає водосховищ на території міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.5.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Донецької області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	31	5146	174,7	122,8	1	378	17	1940
р. Самара	10	1108	21,8	1,1	–*	–	2	120
Сіверського Дінця, у т.ч.	46	6405	334,6	183,3	4	1065	24	2040
р. Казенний Торезь	10	871	25,5	23,2	2	389	8	600
Річки Приазов'я, у т.ч	53	6635	354,3	313,7	7	490	31	3010
р. Кальміус	21	3216	190,9	163,4	1	147	9	900
р. Міус	1	160	12,8	11,9	–	–	–**	–
Разом	130	18186	863,6	619,8	12	1933	72	6990

Примітки: * — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.5.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Донецької області

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
Карлівське, р. Вовча (р. Самара, р. Дніпро)*	с. Карлівка, Ясинуватський	252	10,6	10,2
Верхне Карлівське, р. Вовча (р. Самара, р. Дніпро)	с. Яснобродівка, Ясинуватський	522	24,0	23,0
Курахівське, р. Вовча (р. Самара, р. Дніпро)	м. Курахово, Мар'їнський	1532	62,5	17,9
Клебан-Бикське, р. Клебан-Бик (р. Кривий Торець, р. Казений Торець, р. Сіверський Донець)	с. Катеринівка, Костянтинівський	650	27,8	26,2
Миронівське, р. Лугань (р. Сіверський Донець)	с. Миронівка, м. Дебальцево	476	20,5	12,8
Вуглегірське, р. Лугань (р. Сіверський Донець)	с. Світлодарське, м. Дебальцево	1510	162,0	28,0
Слов'янське I, р. Сіверський Донець	с. Миколаївка, Слов'янський	462	18,8	18,8
Велике Кальміуське, р. Кальміус (Азовське море)	с. Яківка, Ясинуватський	136	14,7	14,5
Старобешівське, р. Кальміус (Азовське море)	с. Новий Світ, Старобешівський	895	44,0	27,6
Павлопільське, р. Кальміус (Азовське море)	с. Павлопіль, Новоазовський	865	64,2	59
Старокримське, р. Кальчик (р. Кальміус, Азовське море)	с. Кам'янське, Володарський	503	41,4	39,4
Миколаївське, р. Мокра Волноваха (р. Кальміус, Азовське море)	с. Миколаївка, Волноваський	296	18,8	17,1
Вільхівське, р. Вільхова (р. Кринка, р. Міус, Азовське море)	с. Зуївка, Шахтарський	381	22,4	21,3
Ханжонківське, р. Кринка (р. Міус, Азовське море)	с. Нижня Кринка, м. Макіївка	478	13,9	13,8
Волинцевське, р. Булавинка (р. Кринка, р. Міус, Азовське море)	с. Волинцеве, м. Єнакієве	290	12,7	12,7
Грабівське, р. Міус (Азовське море)	с. Велика Андріївка, Шахтарський	160	12,8	12,0

Примітка: * — у дужках наведено послідовність впадіння річки, на якій розташовано водосховище, у головну річку чи море.

Таблиця 3.5.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Донецької області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8
Амвросіївський	82	534	13,7	1	14	52	462
Артемівський	136	630	15,4	–**	–	62	417
Великоновосілівський	116	681	8,1	–	–	43	302
Волноваський	176	845	17,3	–	–	91	510
Володарський	65	361	10,1	–	–	34	309
Добропільський	90	563	11,3	–	–	65	476
Костянтинівський	91	549	14,2	–	–	54	472
Красноармійський	157	800	17,0	–	–	87	631
Мар'їнський	136	720	14,1	–	–	77	525
Новоазовський	51	270	6,5	–	–	16	82
Олександрівський	113	1117	18,8	–	–	17	239
Першотравневий	43	411	8,8	–	–	28	388
Слов'янський	109	747	13,8	–	–	52	242
Старобешівський	60	380	9,0	–	–	37	318
Тельманівський	93	474	11,0	–	–	42	307
Шахтарський	86	458	13,4	–	–	50	292
Ясинуватський	85	724	17,0	–	–	79	696
м. Донецьк	79	304	8,2	1	10	25	132
м. Авдіївка	6	21	0,7	–	–	3	12
м. Артемівськ	3	36	1,3	–	–	–***	–
м. Вуглегірськ	8	26	1,1	–	–	–	–
м. Горлівка	63	178	5,0	–	–	20	61
м. Дебальцеве	4	7	0,2	–	–	–	–
м. Дзержинськ	1	3	0,1	–	–	1	–
м. Димитров	5	11	0,5	–	–	–	–
м. Добропілля	–*	–	–	–	–	–	–
м. Докучаєвськ	4	36	0,4	–	–	1	5
м. Дружківка	7	23	0,9	–	–	2	17
м. Єнакієве	18	141	3,4	–	–	3	16
м. Кіровське	1	17	0,7	–	–	–	–
м. Костянтинівка	8	46	1,4	–	–	6	28
м. Краматорськ	29	107	2,8	–	–	14	79
м. Красний Лиман	39	284	5,9	–	–	11	32
м. Красноармійськ	3	7	0,1	–	–	–	–

Закінчення таблиці 3.5.4

1	2	3	4	5	6	7	8
м. Макіївка	110	374	10,2	–	–	22	112
м. Маріуполь	1	15	0,5	–	–	–	–
м. Селидове	19	67	2,1	–	–	8	17
м. Слов'янськ	–	–	–	–	–	–	–
м. Сніжне	2	18	0,7	–	–	2	18
м. Соледар	1	4	0,1	–	–	–	–
м. Св'ятогірськ	–	–	–	–	–	–	–
м. Торез	23	97	2,3	–	–	3	11
м. Харцизьк	6	38	1,2	–	–	3	32
м. Часів Яр	2	7	0,2	–	–	1	6
м. Шахтарськ	10	66	0,8	–	–	–	–
м. Ясинувата	5	6	0,1	–	–	–	–
Разом	2146	12200	270,4	2	24	1011	7249

Примітки: * — немає ставків на території міста;

** — немає ставків на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає ставків, переданих в оренду.

Таблиця 3.5.5. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах Донецької області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	642	3960	71,2	–*	–	317	2310
р. Самара	76	760	12,1	–	–	15	190
Сіверського Дінця, у т.ч.	671	3830	87,3	–	–	315	2140
р. Казенний Торезь	264	1440	33,4	–	–	138	1010
Річки Приазов'я, у т.ч.	833	4410	111,9	2	24	379	2799
р. Кальміус	345	1480	38,3	1	10	128	780
р. Міус	19	132	3,7	1	14	8	790
Разом	2146	12200	270,4	2	24	1011	7249

Примітка: * — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

3.6. Житомирська область

Територія Житомирської області становить 29,8 тис. км² (4,9% площі України). Гідрографічна мережа розміщена у межах басейну Дніпра. Найбільша частина території області належить до басейну притоки Дніпра — Прип'яті (54%); в басейні Тетерева — 38% її території, в басейні Ірпеня — 3,5%, в басейні Росі — 4,5%.

На території області нараховується 54 водосховища, з повним об'ємом 181,7 млн. м³. Більшість водосховищ (48 шт.) належать до малих (об'ємом менше 10 млн. м³), 6 — до невеликих (Денишівське, Відсічне, Житомирське, Іршанське, Малинське — побудовані на р. Тетерів або на його притоці — р. Ірша; Лісне — на р. Ірпінь). Найбільше серед водосховищ області — Іршанське — побудоване на р.Ірша (притока р.Тетерів), має величину повного об'єму 30,2 млн. м³, корисного — 28,6 млн. м³. В Житомирській області працює 14 малих гідроелектростанцій загальною потужністю 2900 кВт. Третина всіх водосховищ використовується на умовах оренди.

На території області налічується 1822 ставки, загальним об'ємом 152,9 млн. м³. Найбільша кількість ставків у межах Ружинського (203 шт.), Чуднівського (153 шт.), Попільнянського (136 шт.), Бердичівського (134 шт.), Радомишльського (128 шт.), Андрушівського (115 шт.), Овруцького (112 шт.) районів. Майже дві третини всіх ставків області розміщено в межах басейну р. Тетерів, 20% — в басейні р. Прип'ять, 15% — в басейні р. Рось. На умовах оренди використовується 35% ставків Житомирської області.

Розподіл штучних водойм по території області нерівномірний. Найбільша кількість водосховищ і ставків побудована на малих річках, за рахунок чого їх водний стік зарегульований на 30–70% [5].

Близько тисячі гектарів на території області займають колишні кар'єри з видобутку каміння, які є рекультивованими та використовуються для рекреаційних потреб.

Дані про штучні водойми Житомирської області наведено у табл. 3.6.1–3.6.5.

Таблиця 3.6.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Житомирської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Касть водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Андрушівський	3	390	11,1	11,1	—**	—	—***	—
Баранівський	—*	—	—	—	—	—	—	—
Бердичівський	5	500	6,5	6,3	—	—	2	124
Брусилівський	1	217	3,9	3,5	1	222	—	—
Володарсько-Волинський	2	838	32,6	31,0	1	143	—	—
Романівський	—	—	—	—	—	—	—	—
Ємільчинський	—	—	—	—	—	—	—	—
Житомирський	5	837	26,8	21,2	—	—	—	—
Коростенський	1	107	1,3	1,2	—	—	—	—
Коростишівський	—	—	—	—	—	—	—	—
Лугинський	2	144	2,6	2,5	—	—	—	—
Любарський	4	228	4,5	4,1	—	—	—	—
Малинський	2	222	3,7	3,1	1	70	—	—
Народицький	1	49	1,0	0,9	—	—	1	—
Новоград-Волинський	—	—	—	—	—	—	—	—
Овруцький	2	106	2,8	2,2	1	53	—	—
Олевський	1	145	1,5	1,3	—	—	—	—
Попільнянський	15	1963	39,6	32,1	—	—	10	1193
Радомишльський	1	69	1,0	0,8	—	—	2	602
Ружинський	4	470	5,7	4,8	—	—	4	473
Червоноармійський	—	—	—	—	—	—	—	—
Черняхівський	—	—	—	—	—	—	—	—
Чуднівський	1	74	1,6	1,4	—	—	—	—
м. Житомир	1	390	13,1	11,0	—	—	—	—
м. Бердичів	1	95	1,4	1,2	—	—	—	—
м. Коростень	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Новоград-Волинський	1	96	1,8	1,7	—	—	—	—
м. Малин	1	805	19,2	18,7	—	—	—	—
Разом	54	7744	181,7	160,1	4	488	19	2439

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.6.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Житомирської області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	54	7744	181,7	160,1	4	488	19	2439
р. Прип'ять	12	880	15,5	13,8	1	53	1	50
р. Тетерів	31	5460	149,2	130,4	3	435	7	1099
р. Рось	11	1404	17,0	15,9	–*	–	11	1290
Разом	54	7744	181,7	160,1	4	488	19	2439

Примітка: * — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій

Таблиця 3.6.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Житомирської області

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
Денишівське, р. Тетерів (р. Дніпро)	с. Дениші, Житомирський	255	12,9	10,9
Відсічне, р. Тетерів (р. Дніпро)	с. Тетерівка, Житомирський	320	10,2	7,0
Житомирське, р. Тетерів (р. Дніпро)	м. Житомир	390	13,0	11,0
Іршанське, р. Ірша, (р. Тетерів, р. Дніпро)	смт Нова Борова, Володарсько–Волинський	692	30,2	28,6
Малинське, р. Ірша, (р. Тетерів, р. Дніпро)	м. Малин	805	19,2	18,7
Лісне, р. Ірпінь (р. Дніпро)	смт Корнин, Попільнянський	330	13,8	7,8

Таблиця 3.6.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Житомирської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8
Андрушівський	115	744	9,6	3	17	55	403
Баранівський	24	150	1,5	3	55	4	18
Бердичівський	134	822	11,9	2	70	63	430
Брусилівський	49	189	3,2	2	45	9	71
Володарсько-Волинський	44	345	2,9	–**	–	5	13

Закінчення таблиці 3.6.4

1	2	3	4	5	6	7	8
Романівський	84	348	5,4	–	–	44	182
Ємільчинський	52	481	6,0	7	152	13	112
Житомирський	96	627	8,1	–	–	40	371
Коростенський	46	365	4,9	4	59	5	60
Коростишівський	76	469	7,3	2	47	17	142
Лугинський	27	251	2,9	4	151	3	5
Любарський	79	536	6,0	1	14	27	279
Малинський	64	249	3,1	5	68	12	37
Народицький	26	100	1,6	–	–	2	13
Новоград-Волинський	54	220	2,6	3	43	13	50
Овруцький	112	817	12,6	9	78	11	69
Олевський	17	170	3,1	4	84	2	16
Попільнянський	136	620	8,8	–	–	65	359
Радомишльський	128	1250	15,1	5	75	28	241
Ружинський	203	1571	17,5	–	–	140	1194
Червоноармійський	40	164	1,8	2	45	1	4
Черняхівський	53	385	4,2	3	55	24	212
Чуднівський	153	1176	11,6	2	38	55	344
м. Житомир	2	1	0,1	–	–	_***	–
м. Бердичів	6	20	0,3	–	–	–	–
м. Коростень	2	36	0,8	–	–	–	–
м. Новоград-Волинський	_*	–	–	–	–	–	–
м. Малин	–	–	–	–	–	–	–
Разом	1822	12106	152,9	61	1096	638	4625

Примітки: * — немає ставків на території міста;

** — немає ставків на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає ставків, переданих в оренду.

Таблиця 3.6.5. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах Житомирської області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	1822	12106	152,8	61	1096	638	4625
р. Прип'ять	368	2458	27,9	23	400	23	244
р. Тетерів	1174	7748	102,6	37	682	451	3044
р. Рось	280	1900	22,4	1	14	164	1337
Разом	1822	12106	152,9	61	1096	638	4625

3.7. Закарпатська область

Територія Закарпатської області становить 12,8 тис. км² (2,1% території України). Вона розташована в басейні Дунаю (р. Тиси — лівої притоки Дунаю).

Площі, зайняті водними і водогосподарськими об'єктами, становлять 20,6 тис. га (1,6% території області), в тому числі під водосховищами і ставками — 2,83 тис. га.

Гідрографічна мережа Закарпатської області включає велику річку Тису (довжина в межах області — 201 км), яка на території Сербії впадає в Дунай, а також середні річки — Латорица (156 км) та Уж (104 км).

В області функціонує 9 водосховищ, з повним об'ємом 40,6 млн. м³, з яких лише одне — Вільшанське (водосховище Теремле-Ріцької ГЕС) — має об'єм понад 10 млн. м³ (його довжина понад 10 км, середня глибина близько 8,0 м). Інші водосховища області належать до малих. Вісім водосховищ мають комплексне призначення — сезонне регулювання стоку та риборозведення, з них 4 — на осушувальній системі «Чорний Мочар» — здійснюють короткострокове регулювання стоку при паводках. Одне водосховище — Вільшанське (водосховище Теремле-Ріцької ГЕС) на р. Теремля біля с. Вільшани Хустського району — має енергетичне призначення. Вода з нього подається по водоводу (3,6 км) через Бовцарський хребет у р. Ріка, де використовується Теремле-Ріцькою ГЕС, потужність якої становить 27 тис. кВт [2]. З 9 водосховищ Закарпатської області 7 використовуються на умовах оренди.

На території Закарпатської області налічується 584 ставки, загальним об'ємом 22,0 млн. м³. Найбільша кількість ставків на території Хустського (105 шт.), Іршавського (103 шт.) та Перечинського (83 шт.) районів.

Дані про штучні водойми на території Закарпатської області наведено у табл. 3.7.1–3.7.5.

Таблиця 3.7.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Закарпатської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Берегівський	–*	–	–	–	–	–	–	–
Великобerezнянський	–	–	–	–	–	–	–	–
Виноградівський	1	176	2,1	1,2	–**	–	1	176
Воловецький	–	–	–	–	–	–	–	–
Іршавський	1	246	3,7	2,9	1	246	1	246
Міжгірський	–	–	–	–	–	–	–	–
Мукачівський	4	508	7,9	6,7	4	508	4	508
Перечинський	–	–	–	–	–	–	–	–
Рахівський	–	–	–	–	–	–	–	–
Свалявський	–	–	–	–	–	–	–	–
Тячівський	–	–	–	–	–	–	–	–
Ужгородський	1	62	1,4	1,4	–	–	–***	–
Хустський	2	220	25,5	20,5	–	–	1	65
м. Ужгород	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Берегове	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Мукачеве	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Хуст	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Чоп	–	–	–	–	–	–	–	–
Разом	9	1212	40,6	32,7	5	754	7	995

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.7.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Закарпатської області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дунаю, у т.ч.								
р. Тиса	9	1212	40,6	32,7	5	754	7	995
Разом	9	1212	40,6	32,7	5	754	7	995

Таблиця 3.7.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Закарпатської області

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
Вільшанське водосховище (Теребле-Ріцької ГЕС), р.Теребля (р. Тиса, р. Дунай)*	с. Вільшани, Хустський	160	23,7	19,0

Примітки: * — у дужках наведено послідовність впадіння річки, на якій розташовано водосховище, у головну річку;

Таблиця 3.7.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Закарпатської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Берегівський	16	163	1,9	—**	—	16	163
Великобerezнянський	2	3	0,1	—	—	2	3
Виноградівський	49	283	4,4	—	—	49	283
Воловецький	10	1	0,1	—	—	10	1
Іршавський	103	176	2,1	—	—	103	176
Міжгірський	4	2	0,2	—	—	4	2
Мукачівський	44	161	1,0	—	—	44	161
Перечинський	83	78	1,2	—	—	83	78
Рахівський	6	3	0,3	—	—	6	3
Свалявський	44	15	0,1	—	—	44	15
Тячівський	38	68	1,2	—	—	38	68
Ужгородський	57	288	4,0	1	8	57	288
Хустський	105	316	4,7	—	—	105	316
м. Ужгород	5	1	0,1	—	—	5	1
м. Берегове	14	49	0,5	—	—	14	49
м. Мукачево	4	10	0,1	—	—	4	10
м. Хуст	—*	—	—	—	—	—	—
м. Чоп	—	—	—	—	—	—	—
Разом	584	1617	22,0	1	8	584	1617

Примітки: * — немає ставків на території міста;

** — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

Таблиця 3.7.5. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах Закарпатської області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дунаю, у т.ч.							
р. Тиса	584	1617	22,0	1	8	584	1617
Разом	584	1617	22,0	1	8	584	1617

3.8. Запорізька область

Територія Запорізької області становить 27,2 тис. км² (4,5% території України). Вона розташована в межах басейну Дніпра (51%) та річок Приазов'я (49%).

Площі земель, зайнятих водними об'єктами, становлять 187,3 тис. га (8,2% території області), в тому числі під водосховищами і ставками 116,09 тис. га.

Територія області розділена лінією вододілу, яка йде із сходу на захід, практично рівно між басейном Дніпра і басейнами річок Приазов'я. Гідрографічна мережа Запорізької області включає одну велику річку — Дніпро (153 км в межах області) та середні річки (притоки Дніпра) — Гайчур (110 км) та Конку (152 км), а також р. Молочна (197 км), що впадає в Молочний лиман (озеро Молочне) Азовського моря [16].

В області функціонує 28 водосховищ, загальним об'ємом 74,8 млн. м³. З них одне водосховище — Бердянське на р. Берда — понад 10 млн. м³. До недавнього часу Бердянське водосховище мало статус комплексного призначення (з нього проводилось водопостачання м. Бердянська і зрошення сільськогосподарських угідь). Але після списання зрошуваних земель, які поливались з водосховища і після підключення м. Бердянська до водопостачання від Західного групового водопроводу, Бердянське водосховище втратило статус водойми комплексного призначення. За цільовим призначенням водосховища поділяються наступним чином: риборозведення — 12; зрошення — 4; риборозведення і зрошення — 1; зрошення і культурно-побутове використання — 9; культурно-побутове використання — 1; господарсько-питне водопостачання — 1. На умовах оренди використовуються 17 з 28 водосховищ області (60%).

На території Запорізької області налічується 1174 ставки, загальним об'ємом 159,8 млн. м³. Найбільше ставків знаходиться на території Гуляйпільського (184 шт.), Новомиколаївського (138 шт.), Вільнянського (137 шт.) районів. Три чверті всіх ставків області споруджено на річках району річкового басейну Дніпра. На умовах оренди використовуються лише 25% ставків області.

Дані про штучні водойми Запорізької області наведено у табл. 3.8.1–3.8.5.

Таблиця 3.8.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Запорізької області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Бердянський	4	515	21,5	18,8	—**	—	1	96
Василівський	2	272	7,0	5,3	—	—	2	267
Великобілозерський	2	302	5,3	4,9	—	—	2	272
Веселівський	—*	—	—	—	—	—	—	—
Вільнянський	1	126	2,1	2,0	—	—	1	113
Гуляйпільський	1	37	1,1	0,9	—	—	1	23
Запорізький	1	40	2,0	1,8	—	—	—***	
Кам'янсько-Дніпровський	2	365	8,3	6,6	—	—	—	—
Куйбишевський	4	129	5,1	4,5	—	—	3	75
Мелітопольський	—	—	—	—	—	—	—	—
Михайлівський	—	—	—	—	—	—	—	—
Новомиколаївський	—	—	—	—	—	—	—	—
Оріхівський	—	—	—	—	—	—	—	—
Пологівський	2	64	2,9	2,4	—	—	2	38
Приазовський	1	46	1,4	1,2	—	—	—	—
Приморський	1	39	1,3	1,1	—	—	—	—
Розівський	1	50	2,4	2,1	—	—	1	36
Токмацький	3	333	9,3	8,0	—	—	1	59
Чернігівський	3	156	5,1	4,6	—	—	3	158
Якимівський	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Запоріжжя	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Бердянськ	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Енергодар	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Мелітополь	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Токмак	—	—	—	—	—	—	—	—
Разом	28	2474	74,8	64,2			17	1137

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.8.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Запорізької області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра	12	1244	30,2	25,2	–*	–	9	728
Річки Приазов'я, у т.ч.	16	1230	44,6	39,0	–	–	8	409
р. Молочна	6	495	14,5	12,7	–	–	3	179
Разом	28	2474	74,8	64,2			17	1137

Примітка: * — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій.

Таблиця 3.8.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Запорізької області

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
Бердянське, р. Берда (Азовське море)	с. Осипенко, Бердянський	340	16,3	14,5

Таблиця 3.8.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Запорізької області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8
Бердянський (в т.ч. м. Бердянськ) *	62	460	10,0	–**	–	22	320
Василівський	40	450	8,2	–	–	10	190
Великобілозерський	8	60	0,9	–	–	1	3
Веселівський	7	160	2,1	–	–	2	12
Вільнянський	137	790	12,9	–	–	68	470
Гуляйпільський	184	840	14,0	–	–	30	250
Запорізький (в т.ч. м. Запоріжжя)	114	1850	26,5	–	–	30	470
Кам'янсько-Дніпровський (в т.ч. м. Енергодар)	12	260	6,8	–	–	–***	–
Куйбишевський р-н	77	440	12,8	–	–	22	250
Мелітопольський (в т.ч. м. Мелітополь)	25	160	1,3	–	–	4	40
Михайлівський	12	50	0,8	–	–	1	10

3. ШТУЧНІ ВОДОЙМИ НА ТЕРИТОРІЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ УТВОРЕНЬ

Закінчення таблиці 3.8.4

1	2	3	4	5	6	7	8
Новомиколаївський	138	830	12,7	–	–	18	220
Оріхівський	91	580	9,5	–	–	10	90
Пологівський	88	460	7,8	–	–	30	240
Приазовський	26	370	4,7	–	–	2	20
Приморський	19	260	7,4	–	–	12	130
Розівський	30	190	3,6	–	–	8	73
Токмацький (в т.ч. м. Токмак)	30	170	3,2	–	–	3	24
Чернігівський	57	420	9,2	–	–	17	181
Якимівський	17	435	5,4	–	–	6	120
Разом	1174	9235	159,8			296	3113

Примітки: * — дані про наявність ставків на території міст обласного підпорядкування внесено до відповідних адміністративних районів;
 ** — немає ставків на балансі водогосподарських організацій;
 *** — немає ставків, переданих в оренду.

Таблиця 3.8.5. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах Запорізької області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра	881	6570	109,3	–*	–	218	2500
Річки Приазов'я, у т.ч.	293	2665	50,5	–	–	78	613
р. Кальміус	3	20	0,6	–	–	2	20
р. Молочна	101	650	12,6	–	–	29	280
Разом	1174	9235	159,8			296	3113

Примітка: * — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

3.9. Івано-Франківська область

Територія Івано-Франківської області становить 13,9 тис. км² (2,4% території України). Вона розташована в межах басейнів Дністра (65% території області) і Пруга — 35% (басейн Дунаю).

Площі, зайняті водними об'єктами, становлять 27,0 тис. га (1,9% території області), в тому числі під водосховищами і ставками 6,73 тис. га.

Гідрографічна мережа представлена великою річкою — Дністер (в межах області 206 км), середніми річками — притокою Дністра — р. Бистриця (17 км) та притокою Дунаю — р. Прут (в межах області 167 км) з її притокою Черемош (80 км).

На території Івано-Франківської області функціонує 3 водосховища з повним об'ємом 63,5 млн. м³, з яких 2 — з об'ємом понад 10 млн.м³ (Бурштинське на р. Гнила Липа та Чечвинське на р. Чечва — басейн Дністра). Бурштинське водосховище призначено, переважно, для охолодження турбін Бурштинської теплової електростанції і для технічного водопостачання виробничих процесів електростанції. Коливання рівнів води у водосховищі згідно технологічних норм допускається в межах $\pm 0,5$ м від НПР. Чечвинське водосховище знаходиться на балансі Калуського ПрАТ “Лукор” і використовується виключно для технічного водопостачання виробничих процесів. Вода з водосховища подається самопливом по колектору до виробничих об'єктів ПрАТ [2]. При підготовці до пропуску повеней і паводків рівні води не понижуються нижче НПР. Княгиницьке водосховище наливного типу використовується для риборозведення. Рівні води підтримуються в межах близьких до НПР.

На території області налічується 1364 ставки загальним об'ємом 44,7 млн. м³. Цільове призначення ставків — переважно використання для риборозведення, а також комплексне і для зволоження земель. Найбільше ставків знаходиться на території Тисменицького (210 шт.) та Коломийського (156 шт.) районів. Три чверті всіх ставків розташовано у межах району річкового басейну Дністра. На умовах оренди використовується 40% ставків області.

Дані про штучні водойми на території Івано-Франківської області наведено в табл. 3.9.1–3.9.5.

Таблиця 3.9.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Івано-Франківської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Богородчанський	—*	—	—	—	—	—	—	—
Верховинський	—	—	—	—	—	—	—	—
Галицький	1	1260	49,9	6,3	—**	—	—**	—
Городенківський	—	—	—	—	—	—	—	—
Долинський	—	—	—	—	—	—	—	—
Калуський	—	—	—	—	—	—	—	—
Коломийський	—	—	—	—	—	—	—	—
Косівський	—	—	—	—	—	—	—	—
Надвірнянський	—	—	—	—	—	—	—	—
Рогатинський	1	143	1,5	1,5	—	—	—	—
Рожнятівський	1	228	12,1	7,6	—	—	—	—
Снятинський	—	—	—	—	—	—	—	—
Тисменицький	—	—	—	—	—	—	—	—
Тлумацький	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Івано-Франківськ	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Болехів	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Калуш	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Коломия	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Яремче	—	—	—	—	—	—	—	—
Разом	3	1631	63,5	15,4	—	—	—	—

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.9.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Івано-Франківської області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дністра, у т.ч.	3	1631	63,5	15,4	—*	—	—**	—
р. Лімниця	1	228	12,1	7,6	—	—	—	—
Разом	3	1631	63,5	15,4	—	—	—	—

Примітки: * — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.9.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Івано-Франківської області

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
Бурштинське, р. Гнила Липа (р. Дністер)	смт Бурштин, Галицький	1260	49,9	6,3
Чечвинське, р. Чечва (р. Лімниця, р. Дністер)*	смт Рожнятів, Рожнятівський	228	12,1	7,6

Примітка: * — у дужках наведено послідовність впадіння річки, на якій розташовано водосховище, у головну річку.

Таблиця 3.9.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Івано-Франківської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Богородчанський	41	54	0,35	—**	—	33	40
Верховинський	5	5	0,06	—	—	1	1
Галицький	139	680	6,12	—	—	104	590
Городенківський	133	475	5,26	—	—	64	258
Долинський	37	28	0,32	—	—	8	8
Калуський	106	559	3,60	—	—	7	20
Коломийський	156	507	4,29	—	—	68	241
Косівський	68	215	1,11	—	—	44	153
Надвірнянський	55	127	1,32	—	—	10	48
Рогатинський	104	423	2,90	—	—	52	118
Рожнятівський	59	87	0,59	—	—	7	71
Снятинський	82	340	2,46	—	—	56	284
Тисменицький	210	849	8,49	—	—	33	63
Тлумачький	124	356	3,37	—	—	53	183
м. Івано-Франківськ	10	42	0,55	—	—	1	6
м. Болехів	33	349	3,85	—	—	8	23
м. Калуш	—*	—	—	—	—	—	—
м. Коломия	—	—	—	—	—	—	—
м. Яремче	2	4	0,05	—	—	—**	—
Разом	1364	5100	44,7	—	—	549	2107

Примітки: * — немає ставків на території міста;

** — немає ставків на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає ставків, переданих в оренду.

Таблиця 3.9.5. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах Івано-Франківської області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дністра	1027	4053	36,7	—*	—	316	1213
Дунаю, у т.ч.	337	1047	8,0	—	—	233	894
р. Прут	337	1047	8,0	—	—	233	894
Разом	1364	5100	44,7	—	—	549	2107

Примітка: * — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

3.10. Київська область

Територія Київської області становить 28,9 тис. км² (4,8% території України). Вона розташована на 97% у межах басейну Дніпра, а 3% — у межах басейну Південного Бугу.

Площа земель, зайнятих водними та водогосподарськими об'єктами, становить 232,6 тис. га (8% території області), в тому числі під водосховищами і ставками 37,25 тис. га. Загальна площа Київського і Канівського водосховищ у межах області — близько 120 тис. га [8].

Гідрографічна мережа включає три великі річки — Дніпро (243 км довжина в межах області), її притоки — Прип'ять (68 км в межах області), Десну (66 км в межах області). Середні річки на території області: басейн Дніпра — Уж (94 км), Тетерів (119 км), Ірпінь (124 км), Рось (192 км), Трубіж (125 км), Супій (125 км); басейн Південного Бугу — Гнилий Тікич (40 км) і Гірський Тікич (14 км).

На території Київської області функціонує 62 водосховища з повним об'ємом 193,9 млн. м³. З них 4 водосховища — об'ємом понад 10 млн. м³. Значна кількість водосховищ за цільовим призначенням використовується комплексно, а також слугують для риборозведення, технічного водопостачання, культурно-побутового водокористування, енергетики. Третина водосховищ області використовується на умовах оренди.

На території області налічується 3175 ставків загальним об'ємом 244,9 млн. м³. Цільова структура призначення ставків — переважає комплексне використання, а також для зрошення, риборозведення. Найбільше ставків знаходиться на території Сквирського (293 шт.), Києво-Святошинського (271 шт.), Васильківського (238 шт.) і Білоцерківського (271 шт.) районів. Близько 30% ставків області використовуються на умовах оренди.

Понад 90% всіх штучних водойм області розташовано в межах району річкового басейну Дніпра, інші — в межах району річкового басейну Південного Бугу.

Дані про штучні водойми на території Київської області наведено в табл. 3.10.1–3.10.5.

Таблиця 3.10.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Київської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Баришівський	–*	–	–	–	–	–	–	–
Білоцерківський	10	1322	28,4	26,0	1	90	7	556
Богуславський	1	327	3,3	2,3	–**	–	–	–
Бориспільський	–	–	–	–	–	–	–	–
Бородянський	1	76	2,8	2,6	–	–	–	–
Броварський	1	262	1,4	1,4	1	262	–**	–
Васильківський	5	582	11,8	10,5	–	–	4	444
Вишгородський	–	–	–	–	–	–	–	–
Володарський	4	722	14,1	12,4	1	318	1	64
Згурівський	2	705	9,4	5,6	2	705	1	194
Іванківський	2	165	2,7	2,4	2	165	2	165
Кагарлицький	1	106	2,8	2,1	–	–	–	–
Києво-Святошинський	1	80	2,4	2,2	1	80	–	–
Макарівський	2	353	7,7	7,2	1	248	–	–
Миронівський	4	404	5,9	4,1	–	–	–	–
Обухівський	–	–	–	–	–	–	–	–
Переяслав-Хмельницький	–	–	–	–	–	–	–	–
Поліський	–	–	–	–	–	–	–	–
Рокитнянський	1	134	1,9	1,6	–	–	–	–
Сквирський	7	614	11,0	9,8	3	186	1	134
Ставищенський	1	134	2,5	2,1	–	–	–	–
Таращанський	3	451	6,5	5,4	2	379	–	–
Тетіївський	3	256	4,1	3,5	1	104	2	152
Фастівський	3	271	5,6	4,8	1	41	–	–
Яготинський	2	997	23,5	23,5	–	–	2	799
м. Березань	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Біла Церква	1	165	2,4	1,9	–	–	–	–
м. Бориспіль	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Бровари	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Богуслав	1	70	1,8	0,8	–	–	–	–
м. Буча	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Васильків	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Ірпінь	–	–	–	–	–	–	–	–

Закінчення таблиці 3.10.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
м. Обухів	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Переяслав-Хмельницький	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Ржищев	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Славутич	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Фастів	1	241	5,1	4,9	–	–	–	–
м. Тетіїв	3	396	6,7	6,8	–	–	1	65
м. Яготин	2	1417	30,1	25,8	–	–	–	–
Разом	62	10250	193,9	169,7	16	2578	21	2573

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;
 ** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;
 *** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.10.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Київської області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	59	9737	186,4	163,3	14	2199	20	2439
р. Рось	44	5399	99,9	86,5	6	698	16	1281
р. Ірпінь	2	321	7,5	7,0	1	80	–**	–
р. Тетерів	4	487	11,7	11,0	2	306	–	–
р. Супій	4	2415	53,6	49,4	–*	–	–	–
р. Стугна	1	41	1,4	1,2	1	41	–	–
р. Уж	1	107	1,5	1,2	1	107	–	–
р. Перевод	2	705	9,4	5,6	2	705	–	–
р. Трубіж	1	262	1,4	1,4	1	262	–	–
Південного Бугу, у т.ч.	3	513	7,5	6,4	2	379	1	134
р. Гнилий Тікич	3	513	7,5	6,4	2	379	1	134
Разом	62	10250	193,9	169,7	16	2578	21	2573

Примітки: * — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;
 ** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.10.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Київської області

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
Білоцерківське (верхнє), р. Рось (р. Дніпро)	х. Глибичка, Білоцерківський	617	16,9	16,0
Великий Супій, р. Супій (р. Дніпро)	м. Яготин	1040	20,2	16,0
Малий Супій №2, р. Супій (р. Дніпро)	с. Червоне Заріччя, Яготинський	421	10,4	10,4
Малий Супій №3, р. Супій (р. Дніпро)	м. Яготин	576	13,1	13,1

Таблиця 3.10.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Київської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8
Баришівський	51	280	4,2	–**	–	10	60
Білоцерківський	217	970	20,9	–	–	77	70
Богуславський	96	331	5,8	–	–	51	290
Бориспільський	70	196	4,1	–	–	13	30
Бородянський	85	286	5,1	–	–	20	30
Броварський	129	208	3,5	–	–	16	60
Васильківський	238	1618	16,8	2	108	63	470
Вишгородський	41	149	2,0	1	32	–***	–
Володарський	128	694	10,1	3	13	55	540
Згурівський	60	463	11,8	4	94	8	40
Іванківський	56	1101	16,5			21	210
Кагарлицький	253	922	11,9	8	50	31	30
Києво-Святошинський	271	1322	19,3	6	114	51	160
Макарівський	100	472	6,3	2	5	31	100
Миронівський	87	711	7,4	4	65	15	110
Обухівський	142	891	11,0	–	–	25	230
Переяслав-Хмельницький	63	227	3,4	–	–	6	10
Поліський	7	40	0,9	–	–	1	1
Рокитнянський	87	855	12,3	–	–	39	150
Сквирський	293	1261	19,4	3	80	80	510
Ставищенський	121	941	7,5	–	–	98	840

Закінчення таблиці 3.10.4

1	2	3	4	5	6	7	8
Таращанський	189	1085	14,6	–	–	100	910
Тетіївський	170	1014	16,2	1	7	100	510
Фастівський	87	203	7,4	–	–	34	530
Яготинський	95	448	3,5	2	8	7	20
м. Березань	–*	–	–	–	–		–
м. Біла Церква	–	–	–	–	–	–	–
м. Бориспіль	–	–	–	–	–	–	–
м. Бровари	–	–	–	–	–	–	–
м. Богуслав	–	–	–	–	–	–	–
м. Буча	8	39	0,4	–	–	–	–
м. Васильків	1	28	0,3	–	–	–	–
м. Ірпінь	19	106	1,1	–	–	–	–
м. Обухів	5	12	0,2	–	–	–	–
м. Переяслав-Хмельницький	–	–	–	–	–	–	–
м. Ржищев	–	–	–	–	–	–	–
м. Славутич	–	–	–	–	–	–	–
м. Фастів	6	117	1,0		–		
м. Тетіїв	–	–	–	–	–	–	–
м. Яготин	–	–	–	–	–	–	–
Разом	3175	16990	244,9	36	576	952	5911

Примітки: * — немає ставків на території міста;

** — немає ставків на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає ставків, переданих в оренду.

Таблиця 3.10.5. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах Київської області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	2931	15674	215,5	36	576	787	5108
р. Прип'ять	15	1387	1,4	–*	–	1	2
р. Десна	52	102	1,9	–	–	15	54
р. Рось	1206	7072	75,5	20	309	668	4013
Південного Бугу	244	1316	29,4	–	–	165	803
Разом	3175	16990	244,9	36	576	952	5911

Примітка: * — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

3.11. Кіровоградська область

Територія Кіровоградської області становить 24,6 тис. км² (4,1% території України). Переважна частина області розташована в межах басейну Південного Бугу (63% території області), інша — в басейні Дніпра (37%).

Площі, зайняті водними об'єктами, становлять 86 тис. га (3,5% території області), в тому числі водосховищами і ставками — 27,4 тис. га.

Гідрографічна мережа Кіровоградської області включає великі річки — Південний Буг (у межах області 84 км з 806 км загальної довжини річки), та Дніпро (23 км з 2201 км загальної довжини річки). Середні річки в басейні Південного Бугу — Інгул (175 км) та Синюха (90 км) з притоками Велика Вись (169 км), Ятрань (50 км), Чорний Ташлик (96 км); середні річки басейну Дніпра — Тясмин (30 км), Інгулець (176 км).

В області функціонує 84 водосховища з повним об'ємом 264,3 млн. м³, з них 4 — об'ємом понад 10 млн. м³, найбільше — Іскрівське на р. Інгулець (повний об'єм — 40,7 млн. м³, корисний — 31,0 млн. м³). Довжина водойми — 35 км, ширина до 1,7 км. Пересічна глибина 3,67 м, максимальна 14,5 м. Іскрівське водосховище споруджене в 1958 р. для технічного водопостачання Криворізького басейну та міста Жовті Води, а також для зрошування. Мінералізація води змінюється від 800 до 1150 мг/дм³, іноді перевищує 2000 мг/дм³, що зумовлене скиданням шахтних вод Криворізького басейну в Інгулець. Спостерігається нестача кисню у воді, особливо у придонних шарах [13].

Найбільша частка водосховищ області використовується комплексно (39 шт.), для потреб енергетики — 4, для зрошення — 8, для господарсько-питного водопостачання — 2. Інші мають одно — або двоцільове призначення: для риборозведення і культурно-побутового використання — 14; риборозведення і зрошення — 6; зрошення і культурно-побутового використання — 4. Дві третини водосховищ області використовуються на умовах оренди.

В області налічується 2761 ставок, загальним об'ємом 205,1 млн. м³. Ставки використовуються переважно для комплексних цілей, а також окремо для риборозведення, зрошення. Найбільше ставків у Бобринецькому (293 шт.), Новоукраїнському (251 шт.), Голованівському (248 шт.) районах. Майже половина ставків області використовуються на умовах оренди.

Дані про штучні водойми Кіровоградської області наведено у табл. 3.11.1–3.11.5.

Таблиця 3.11.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Кіровоградської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Бобринецький	1	105	4,6	3,5	—**	—	—	—
Вільшанський	1	363	9,6	8,8	—	—	—	—
Гайворонський	4	923	17,0	13,2	—	—	2	277
Голованівський	1	48	2,0	1,8	—	—	—***	—
Добровеличківський	3	299	6,6	5,7	—	—	3	299
Долинський	10	465	14,6	11,9	—	—	6	245
Знам'янський	4	381	9,0	7,4	—	—	4	381
Кіровоградський	10	844	24,4	21,2	2	181	7	599
Компаніївський	2	124	4,9	3,6	—	—	2	124
Маловисківський	8	520	12,9	10,1	—	—	5	351
Новгородківський	4	520	17,8	14,9	—	—	4	520
Новоархангельський	4	1163	33,0	25,8	—	—	1	161
Новомиргородський	4	511	11,0	10,2	—	—	3	268
Новоукраїнський	13	571	20,3	16,1	—	—	10	470
Олександрівський	4	295	4,8	2,7	—	—	4	295
Олександрійський	4	734	15,5	12,9	1	169	1	41
Онуфріївський	—*	—	—	—	—	—	—	—
Петрівський	1	1110	40,7	31,1	—	—	—	—
Світловодський	—	—	—	—	—	—	—	—
Ульяновський	1	65	2,3	2,1	—	—	1	65
Устинівський	4	210	9,1	6,9	—	—	4	210
м. Кіровоград	1	250	4,2	3,1	—	—	—	—
м. Знам'янка	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Олександрія	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Світловодськ	—	—	—	—	—	—	—	—
Разом	84	9501	264,3	213,0	3	350	57	4306

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.11.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Кіровоградської області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	21	2947	86,6	68,2	1	169	16	1089
р. Інгулець	17	2646	81,8	65,4	1	169	12	788
Південного Бугу, у т.ч.	63	6554	177,7	144,8	2	181	41	3217
р. Інгул	24	2091	62,6	51,1	2	181	16	1326
р. Синюха	34	3475	95,8	78,5	—*	—	22	1549
Разом	84	9501	264,3	213,0	3	350	57	4306

Примітка: * — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій.

Таблиця 3.11.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Кіровоградської області

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
Гайворонське, р. Південний Буг	м. Гайворон, Гайворонський	496	11,3	9,3
Новоархангельське, р. Синюха (р. Південний Буг)	смт Новоархангельськ, Новоархангельський	457	14,8	11,15
Тернівське, р. Синюха (р. Південний Буг)	с. Тернівка, Новоархангельський	400	12,2	10,0
Іскрівське, р. Інгулець (р. Південний Буг)	с. Іскрівка, Петрівський	1110	40,7	31,0

Таблиця 3.11.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Кіровоградської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8
Бобринецький	293	1404	15,7	—**	—	74	456
Вільшанський	54	206	2,5	—	—	22	136
Гайворонський	79	326	3,9	—	—	58	217
Голованівський	248	556	6,7	—	—	132	417
Добровеличківський	136	663	7,9	—	—	49	232

Закінчення таблиці 3.11.4

1	2	3	4	5	6	7	8
Долинський	166	891	10,7	–	–	93	498
Знам'янський	103	934	11,2	–	–	53	418
Кіровоградський	132	1271	12,8	–	–	73	375
Компаніївський	145	642	7,9	–	–	75	461
Маловисківський	151	1100	12,1	–	–	63	439
Новгородківський	72	659	7,9	–	–	51	451
Новоархангельський	167	592	7,1	–	–	37	245
Новомиргородський	92	800	9,2	–	–	55	387
Новоукраїнський	251	1138	14,2	–	–	131	584
Олександрівський	94	999	13,8	–	–	53	536
Олександрійський	100	979	11,7	–	–	70	681
Онуфріївський	59	1638	15,6	–	–	18	979
Петрівський	75	737	7,0	–	–	35	391
Світловодський	68	837	10,1	–	–	38	646
Ульяновський	186	781	7,9	–	–	114	408
Устинівський	72	577	7,3	–	–	25	312
м. Кіровоград	3	36	0,7	–	–	–***	–
м. Знам'янка	7	19	0,3	–	–	6	10
м. Олександрія	8	111	0,9	–	–	4	53
м. Світловодськ	–*	–	–	–	–	–	–
Разом	2761	17896	205,1	–	–	1329	9332

Примітки: * — немає ставків на території міста;

** — немає ставків на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає ставків, переданих в оренду.

Таблиця 3.11.5. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах Кіровоградської області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	637	6889	78,7	–*	–	331	4055
р. Інгулець	502	4443	51,3	–	–	279	2480
Південного Бугу, у т.ч.	2124	11007	126,4	–	–	998	5277
р. Інгул	749	5108	62,2	–	–	344	2389
р. Синюха	936	4360	48,7	–	–	422	1947
Разом	2761	17896	205,1	–	–	1329	9332

Примітка: * — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

3.12. Луганська область

Територія Луганської області становить 26,7 тис. км² (4,4% території України). Вона розташована в басейні р. Сіверський Донець (басейн Дону) — 93% площі області та в межах басейнів річок Приазов'я — 7%.

Площі земель, зайняті водними об'єктами становлять 40,4 тис. га (1,5% території області), в тому числі водосховищами і ставками 10,36 тис. га.

Гідрографічна мережа території Луганської області включає велику річку — Сіверський Донець, яка на території Російської Федерації впадає у річку Дон, а також середні річки: притоки Сіверського Дінця — Красна (124 км), Айдар (213 км), Лугань (194 км), Деркул (160 км), з притокою Півна (3,5 км), Кундруча (17,4 км); р. Міус (31 км), що впадає в Азовське море.

На території області функціонує 73 водосховища з повним об'ємом 254,0 млн. м³, з них 4 — з об'ємом понад 10 млн. м³ на річках басейну Сіверського Дінця. За цільовою структурою вони найбільше використовуються як комплексні та для зрошення, а також для потреб енергетики, культурно-побутового водокористування, риборозведення, накопичення і розведення стічних вод. Найбільше в області Ісаківське водосховище [16] об'ємом 20,4 млн. м³, площею дзеркала 293 га та корисною водовіддачею 15,0 млн.м³ побудоване на р. Біла (права притока р. Лугань).

На території Луганської області налічується 360 ставків загальним об'ємом 76,7 млн. м³. Цільове призначення ставків — значна кількість використовується для зрошення, а також комплексно, для риборозведення і культурно-побутового водокористування. Найбільше ставків знаходиться на території Антрацитівського (58 шт.) і Попаснянського (39 шт.) районів. Більшість ставків знаходяться в незадовільному стані: замулені та заросли водно-трав'яною рослинністю. Земляні греблі та водоскидні споруди потребують капітальних ремонтів. Менше третини ставків області використовуються на умовах оренди.

Дані про штучні водойми Луганської області наведено в табл. 3.12.1–3.12.5.

Таблиця 3.12.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Луганської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Антрацитівський	7	410	19,5	17,2	2	172	4	230
Біловодський	4	429	12,1	6,5	–**	–	2	153
Білокуракинський	2	212	6,2	4,4	–	–	1	89
Краснодонський	2	124	5,0	3,8	–	–	1	65
Кремінський	3	127	7,1	6,3	–	–	1	43
Лутугинський	4	450	28,3	15,7	1	66	2	156
Марківський	4	299	7,8	4,7	–	–	2	86
Міловський	1	33	1,0	0,8	–	–	1	33
Новоайдарський	2	106	3,0	1,6	–	–	2	106
Новоковровський	4	469	11,1	6,1	–	–	4	469
Перевальський	1	293	20,4	15,0	–	–	–***	–
Попаснянський	3	116	5,0	3,6	–	–	–	–
Сватівський	8	1220	36,1	23,2	–	–	7	697
Слов'янськ	–*	–	–	–	–	–	–	–
Станично-Луганський	5	1576	39,0	38,4	–	–	1	33
Старобільський	6	315	7,6	5,0	1	42	1	65
Троїцький	5	598	15,5	13,7	–	–	3	170
м. Луганськ	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Алчевськ	2	49	2,9	2,3	–	–	–	–
м. Антрацит	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Брянка	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Кіровськ	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Красний Луч	2	131	6,1	4,7	–	–	–	–
м. Краснодон	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Лисичанськ	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Первомайськ	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Ровеньки	3	173	7,8	6,7	3	173	2	102
м. Рубіжне	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Свердловськ	5	273	12,5	11,9	4	204	–	–
м. Северодонецьк	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Стаханов	–	–	–	–	–	–	–	–
Разом	73	7403	254,0	191,6	11	657	34	2497

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.12.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Луганської області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Сіверського Дінця, у т.ч.	61	6717	221,6	164,4	6	289	30	2280
р. Красна	7	984	32,2	21,6	–*	–	5	458
р. Борова	8	523	12,7	8,3	1	42	7	384
р. Айдар	13	1501	45,9	37,3	–	–	5	487
р. Лугань	8	679	41,2	27,5	–	–	1	90
р. Деркул	6	570	15,2	8,8	–	–	4	245
р. Велика Кам'янка	4	400	24,4	17,4	1	33	1	65
р. Кундрюча	2	125	4,8	3,8	2	125	–**	–
Річок Приазов'я, у т.ч.	12	686	32,4	27,2	5	368	4	217
р. Міус	10	571	27,2	22,2	4	323	4	217
р. Тузлов	2	115	5,2	5,0	1	45	–	–
Разом	73	7403	254,0	191,6	11	657	34	2497

Примітки: * — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.12.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Луганської області

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
Ісаківське, р. Біла (р. Лугань, р. Сіверський Донець)*	с. Михайлівка, Перевальський	293	20,4	15,0
Кам'янське, р. Велика Кам'янка (р. Сіверський Донець)	с. Кам'янка Луганський	243	17,5	9,8
Сватівське, р. Хоріне (р. Красна, р. Сіверський Донець)	м. Сватове, Сватівський	419	12,6	7,0
Став-охолоджувач №3, СО «Луганська ТЕС», заплава р. Айдар (р. Сіверський Донець)	м. Щастя, Станично–Луганський	350	16,0	16,0

Примітка: * — у дужках наведено послідовність впадіння річки, на якій розташовано водосховище, у головну річку.

Таблиця 3.12.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Луганської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Антрацитівський	58	347	11,1	3	17	19	162
Біловодський	8	49	1,1	—**	—	1	22
Білокуракинський	16	68	1,1	1	5	7	37
Краснодонський	10	45	1,6	—	—	8	38
Кремінський	14	153	3,0	—	—	9	66
Лутугинський	18	114	4,1	—	—	1	25
Марківський	16	77	2,0	—	—	—***	—
Міловський	15	106	3,0	—	—	1	2
Новоайдарський	19	155	3,4	—	—	11	11
Новопсковський	9	171	2,7	—	—	6	103
Перевальський	5	60	2,1	—	—	1	9
Попаснянський	39	268	7,5	—	—	1	5
Сватівський	25	208	4,9	—	—	16	185
Слов'яносербський	2	7	0,1	2	7	—	—
Станично-Луганський	23	392	4,9	7	45	16	93
Старобільський	18	185	4,2	—	—	4	42
Троїцький	16	186	5,1	—	—	8	80
м. Луганськ	—*	—	—	—	—	—	—
м. Алчевськ	—	—	—	—	—	—	—
м. Антрацит	—	—	—	—	—	—	—
м. Брянка	—	—	—	—	—	—	—
м. Кіровськ	—	—	—	—	—	—	—
м. Красний Луч	1	45	0,8	—	—	—	—
м. Краснодон	—	—	—	—	—	—	—
м. Лисичанськ	—	—	—	—	—	—	—
м. Первомайськ	—	—	—	—	—	—	—
м. Ровеньки	7	58	2,4	1	10	1	9
м. Рубіжне	—	—	—	—	—	—	—
м. Свердловськ	41	261	11,6	—	—	—	—
м. Северодонецьк	—	—	—	—	—	—	—
м. Стаханов	—	—	—	—	—	—	—
Разом	360	2955	76,7	14	84	109	889

Примітки: * — немає ставків на території міста;

** — немає ставків на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає ставків, переданих в оренду.

Таблиця 3.12.5. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах Луганської області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Сіверського Дінця, у т.ч.	300	2505	61,9	10	58	98	752
р. Красна	29	279	6,7	—*	—	22	198
р. Борова	32	277	5,8	—	—	25	144
р. Айдар	35	336	6,4	1	6	17	144
р. Лугань	45	335	9,7	2	7	5	25
р. Деркул	17	81	1,8	—	—	2	2
р. Велика Кам'янка	35	180	7,7	—	—	10	101
р. Кундрюча	8	63	2,9	—	—	—**	—
Річок Приазов'я, у т.ч.	60	450	14,8	4	26	11	137
р. Міус	41	304	9,7	3	21	7	122
р. Тузлов	19	146	5,1	1	5	4	15
Разом	360	2955	76,7	14	84	109	889

Примітки: * — немає ставків на балансі водогосподарських організацій;

** — немає ставків, переданих в оренду.

3.13. Львівська область

Територія Львівської області становить 21,8 тис. км² (3,6% території України). Вона розташована в межах басейнів Вісли (40% території області), Дністра (50%) і Дніпра (10%).

Площі, зайняті водними об'єктами, становлять 53,8 тис. га (2,5% території області), в тому числі водосховищами і ставками 12,41 тис. га.

Гідрографічна мережа Львівської області включає дві великі річки — Західний Буг (195 км в межах області), яка впадає на території Польщі у р. Нарев, праву притоку Вісли та Дністер (207 км на території області). Середні річки — притоки Дністра — Стрий (232 км), Серет (5 км); притоки Вісли — Сан (56 км); притока Прип'яті (басейн Дніпра) — Стир (91 км) з Іквою (17 км).

У Львівській області функціонує 20 водосховищ з повним об'ємом 67,1 млн. м³, з них найбільше — Добротвірське на р. Західний Буг повним об'ємом 14,6 млн. м³. Довжина водойми — 13,0 км, ширина до 0,75 км. Пересічна глибина 2,13 м, максимальна 4,0 м. Наповнення водойми здійснювалося впродовж 1959 — 1961 рр. Джерелом живлення Добротвірського водосховища є річка Західний Буг, басейн річки Вісли. Основним водокористувачем є Добротвірська ТЕС, яка використовує акваторію водосховища для охолодження циркуляційної води та інших технологічних потреб [2]. За цільовим призначенням водосховища області використовуються в більшій мірі для риборозведення і технічного водопостачання, а також господарсько-питного водопостачання, зволоження земель, енергетики, регулювання стоку.

На території області налічується 3055 ставків загальним об'ємом 115,2 млн. м³. Цільова структура ставків — більшість комплексного використання та для риборозведення, а також для зволоження земель. Найбільше ставків знаходиться на території Яворівського (347 шт.), Городоцького (210 шт.), Пустомитівського (204 шт.) районів. Найбільша кількість ставків знаходиться в басейні Дністра, що становить 54% від загальної кількості ставків в області. 24% та 15% відповідно ставків в басейні Західного Бугу та Сяну. Найменший відсоток (7%) ставків в басейні Дніпра. Близько 30% ставків області використовуються на умовах оренди.

Дані про штучні водойми на території Львівської області наведено у табл. 3.13.1–3.13.5.

Таблиця 3.13.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Львівської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Бродівський	—*	—	—	—	—	—	—	—
Буський	—	—	—	—	—	—	—	—
Городоцький	5	821	10,3	9,8	—**	—	—	—
Дрогобицький	2	157	9,6	7,4	1	123	—***	—
Жидачівський	1	197	1,6	1,5	—	—	—	—
Жовківський	1	44	1,0	0,9	1	44	—	—
Золочівський	1	115	1,5	0,8	—	—	—	—
Кам'янка-Бузький	1	696	14,7	12,4	—	—	—	—
Миколаївський	—	—	—	—	—	—	—	—
Мостиський	—	—	—	—	—	—	—	—
Перемишлянський	—	—	—	—	—	—	—	—
Пустомитівський	2	196	5,8	4,3	—	—	—	—
Радехівський	—	—	—	—	—	—	—	—
Самбірський	—	—	—	—	—	—	—	—
Сколівський	—	—	—	—	—	—	—	—
Сокальський	1	136	4,3	3,0	1	136	—	—
Старосамбірський	—	—	—	—	—	—	—	—
Стрийський	—	—	—	—	—	—	—	—
Турківський	—	—	—	—	—	—	—	—
Яворівський	5	894	17,2	15,6	—	—	—	—
м. Львів	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Борислав	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Дрогобич	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Моршин	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Новий Розділ	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Самбір	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Стрий	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Трускавець	1	32	1,1	1,0	—	—	—	—
м. Червоноград	—	—	—	—	—	—	—	—
Разом	20	3288	67,1	56,7	3	303	—	—

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.13.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Львівської області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дністра, у т.ч.	11	1529	29,5	25,8	1	123	–**	–
Вісли, у т.ч.	9	1759	37,6	30,9	2	180	–	–
р. Західний Буг	5	1072	23,2	18,0	2	180	–	–
р. Сан	4	687	14,4	12,9	–*	–	–	–
Разом	20	3288	67,1	56,7	3	303	–	–

Примітки: * — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;
 ** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.13.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Львівської області

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
Добровірівське, р. Західний Буг (р. Вісла)	смт Добровір, Кам'янка-Бузький	696	14,6	12,4

Таблиця 3.13.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Львівської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8
Бродівський	123	730	8,6	–**	–	27	184
Буський	50	304	3,6	–	–	16	130
Городоцький	210	822	11,4	–	–	49	200
Дрогобицький	197	230	3,8	1	8	9	40
Жидачівський	138	246	2,2	–	–	44	50
Жовківський	186	654	7,1	–	–	110	423
Золочівський	124	270	4,1	1	1	30	100
Кам'янка-Бузький	129	329	6,4	–	–	50	140
Миколаївський	177	1071	11,0	–	–	97	726
Мостиський	142	213	2,0	–	–	15	27
Перемишлянський	118	221	3,2	–	–	60	186
Пустомитівський	204	465	5,7	–	–	79	273

3. ШТУЧНІ ВОДОЙМИ НА ТЕРИТОРІЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ УТВОРЕНЬ

Закінчення таблиці 3.13.4

1	2	3	4	5	6	7	8
Радехівський	121	716	11,1	–	–	35	179
Самбірський	182	250	3,2	–	–	12	53
Сколівський	45	5	0,1	–	–	25	1
Сокальський	144	307	3,3	–	–	40	140
Старосамбірський	182	222	1,8	–	–	106	176
Стрийський	180	551	4,8	–	–	27	49
Турківський	33	15	0,1	–	–	9	6
Яворівський	347	1436	20,3	–	–	49	291
м. Львів	–*	–	–	–	–	–	–
м. Борислав	6	4	0,2	–	–	–***	–
м. Дрогобич	12	32	0,8	–	–	1	20
м. Моршин	1	3	0,1	–	–	–	–
м. Новий Розділ	2	6	0,1	–	–	2	6
м. Самбір	1	9	0,1	–	–	–	–
м. Стрий	–	–	–	–	–	–	–
м. Трускавець	1	5	0,1	–	–	–	–
м. Червоноград	–	–	–	–	–	–	–
Разом	3055	9120	115,2	2	9	892	3400

Примітки: * — немає ставків на території міста;

** — немає ставків на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає ставків, переданих в оренду.

Таблиця 3.13.5. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах Львівської області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	204	1042	14,3	–*	–	52	280
р. Стир	204	1042	14,3	–	–	52	280
Дністра, у т.ч.	1651	4550	56,8	1	8	480	1780
р. Серет	25	314	3,8	–	–	12	128
р. Стрий	161	228	2,4	–	–	51	30
Вісли, у т.ч.	1200	3530	44,1	1	1	360	1360
р. Західний Буг	718	2130	27,6	1	1	278	1020
р. Сан	482	1400	16,5	–	–	82	340
Разом	3055	9120	115,2	2	9	892	3400

Примітка: * — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

3.14. Миколаївська область

Територія Миколаївської області становить 24,6 тис. км² (4,1% території України). Вона розташована більшою частиною в межах басейнів річок Південного Бугу (59,5%), Дніпра (23,5%) та річок Причорномор'я (17%).

Площі, зайняті водними об'єктами, становлять 150 тис. га (6,1% території області), в тому числі під водосховищами і ставками 16,45 тис. га.

Гідрографічна мережа Миколаївської області включає велику річку Південний Буг (257 км у межах області), її притоки — середні річки — Кодима (59 км), Синюха (24 км), Чорний Ташлик (41 км), Чичиклія (86 км), Інгул (179 км), а також середні річки басейну Дніпра — Інгулець (96 км) з притокою Висунь (195 км).

В області функціонує 45 водосховищ з повним об'ємом 374,7 млн. м³, з яких 7 — з об'ємом понад 10 млн. м³. До складу Південно-Українського енергокомплексу входять найбільші в області водосховища: Олександрівське на р. Південний Буг (Олександрівська ГЕС) з повним об'ємом 72,1 млн. м³ та Ташлицьке, яке збудовано в балці Ташлик з повним об'ємом 86,0 млн. м³. Останнє слугує водоймою-охолоджувачем Південно-Української АЕС, має дещо підвищену мінералізацію води — 1125 мг/дм³. Комплекс включає також Ташлицьку гідроакмулюючу електростанцію (нині в стадії будівництва, в експлуатацію у 2006–2007 рр. введено перший пусковий комплекс з двох гідроагрегатів сумарною потужністю 302 МВт). Всього планується спорудження шести гідроагрегатів [7].

За цільовим призначенням водосховища використовуються: переважна більшість комплексного призначення; іригаційні; енергетичні; для технічного та господарсько-питного водопостачання. Близько 38% водосховищ — в оренді.

На території Миколаївської області налічується 1153 ставків загальним об'ємом 97,2 млн. м³. Цільове призначення ставків — головним чином, комплексне використання, для риборозведення та іригації. Найбільше ставків знаходиться на території Первомайського (134 шт.), Казанківського (130 шт.), Кривоозерського (130 шт.) районів. Близько 40% ставків області використовуються на умовах оренди.

Дані про штучні водойми на території Миколаївської області наведено у табл. 3.14.1–3.14.5.

Таблиця 3.14.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Миколаївської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Арбузинський	2	130	3,8	2,9	—**	—	2	130
Баштанський	2	195	3,7	2,9	2	195	1	35
Березанський	2	338	6,6	4,3	1	81	—***	—
Березнегуватський	—*	—	—	—	—	—	—	—
Братський	3	118	4,0	3,1	—	—	3	118
Веселинівський	2	304	13,6	11,5	1	225	—	—
Вознесенський	5	2136	102,3	42,9	2	717	2	333
Врадіївський	3	141	4,0	1,8	—	—	3	141
Доманівський	3	296	9,1	7,0	—	—	3	296
Єланецький	3	339	16,4	14,6	2	244	1	95
Жовтневий	1	145	3,9	3,7	—	—	—	—
Казанківський	1	34	1,3	1,0	—	—	1	34
Кривоозерський	1	49	1,4	1,2	—	—	1	49
Миколаївський	4	766	23,4	18,2	2	540	—	—
Новобузький	4	605	39,4	32,9	1	470	—	—
Новоодеський	—	—	—	—	—	—	—	—
Очаківський	1	187	8,7	6,8	—	—	—	—
Первомайський	—	—	—	—	—	—	—	—
Снігурівський	4	341	6,4	5,5	1	162	—	—
м. Миколаїв	1	425	31,0	29,9	—	—	—	—
м. Вознесенськ	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Очаків	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Первомайськ	1	141	5,3	2,6	—	—	—	—
м. Южноукраїнськ	2	895	90,4	38,2	—	—	—	—
Разом	45	7585	374,7	230,8	12	2634	17	1231

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.14.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Миколаївської області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра	8	715	15,3	13,1	3	440	1	34
Південного Бугу, у т.ч.	27	4850	276,1	147,0	5	1348	15	1162
р. Інгул	3	715	48,4	42,3	2	605	1	110
Річки Причорномор'я	10	2020	83,2	70,7	4	846	1	35
Разом	45	7585	374,7	230,8	12	2634	17	1231

Таблиця 3.14.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Миколаївської області

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
Олександрівське, р. Південний Буг	с. Олександрівка, Вознесенський	1104	72,1	20,9
Ташлицьке (охолоджувач), балка Ташлик (р. Південний Буг)	м. Южноукраїнськ, Арбузинський	860	86,0	34,6
Щербанівське, р. Гнилий Єланець (р. Південний Буг)	с. Щербані, Вознесенський	475	15,7	12,0
Софіївське, р. Інгул (р. Південний Буг)	с. Софіївка, Новобузький	470	36,0	31,0
Катеринівське, балка Калістровська (річки Причорномор'я)	с. Катеринівка, Веселинівський	225	10,8	10,4
Степівське, балка Калістровська (річки Причорномор'я)	с. Червоне Поле, Миколаївський	228	13,9	13,0
Жовтневе, балка Вітовта (річки Причорномор'я)	м. Миколаїв	425	31,0	29,9

Таблиця 3.14.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Миколаївської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8
Арбузинський	42	306	3,6	–**	–	22	189
Баштанський	64	468	4,6	1	30	9	134
Березанський	13	1015	6,1	–	–	5	176

3. ШТУЧНІ ВОДОЙМИ НА ТЕРИТОРІЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ УТВОРЕНЬ

Закінчення таблиці 3.14.4

1	2	3	4	5	6	7	8
Березнегуватський	44	322	5,0	1	7	14	144
Братський	84	580	7,2	–	–	56	435
Веселинівський	41	263	4,3	–	–	11	197
Вознесенський	45	329	3,0	–	–	15	120
Врадіївський	77	347	3,1	–	–	23	165
Доманівський	52	339	3,0	–	–	18	134
Сланецький	60	416	5,2	–	–	28	323
Жовтневий	26	407	4,5	1	55	5	46
Казанківський	130	1117	9,3	–	–	37	531
Кривоозерський	110	316	4,5	–	–	46	278
Миколаївський	30	415	2,4	–	–	17	226
Новобузький	61	641	6,1	–	–	18	246
Новоодеський	46	729	4,4	–	–	15	344
Очаківський	11	177	0,9	–	–	7	176
Первомайський	134	479	7,8	–	–	81	321
Снігурівський	83	1203	12,2	2	54	44	661
м. Миколаїв	–*	–	–	–	–	–	–
м. Вознесенськ	–	–	–	–	–	–	–
м. Очаків	–	–	–	–	–	–	–
м. Первомайськ	–	–	–	–	–	–	–
м. Южноукраїнськ	–	–	–	–	–	–	–
Разом	1153	9869	97,2	5	146	471	4846

Примітки: * — немає ставків на території міста;

** — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

Таблиця 3.14.5. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах Миколаївської області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	313	3276	32,7	5	146	62	1394
р. Інгулець	22	234	2,6	–*	–	8	171
Південного Бугу, у т.ч.	792	5380	53,6	–	–	388	2756
р. Інгул	141	1134	12,2	–	–	31	469
р. Синюха	10	23	0,4	–	–	7	20
Річки Причорномор'я	48	1213	10,9	–	–	21	696
Разом	1153	9869	97,2	5	146	471	4846

Примітка: * — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

3.15. Одеська область

Територія Одеської області становить 33,3 тис. км³ (5,5% території України). Вона розташована в межах басейнів річок Дунаю (24% території області), Дністра (16%), Південного Бугу (8%) та річок Причорномор'я (52%).

Площі, зайняті водними об'єктами, становлять 286,6 тис. га (8,6% території області), в тому числі водосховищами і ставками 70,8 тис. га.

Гідрографічна мережа Одеської області включає великі річки — Дунай (174 км в межах області) та Дністер (116 км у межах області). Середні річки Південного Бугу — Кодима (90 км) і Чичиклія (43 км), басейну Дністра — Кучурган (109 км), середні річки Причорномор'я — Тилігул (162 км) і Когильник (120 км).

Характерною особливістю гідрологічного режиму малих річок та території Одеської області є те, що вони маловодні, більшість з них влітку пересихають і не мають постійного стоку [16].

В області функціонує 64 водосховища з повним об'ємом 2106,7 млн. м³, з них 9 — об'ємом понад 10 млн. м³. Особливістю є те, що до складу водосховищ водогосподарськими організаціями включено Придунайські озера, зокрема крупні — Китай, Ялпуг, Кугурлуй, Катлабух, Кагул, Картал, а також озеро Сасик. Гідрологічний режим їх регулюється гідротехнічними спорудами. За цільовим призначенням водосховища в більшій мірі мають комплексне призначення, а також для культурно-побутового використання, риборозведення, господарсько-питного і технічного водопостачання, зрошення, акумуляції стічних вод. В оренді — близько 17% водосховищ.

На території області налічується 992 ставки загальним об'ємом 198,0 млн. м³. Цільове призначення ставків — комплексне використання, риборозведення, зрошення, культурно-побутове використання. Найбільше ставків знаходиться на території Любашівського (100 шт.), Балтського (97 шт.) районів. Переважна більшість ставків збудована господарствами по спрощеній документації, а частіше — без неї. Значна частина ставкового фонду області зношена, переважна кількість ставків має площу дзеркала ≤ 1 га, незначні глибини і фактично є випарниками. Гідротехнічні споруди представлені земляними греблями із земляними скидними каналами, у деяких випадках із трубчастими водовипусками. Більше 70% малих ставків не мають скидних споруд. Ставки зазнають замулення, втрачають корисну ємність, у деяких випадках — і своє призначення. Лише 10% ставків області використовуються на умовах оренди.

Дані про штучні водойми на території Одеської області наведено в табл. 3.15.1–3.15.5.

Таблиця 3.15.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Одеської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Ананівський	—*	—	—	—	—	—	—	—
Арцизький	6	659	12,8	11,4	—**	—	—	—
Балтський	2	339	5,7	4,4	1	172	1	172
Березівський	—	—	—	—	—	—	—	—
Білгород-Дністровський	5	309	7,6	5,1	—	—	2	158
Біляївський	4	3012	96,7	46,9	2	436	—***	—
Болградський	7	842	12,9	8,5	1	60	1	167
Великомихайлівський	1	126	1,3	1,3	—	—	—	—
Іванівський	3	491	9,3	6,8	—	—	1	293
Ізмаїльський	5	1199	147,1	81,3	—	—	—	—
Кілійський	3	7383	114,6	50,6	1	128	—	—
Кодимський	—	—	—	—	—	—	—	—
Комінтернівський	2	112	5,4	4,8	—	—	1	47
Котовський	1	127	3,4	3,1	—	—	1	126
Красноокнянський	3	193	3,7	2,9	—	—	1	50
Любашівський	1	202	2,5	2,1	—	—	—	—
Миколаївський	—	—	—	—	—	—	—	—
Овідіопольський	4	310	4,5	3,2	1	67	2	251
Ренійський	3	21720	1173,7	472,0	—	—	—	—
Роздільнянський	1	234	3,2	2,7	—	—	1	234
Савранський	1	128	2,7	1,6	—	—	—	—
Саратський	4	442	16,4	14,2	—	—	—	—
Тарутинський	1	94	2,0	1,5	—	—	—	—
Татарбунарський	5	20678	471,3	200,2	4	477	—	—
Фрунзівський	2	104	9,9	9,5	—	—	—	—
Ширяївський	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Одеса	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Білгород-Дністровський	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Ізмаїл	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Іллічівськ	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Котовськ	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Теплодар	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Южне	—	—	—	—	—	—	—	—
Разом	64	58704	2106,7	934,1	10	1340	11	1498

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.15.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Одеської області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дністра	8	3007	88,7	40,1	1	53	2	177
Дунаю	29	52474	1929,9	822,3	6	630	1	167
Південного Бугу	4	669	11,0	8,2	1	172	1	172
Річки Причорномор'я	23	2554	77,1	63,5	2	485	7	982
Разом	64	58704	2106,7	934,1	10	1340	11	1498

Таблиця 3.15.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Одеської області

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
озеро Ялпуг-Кугурлуй (р. Дунай)	Ренійський, Болградський	10880	888,0	290,0
озеро Катлабух (р. Дунай)	Ізмаїльський	685	131,0	68,5
озеро Китай (р. Дунай)	Кілійський	7158	111,9	49,3
озеро Сасик (річки Причорномор'я)	Татарбунарський	20200	459,0	193,0
озеро Кагул (р. Дунай)	Ренійський	9133	250,0	154,0
озеро Картал (р. Дунай)	Ренійський	1639	35,6	27,0
Кучурганське, р. Кучурган (р. Дністер)	Біляївський, Роздільнянський	2530	70,8	24,0
Барабойське, р. Барабоя (Чорне море)	Біляївський	383	24,0	21,4
Хаджидерське (Чорне море)	Саратський	540	11,8	10,5

Таблиця 3.15.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Одеської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8
Ананівський	20	216	2,3	–**	–	6	135
Арцизький	34	352	5,2	–	–	–***	–
Балтський	97	530	7,6	–	–	3	40
Березівський	76	361	5,4	–	–	2	13
Білгород-Дністровський	24	1173	26,6	–	–	4	54

3. ШТУЧНІ ВОДОЙМИ НА ТЕРИТОРІЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ УТВОРЕНЬ

Закінчення таблиці 3.15.4

1	2	3	4	5	6	7	8
Біляївський	70	1544	20,3	–	–	9	76
Болградський	19	563	14,1	–	–	1	143
Великомихайлівський	53	311	10,2	–	–	3	6
Іванівський	9	59	0,9	–	–	–	–
Ізмаїльський	20	1284	14,9	–	–	–	–
Кілійський	9	182	7,1	–	–	–	–
Кодимський	58	308	3,6	–	–	14	83
Комінтернівський	61	604	10,6	–	–	10	167
Котовський	68	441	7,6	–	–	14	207
Красноокнянський	35	280	3,4	–	–	3	56
Любашівський	100	429	4,7	–	–	2	6
Миколаївський	29	184	2,0	–	–	–	–
Овідіопольський	29	217	3,3	–	–	10	79
Ренійський	3	1209	13,3	–	–	–	–
Роздільнянський	35	167	5,2	–	–	2	17
Савранський	30	211	5,2	–	–	8	190
Саратський	7	102	2,5	–	–	–	–
Тарутинський	33	629	9,3	–	–	5	103
Татарбунарський	21	174	1,4	–	–	–	–
Фрунзівський	20	97	2,2	–	–	5	9
Ширяївський	32	491	9,1	–	–	2	75
м. Одеса	–*	–	–	–	–	–	–
м. Білгород-Дністровський	–	–	–	–	–	–	–
м. Ізмаїл	–	–	–	–	–	–	–
м. Іллічівськ	–	–	–	–	–	–	–
м. Котовськ	–	–	–	–	–	–	–
м. Теплодар	–	–	–	–	–	–	–
м. Южне	–	–	–	–	–	–	–
Разом	992	12118	198,0	–	–	103	1459

Примітки: * — немає ставків на території міста;

** — немає ставків на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає ставків, переданих в оренду.

Таблиця 3.15.5. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах Одеської області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дністра	287	3797	68,0	–*	–	34	346
Дунаю	88	3901	45,0	–	–	1	143
Південного Бугу	157	930	16,5	–	–	17	279
Річки Причорномор'я	460	3490	68,5	–	–	51	691
Разом	992	12118	198,0	–	–	103	1459

Примітка: * — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

3.16. Полтавська область

Територія Полтавської області становить 28,8 тис. км² (4,8% території України). Вона повністю розташована в басейні Дніпра.

Площі земель, зайняті водними об'єктами, становлять 237,7 тис. га (8,3% території області), в тому числі під водосховищами і ставками 26,43 тис. га.

В структурі гідрографічної мережі області одна велика річка — Дніпро (145 км в межах області). Притоки Дніпра — середні річки — Сула (123 км), Удай (129 км), Оржиця (89 км), Псел (350 км), Хорол (241 км), Ворскла (226 км), Мерло (28 км), Оріль (80 км). Основними джерелами водних ресурсів області є річки Сула, Псел, Ворскла, Оріль та їх притоки, а також Кременчуцьке та Дніпродзержинське водосховища на річці Дніпро.

У Полтавській області налічується 69 водосховищ з повним об'ємом 149,9 млн. м³, з яких одне (Погребівське у Глобинському районі) — об'ємом понад 10 млн. м³. Використовуються вони, в основному, комплексно, або для зрошення і риборозведення, культурно-побутових цілей. Понад половини водосховищ області використовуються на умовах оренди.

В межах області працюють п'ять малих гідроелектростанцій, а саме: на річці Псел — Шишацька потужністю 550 кВт, Остап'євська потужністю 300 кВт, Сухорабівська потужністю 330 кВт; на річці Ворскла — Опішнянська потужністю 230 кВт, Кунцівська потужністю 400 кВт [5].

На території області налічується 2688 ставків загальним об'ємом 278,1 млн. м³. За цільовим призначенням більшість ставків комплексного використання, а також для зрошення, зволоження і риборозведення. Найбільше ставків знаходиться у Глобинському (490 шт.), Зіньківському (205 шт.) та Миргородському (183 шт.) районах. Близько третини штучних водних об'єктів потребують очистки від замулення, реконструкції та впорядкування гідротехнічних споруд. Близько 30% ставків області використовуються на умовах оренди.

Дані про штучні водойми на території Полтавської області наведено в табл. 3.16.1–3.16.5.

Таблиця 3.16.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Полтавської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Великобагачанський	6	481	15,2	11,7	2	171	1	105
Гадяцький	4	297	6,5	5,1	2	201	2	96
Глобинський	4	922	16,5	11,0	1	580	—***	—
Гребінківський	4	418	10,9	9,7	1	35	—	—
Диканський	3	305	6,2	5,6	1	96	3	305
Зіньківський	1	95	1,5	1,1	—**	—	—	—
Карлівський	4	249	7,0	4,4	—	—	4	249
Кобеляцький	1	268	4,5	3,8	—	—	—	—
Козельщинський	—*	—	—	—	—	—	—	—
Котелевський	1	73	1,6	1,1	1	73	—	—
Кременчуцький	1	159	2,1	1,5	—	—	1	159
Лохвицький	2	56	3,2	2,8	—	—	1	32
Лубенський	1	148	4,7	3,5	1	148	—	—
Машівський	6	362	8,6	7,3	—	—	6	362
Миргородський	5	643	11,7	6,3	—	—	4	474
Новосанжарський	2	171	2,7	2,1	—	—	—	—
Оржицький	1	66	1,1	0,9	—	—	—	—
Пирятинський	1	127	4,3	3,4	1	125	1	125
Полтавський	5	351	7,5	6,0	2	217	3	134
Решетилівський	2	109	2,4	1,8	—	—	—	—
Семенівський	2	432	10,7	8,1	1	262	1	262
Хорольський	3	108	3,9	2,9	—	—	3	109
Чорнухинський	—	—	—	—	—	—	—	—
Чутівський	5	298	7,8	5,8	—	—	4	267
Шишацький	5	332	9,2	7,2	2	101	1	45
м. Полтава	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Комсомольськ	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Кременчук	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Лубни	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Миргород	—	—	—	—	—	—	—	—
Разом	69	6470	149,9	113,0	15	2009	35	2724

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.16.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Полтавської області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	69	6470	149,9	113,0	15	2009	35	2724
р. Сула	10	857	25,8	21,6	3	308	3	200
р. Ворскла	18	1432	30,1	23,7	3	291	11	646
Разом	69	6470	149,9	113,0	15	2009	35	2724

Таблиця 3.16.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Полтавської області

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
Погребівське, р. Сухий Кагамлик (р. Дніпро)	с. Погреби, Глобинський	580	11,4	6,8

Таблиця 3.16.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Полтавської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8
Великобагачанський	63	616	8,9	–**	–	33	210
Гадяцький	148	576	8,7	–	–	96	254
Глобинський	490	8118	115,9	–	–	23	365
Гребінківський	44	350	9,0	–	–	5	27
Диканський	105	304	3,8	–	–	64	132
Зіньківський	205	358	6,5	–	–	59	207
Карлівський	108	724	8,8	–	–	43	210
Кобеляцький	56	412	1,6	1	5	11	48
Козельщинський	36	118	3,8	–	–	9	27
Котелевський	8	72	2,1	–	–	5	52
Кременчуцький	74	1396	12,8	–	–	11	43
Лохвицький	151	465	9,1	–	–	49	291
Лубенський	93	462	7,2	–	–	25	243
Машівський	71	1008	8,8	–	–	49	392
Миргородський	183	856	9,2	–	–	61	213

3. ШТУЧНІ ВОДОЙМИ НА ТЕРИТОРІЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ УТВОРЕНЬ

Закінчення таблиці 3.16.4

1	2	3	4	5	6	7	8
Новосанжарський	57	331	7,7	–	–	27	210
Оржицький	37	443	4,9	2	29	3	55
Пирятинський	43	206	6,4	1	2	16	51
Полтавський	139	443	7,1	–	–	61	169
Решетилівський	36	264	2,4	–	–	16	104
Семенівський	29	412	1,8	–	–	10	83
Хорольський	71	624	10,5	–	–	35	288
Чорнухинський	59	179	5,4	–	–	10	111
Чутівський	151	630	6,4	–	–	63	199
Шишацький	159	504	7,4	–	–	18	134
м. Полтава	60	62	1,2	–	–	–***	–
м. Комсомольськ	–*	–	–	–	–	–	–
м. Кременчук	1	3	–	–	–	–	–
м. Лубни	9	15	0,4	–	–	–	–
м. Миргород	2	12	0,1	–	–	–	–
Разом	2688	19963	278,1	4	36	802	4118

Примітки: * — немає ставків на території міста;

** — немає ставків на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає ставків, переданих в оренду.

Таблиця 3.16.5. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах Полтавської області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	2688	19963	278,1	4	36	802	4118
р. Сула	475	2640	47,0	3	31	121	893
р. Ворскла	736	2655	30,1	1	5	220	1268
Разом	2688	19963	278,1	4	36	802	4118

3.17. Рівненська область

Території Рівненської області становить 20,05 тис. км² (3,3% території України). Всі річки області належать до басейну Дніпра, зокрема його правої притоки р. Прип'ять.

Площі, зайняті водними і водогосподарськими об'єктами, становлять 150,6 тис. га (7,5% території області), в тому числі водосховищами і ставками — 11,45 тис. га.

Гідрографічна мережа Рівненської області включає фрагмент великої річки Прип'ять, яка протікає на незначному відрізку (довжиною 20 км) на північно-західній окраїні області, а також її праві притоки — середні річки Стир (208 км) з Іквою (93 км), Горинь (386 км) зі Случчю (158 км), Ствига (60 км) і Льва (111 км).

В області функціонує 12 водосховищ з повним об'ємом 47,8 млн. м³, серед яких одне має об'єм понад 10 млн. м³ (Хрінницьке водосховище на р. Стир, що використовується з метою забезпечення роботи вбудованої у тіло греблі гідроелектростанції (потужність її становить 960 кВт), а також для рекреації та рибогосподарських потреб). В Рівненській області Хрінницьке водосховище є найбільшим штучно створеним водним об'єктом, і з самого початку свого існування є одним з основних рибпромислових об'єктів [5]. Крім Хрінницької, в області працює ще одна мала ГЕС — Млинівська (на р.Іква), потужністю 360 кВт.

З загальної кількості водосховищ області: 7 — руслові, 5 — наливні. Ціллюве призначення водосховищ — найбільше для зволоження земель, а також для риборозведення та культурно-побутового використання. З 12 водосховищ області — 4 використовуються на умовах оренди.

У Рівненській області налічується 1549 ставків загальним об'ємом 91,0 млн. м³. Найбільше ставків у Дубенському (287 шт.), Рівненському (184 шт.) та Радивилівському (161 шт.) районах. Значна кількість ставків знаходиться в незадовільному стані і потребують розчистки та ремонту гідроспоруд. Дві третини ставків області використовуються на умовах оренди.

Дані про водосховища і ставки на території Рівненської області наведено у табл. 3.17.1–3.17.5.

Таблиця 3.17.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Рівненської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Березнівський	1	124	2,9	2,6	1	124	—***	—
Володимирецький	—*	—	—	—	—	—	—	—
Гощанський	—	—	—	—	—	—	—	—
Демидівський	1	1626	22,2	20,4	—**	—	—	—
Дубенський	—	—	—	—	—	—	—	—
Дубровицький	—	—	—	—	—	—	—	—
Зарічненський	1	53	1,1	0,5	1	53	—	—
Здолбунівський	—	—	—	—	—	—	—	—
Корецький	1	57	1,2	0,6	—	—	1	57
Костопільський	1	98	1,7	0,9	—	—	—	—
Млинівський	1	324	5,6	2,1	1	324	—	—
Острозький	1	181	3,5	1,9	1	181	1	181
Радивилівський	—	—	—	—	—	—	—	—
Рівненський	1	82	1,5	1,5	—	—	1	82
Рокитнівський	2	226	4,7	4,6	2	226	1	60
Сарненський	1	64	1,6	1,3	1	64	—	—
м. Рівне	1	90	1,8	1,8	—	—	—	—
м. Дубно	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Кузнецовськ	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Острог	—	—	—	—	—	—	—	—
Разом	12	2925	47,8	38,2	7	972	4	380

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.17.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Рівненської області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	12	2925	47,8	38,2	7	972	4	380
р. Прип'ять	12	2925	47,8	38,2	7	972	4	380
Разом	12	2925	47,8	38,2	7	972	4	380

Таблиця 3.17.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Рівненської області

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
Хрінницьке, р. Стир (р. Прип'ять, р. Дніпро)*	с. Хрінники, Демидівський	1626	22,2	20,4

Примітка: * — у дужках наведено послідовність впадіння річки у головну річку.

Таблиця 3.17.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Рівненської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Березнівський	119	704	7,0	—**	—	56	346
Володимирецький	47	335	4,4	—	—	8	44
Гоцанський	68	476	5,8	—	—	51	358
Демидівський	38	252	2,9	—	—	29	225
Дубенський	287	990	9,3	2	38	200	771
Дубровицький	82	429	1,3	—	—	71	239
Зарічненський	79	902	11,0	2	67	76	849
Здолбунівський	100	570	5,7	—	—	78	333
Корецький	41	251	3,7	—	—	32	285
Костопільський	128	574	7,3	—	—	71	234
Млинівський	105	364	3,7	1	3	68	327
Острозький	58	309	4,1	—	—	33	236
Радивилівський	161	760	6,8	—	—	92	270
Рівненський	184	690	9,6	2	76	144	439
Рокитнівський	25	466	5,0	—	—	12	336
Сарненський	27	453	3,4	2	79	11	190
м. Рівне	—*	—	—	—	—	—	—
м. Дубно	—	—	—	—	—	—	—
м. Кузнецовськ	—	—	—	—	—	—	—
м. Острог	—	—	—	—	—	—	—
Разом	1549	8525	91,0	9	263	1032	5482

Примітки: * — немає ставків на території міста;

** — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

Таблиця 3.17.5. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах Рівненської області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	1549	8525	91,0	9	263	1032	5482
р. Прип'ять	1549	8525	91,0	9	263	1032	5482
Разом	1549	8525	91,0	9	263	1032	5482

3.18. Сумська область

Територія Сумської області становить 23,8 тис. км² (3,9% території України). Вона повністю розташована в басейні Дніпра. Її площа поділяється між басейнами річок Десни (45,5%), Сули (18,6%), Псла (23,4%) і Ворскли (12,5%).

Площі, зайняті водними об'єктами становлять 92,8 тис. га (3,9% території області), в тому числі під водосховищами і ставками 16,03 тис. га.

Гідрографічна мережа Сумської області включає одну велику річку Десну (120 км у межах області) та середні річки — ліву притоку Десни р. Сейм (187 км), праву притоку Сейму р. Клевень (124 км), ліві притоки Дніпра — р. Сула (165 км), р. Ворскла (1148 км), р. Псел (185 км) та його ліву притоку р. Хорол (56 км).

В області функціонує 43 водосховища з повним об'ємом 99,0 млн. м³, з яких одне — Карабутівське на р. Сула об'ємом понад 10 млн. м³. За цільовим призначенням водосховища, в основному, комплексного використання, для зрошення та зволоження, а також для риборозведення, енергетики та технічного водопостачання. На річці Псел побудовані в 50-х роках минулого сторіччя і в даний час експлуатуються 4 малих ГЕС з напором на гідровузлах від 3 до 4 м загальною потужністю 1240 кВт, а саме Низівська ГЕС в с. Низи Сумського району, Мало-Ворожбянська ГЕС поблизу с. Ворожба Лебединського району, Михайлівська ГЕС поблизу с. Михайлівка Лебединського району та Бобровська ГЕС поблизу с. Боброве Лебединського району [5]. Лише 5 водосховищ області використовуються на умовах оренди.

На території Сумської області налічується 2191 ставок загальним об'ємом 123,9 млн. м³. В розташуванні ставків по території області є певна особливість. В північних районах області, в межах Полісся, а також у широких долинах рік Сейму та Ворскли, їх кількість значно менша, ніж на решті території області, де балкова мережа більш розвинена і умови для їх будівництва більш сприятливі. Цільове призначення ставків, значною мірою для культурно-побутового водокористування та комплексного використання, а також для зрошення, зволоження та риборозведення. Найбільше ставків знаходиться на території Білопільського (316 шт.), Роменського (292 шт.), Краснопільського (194 шт.) та Конотопського (183 шт.) районів. Четверта частина ставків області використовується на умовах оренди.

Дані про штучні водойми на території Сумської області наведено у табл. 3.18.1–3.18.5.

Таблиця 3.18.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст* обласного підпорядкування Сумської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Білопільський	1	180	3,2	2,8	—***	—	—	—
Буринський	3	482	7,9	5,8	1	72	—****	—
Великописарівський	—**	—	—	—	—	—	—	—
Глухівський	4	431	5,3	5,0	—	—	—	—
Конотопський	6	944	19,5	18,1	1	502	—	—
Краснопільський	3	223	4,4	4,3	—	—	1	39
Кролевецький	—	—	—	—	—	—	—	—
Лебединський	5	426	12,0	7,6	—	—	—	—
Липоводолинський	1	167	5,6	5,2	—	—	—	—
Недригайлівський	2	125	3,8	2,7	—	—	1	72
Охтирський	2	203	3,8	2,3	—	—	1	51
Путівльський	3	183	4,3	3,2	2	113	—	—
Роменський	1	86	3,2	2,8	—	—	—	—
Середино-Будський	4	386	6,7	5,5	—	—	—	—
Сумський	6	673	16,6	13,5	—	—	1	52
Тростянецький	1	47	1,5	1,3	1	47	—	—
Шосткинський	1	101	1,2	0,4	—	—	1	101
Ямпільський	—	—	—	—	—	—	—	—
Разом	43	4657	99,0	80,5	5	734	5	315

Примітки: * — дані про наявність водосховищ на території міст обласного підпорядкування (Суми, Глухів, Конотоп, Лебедин, Охтирка, Ромни, Шостка) включено до відповідних районів;

** — немає водосховищ на території району;

*** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

**** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.18.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Сумської області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Дніпра, у т.ч.	43	4657	99,0	80,5	5	734	5	315
р. Десна	20	1865	32,2	26,2	3	185	1	101

3. ШТУЧНІ ВОДОЙМИ НА ТЕРИТОРІЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ УТВОРЕНЬ

Закінчення таблиці 3.18.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
р. Сула	6	1113	25,7	21,1	1	502	–**	–
р. Ворскла	3	171	4,7	3,3	1	47	1	39
р. Псел	14	1507	36,4	29,9	–*	–	3	175
Разом	43	4657	99,0	80,5	5	734	5	315

Примітки: * — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;
** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.18.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Сумської області

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
Карабутівське, р.Сула (р. Дніпро)	с. Шпотівка, Конотопський	502	13,0	12,0

Таблиця 3.18.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст* обласного підпорядкування Сумської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Білопільський	316	1432	10,6	–**	–	39	462
Буринський	117	602	6,5	–	–	5	79
Великописарівський	34	369	3,6	–	–	7	144
Глухівський	37	590	6,7	–	–	5	62
Конотопський	183	917	10,5	3	34	16	65
Краснопільський	194	1020	12,0	–	–	86	773
Кролевецький	119	592	6,4	–	–	9	127
Лебединський	196	626	7,9	–	–	84	499
Липоводолинський	110	243	2,4	–	–	24	100
Недригайлівський	129	460	4,9	–	–	48	390
Охтирський	39	432	4,6	–	–	8	172
Путивльський	69	348	4,2	1	20	6	28
Роменський	292	1023	11,8	–	–	80	532
Середино-Будський	36	168	2,0	–	–	4	4
Сумський	134	1085	12,7	–	–	70	736
Тростянецький	89	519	6,5	–	–	24	190
Шосткинський	31	505	5,1	1	–	7	268
Ямпільський	66	453	5,5	–	–	15	335
Разом	2191	11384	123,9	5	60	537	4966

Примітки: * — дані про наявність ставків на території міст обласного підпорядкування (Суми, Глухів, Конотоп, Лебедин, Охтирка, Ромни, Шостка) включено до відповідних районів;
** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій.

Таблиця 3.18.5. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах Сумської області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	2191	11384	123,9	5	60	537	4966
р. Десна	750	4893	50,9	2	26	106	1430
р. Сула	681	2013	26,3	3	34	128	922
р. Ворскла	183	1336	32,3	—*	—	39	506
р. Псел	577	3142	14,4	—	—	264	2108
Разом	2191	11384	123,9	5	60	537	4966

Примітка: * — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

3.19. Тернопільська область

Територія Тернопільської області становить 13,8 тис. км² (2,3% території України). Вона розташована в басейнах Дніпра (річки Горинь та Іква) (18% території області) та Дністра (річки Золота Липа, Коропець, Стрипа, Джу-рин, Серет, Нічлава, Збруч) (82%).

Площі, зайняті водними об'єктами, становлять 24,4 тис. га (1,8% території області), в тому числі водосховищами і ставками 9,19 тис. га.

Гідрографічна мережа території Тернопільської області включає одну велику річку — Дністер (в межах області 262 км), середні річки — її притоки — Серет (258 км) і Збруч (247 км), а також притоки Прип'яті — Ікву (притоку Стиру) (56 км) та Горинь (62 км).

В області функціонує 26 водосховищ з повним об'ємом 79,3 млн. м³, серед яких 2 — з об'ємом понад 10 млн. м³ (Касперівське і Тернопільське на р. Серет). Водосховища використовуються переважно комплексно, а також для риборозведення, енергетики, культурно-побутових цілей, господарсько-питного водопостачання. На території області функціонує 12 малих ГЕС загальною потужністю 10790 кВт [5]. Стан гідротехнічних споруд на більшості гідроелектростанцій вимагає капітальних і поточних ремонтів. Найбільшими виробниками електроенергії є Касперівська ГЕС (потужність — 7500 кВт), Скородинська ГЕС та Більче-Золотецька ГЕС. З 26 водосховищ області 15 (58%) використовується на умовах оренди.

В Тернопільській області налічується 886 ставків загальним об'ємом 58,8 млн. м³. Ставки використовуються переважно для потреб сільського господарства, а також риборозведення. Найбільше ставків у Бучацькому (105 шт.), Шумському (90 шт.) і Гусятинському (85 шт.) районах. Понад 50% ставків області використовується на умовах оренди.

Дані про штучні водойми території Тернопільської області наведено в табл. 3.19.1–3.19.5.

Таблиця 3.19.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Тернопільської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Бережанський	2	157	1,9	1,9	–**	–	1	157
Борщівський	4	240	5,9	3,9	–	–	–***	–
Бучацький	–*	–	–	–	–	–	–	–
Гусятинський	1	52	1,1	0,8	–	–	1	52
Заліщицький	1	286	18,8	18,5	–	–	–	–
Збаразький	–	–	–	–	–	–	–	–
Зборівський	8	1093	18,8	18,8	–	–	8	1093
Козівський	4	474	7,1	7,1	–	–	3	330
Кременецький	–	–	–	–	–	–	–	–
Лановецький	2	308	3,5	3,5	–	–	2	308
Монастирський	–	–	–	–	–	–	–	–
Підволочиський	1	214	3,0	3,0	–	–	–	–
Підгаецький	–	–	–	–	–	–	–	–
Теребовлянський	–	–	–	–	–	–	–	–
Тернопільський	1	315	3,2	1,9	–	–	–	–
Чортківський	1	140	3,4	2,8	–	–	–	–
Шумський	–	–	–	–	–	–	–	–
м. Тернопіль	1	300	12,6	6,6	–	–	–	–
Разом	26	3579	79,3	68,8	–	–	15	1940

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.19.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Тернопільської області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Дніпра, у т.ч.	2	308	3,6	2,5	–*	–	2	308
р. Прип'ять	2	308	3,6	2,5	–	–	2	308
Дністра, у т.ч.	24	3271	75,7	66,3	–	–	13	1632
р. Збруч	2	266	4,2	4,1	–	–	–**	–

3. ШТУЧНІ ВОДОЙМИ НА ТЕРИТОРІЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ УТВОРЕНЬ

Закінчення таблиці 3.19.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
р. Серет	12	2088	57,3	47,2	–	–	7	973
Разом	26	3579	79,3	68,8	–	–	15	1940

Примітки: * — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;
 ** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.19.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Тернопільської області

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
Касперівське, р. Серет (р. Дністер)	с. Касперівці, Заліщицький	286	18,6	18,5
Тернопільське, р. Серет (р. Дністер)	м. Тернопіль	300	12,6	6,6

Таблиця 3.19.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Тернопільської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Бережанський	29	254	2,3	–**	–	23	309
Борщівський	54	285	3,2	–	–	31	200
Бучацький	105	301	3,0	–	–	35	74
Гусятинський	85	611	6,7	–	–	30	364
Заліщицький	35	77	0,8	–	–	7	30
Збаразький	29	391	4,2	–	–	16	187
Зборівський	60	650	6,9	–	–	38	1094
Козівський	53	227	2,2	–	–	25	564
Кременецький	57	322	3,1	–	–	40	253
Лановецький	54	381	3,6	–	–	33	840
Монастирський	33	74	0,8	–	–	7	20
Підволочиський	24	182	2,5	–	–	24	182
Підгаецький	33	247	2,1	–	–	15	120
Теребовлянський	40	293	3,2	–	–	29	173
Тернопільський	33	232	2,9	–	–	19	182
Чортківський	72	457	4,5	–	–	26	154
Шумський	90	643	6,8	–	–	81	501
м. Тернопіль	–*	–	–	–	–	–	–
Разом	886	5627	58,8	–	–	479	5247

Примітки: * — немає ставків на території міста;
 ** — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

Таблиця 3.19.5. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах Тернопільської області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	210	1437	14,0	–*	–	115	1358
р. Прип'ять	210	1437	14,0	–	–	115	1358
Дністра, у т.ч.	676	4190	44,8	–	–	364	3889
р. Збруч	139	685	8,2	–	–	24	253
р. Серет	216	1213	12,0	–	–	74	666
Разом	886	5627	58,8	–	–	479	5247

Примітка: * — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

3.20. Харківська область

Територія Харківської області становить 31,4 тис. км² (5,2% території України). Вона розташована в межах басейнів рр. Сіверський Донець (басейн Дону — 70% території області) та Дніпра (30%).

Площі, зайняті водними об'єктами, становлять 91,3 тис. га (2,9% території області), в тому числі під водосховищами і ставками 46,23 тис. га.

Гідрографічна мережа області включає одну велику річку Сіверський Донець (379 км в межах області), її притоки — середні річки — Уда (136 км), Берека (82 км) та Оскіл (178 км), а також середні річки — притоки Дніпра — Мерло (93 км), Оріль (221 км) і Самара (20 км).

В Харківській області функціонує 57 водосховищ з повним об'ємом 1497,3 млн. м³. З них 10 водосховищ — об'ємом понад 10 млн. м³, серед яких виділяється Червонооскільське на р. Оскіл (435,1 млн. м³), Краснопавлівське на р. Попільна (410,0 млн. м³) та Печенізьке на р. Сіверський Донець (383,0 млн. м³). Червонооскільське водосховище є найбільшим в Харківській області. Довжина водосховища 84 км, максимальна ширина — 4,0 км, площа 122,0 км², пересічна глибина — 3,8 м, максимальна — 19,0 м. Корисний об'єм — 435,0 млн. м³. У складі гідротехнічних споруд водосховища є будівля ГЕС потужністю 3680 кВт [2]. Водосховище використовується комплексно. На Трав'янському та Великобурлуцькому водосховищах успішно використовуються комплекти мікрогідроелектростанцій потужністю 5 кВт кожна.

Близько половини водосховищ області використовується комплексно (енергетика, риборозведення, господарсько-питне водопостачання, зрошення та ін.), значна частина водосховищ використовується для зрошення, іноді у поєднанні з риборозведенням чи культурно-побутовим водокористуванням, деякі для технічного водопостачання та енергетики. Понад половини водосховищ області використовується на умовах оренди.

На території області налічується 2538 ставків загальним об'ємом 228,6 млн. м³. За цільовим призначенням ставки використовуються переважно комплексно, а також окремо для зрошення і риборозведення. Найбільше ставків знаходиться на території Лозівського (188 шт.), Валківського (177 шт.) і Балаклійського (160 шт.) районів. Майже 40% ставків області використовуються на умовах оренди.

Дані про штучні водойми на території Харківської області наведено в табл. 3.20.1–3.20.5.

Таблиця 3.20.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Харківської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Балаклійський	2	100	3,0	2,9	1	50	1	50
Барвінківський	5	410	12,0	11,2	2	120	1	190
Близнюківський	1	60	1,4	1,2	—**	—	1	70
Богодухівський	6	930	25,7	21,7	2	430	4	500
Борівський	3	1190	7,3	7,2	—	4070	2	100
Валківський	2	140	3,9	3,6	—	—	2	140
Великобурлуцький	1	410	14,2	13,4	1	410	—***	—
Вовчанський	2	130	2,2	1,8	1	4500	2	70
Дворічанський	2	110	3,5	3,3	—	—	—	—
Дергачівський	4	210	8,6	8,0	3	210	3	110
Зачепилівський	—*	—	—	—	—	—	—	—
Зміївський	1	1250	53,1	23,1	1	1250	—	—
Золочівський	1	600	15,0	14,0	1	600	1	600
Ізюмський	4	11580	448,0	433,0	1	2780	3	370
Кегичівський	—	—	—	—	—	—	—	—
Коломацький	1	70	1,5	1,2	—	—	1	80
Красноградський	1	60	1,7	1,6	—	—	1	60
Краснокутський	3	270	5,3	4,3	2	150	3	230
Куп'янський	1	60	2,2	1,3	1	4440	—	—
Лозівський	3	4590	432,0	399,5	2	4100	—	—
Нововодолазький	1	130	2,9	2,7	—	—	1	130
Первомайський	1	320	9,3	6,3	1	320	—	—
Печенізький	2	8670	384,9	342,7	1	4170	—	—
Сахновщинський	—	—	—	—	—	—	—	—
Харківський	4	1270	49,1	44,1	3	1000	—	—
Чугуївський	3	180	5,4	4,8	—	—	2	210
Шевченківський	3	310	5,1	4,3	—	—	3	310
м. Харків	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Ізюм	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Куп'янськ	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Лозова	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Люботин	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Первомайський	—	—	—	—	—	—	—	—
Разом	57	33050	1497,3	1357,2	23	28600	31	3220

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.20.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Харківської області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	15	2470	56,4	48,4	5	1290	11	1310
р. Ворскла	11	1310	31,8	28,6	4	590	11	960
Сіверського Дінця, у т.ч.	42	30580	1440,9	1308,8	18	27310	20	1910
р. Уда	9	2080	72,4	66,0	8	1980	4	710
р. Берека	5	4110	430,7	430,7	2	3750	1	70
р. Казенний Торець	2	230	5,3	4,8	1	110	1	80
р. Оскіл	7	12650	451,6	447,3	1	12200	3	210
Разом	57	33050	1497,3	1357,2	23	28600	31	3220

Таблиця 3.20.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Харківської області

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
В'ялівське, р. В'ялий (р. Харків, р. Лопань, р. Уда, р. Сіверський Донець)	с. Циркуни, Харківський	170	10	9,7
Великобурлуцьке, р. Великий Бурлук (р. Сіверський Донець)	с. Червона Хвиля, Великобурлуцький	410	14,2	13,4
Краснопавлівське, р. Попільна (р. Бритай, р. Берека, р. Сіверський Донець)	смт Краснопавлівка, Лозівський	3400	410,0	380,0
Муромське, р. Муром (р. Харків, р. Лопань, р. Уда, р. Сіверський Донець)	с. Веселе, Харківський	408	14,0	12,2
Печенізьке, р. Сіверський Донець	смт Печеніги, Печенізький	8620	383,0	341,0
Рогозянське, р. Уда (р. Сіверський Донець)	с. Рогозянка, Золочівський	602	15,0	14,0
Став-охолоджувач Зміївської ДРЕС (Зміївський) (р. Сіверський Донець)	с. Комсомольське, Зміївський	1250	53,1	23,1
Трав'янське, р. Харків (р. Лопань, р. Уда, р. Сіверський Донець)	с. Липці, Харківський	592	22,2	20,2
Червонооскільське, р. Оскіл (р. Сіверський Донець)	с. Червоний Оскіл, Ізюмський	12200	435,1	435,0
Орільське, р. Орілька (р. Дніпро)	смт Орілька, Лозівський	700	13,8	12,0

Таблиця 3.20.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Харківської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Балаклійський	160	354	4,8	—**	—	37	49
Барвінківський	130	302	4,6	—	—	27	48
Близнюківський	93	628	7,9	—	—	12	61
Богодухівський	104	649	11,2	—	—	45	167
Борівський	23	116	2,1	—	—	7	38
Валківський	177	786	12,1	—	—	47	190
Великобурлуцький	65	335	6,8	—	—	49	160
Вовчанський	105	441	11,7	1	40	39	268
Дворічанський	63	168	2,7	—	—	25	109
Дергачівський	62	428	8,4	—	—	47	389
Зачепилівський	56	265	4,4	—	—	22	214
Зміївський	111	379	6,5	—	—	99	214
Золочівський	145	659	11,4	—	—	84	372
Ізюмський	101	471	8,9	—	—	80	453
Кегичівський	81	515	8,3	—	—	28	279
Коломацький	37	177	3,8	—	—	13	85
Красноградський	87	376	5,7	—	—	29	132
Краснокутський	72	475	8,0	—	—	36	239
Куп'янський	64	420	7,5	—	—	27	249
Лозівський	188	893	15,2	—	—	51	469
Нововодолазький	91	673	11,4	—	—	38	371
Первомайський	133	502	7,1	—	—	48	227
Печенізький	12	912	10,4	—	—	10	821
Сахновщинський	109	542	8,0	—	—	30	202
Харківський	88	497	14,5	—	—	27	220
Чугуївський	29	290	7,3	1	18	18	191
Шевченківський	114	462	7,3	—	—	38	203
м. Харків	13	250	6,8	—	—	—***	—
м. Ізюм	—*	—	—	—	—	—	—
м. Куп'янськ	—	—	—	—	—	—	—
м. Лозова	3	11	0,0	—	—	—	—
м. Люботин	22	198	3,6	—	—	—	—
м. Первомайський	—	—	—	—	—	—	—
Разом	2538	13174	228,6	2	58	1013	6420

Примітки: * — немає ставків на території міста;

** — немає ставків на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає ставків, переданих в оренду.

Таблиця 3.20.5. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах Харківської області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	830	5326	82,0	—*	—	291	2075
р. Ворскла	288	1815	26,2	—	—	137	1443
р. Самара	69	508	7,7	—	—	—**	—
Сіверського Дінця, у т.ч.	1708	7848	146,7	2	58	722	4345
р. Уда	261	1740	36,6	—	—	157	1076
р. Берека	249	865	15,1	—	—	64	261
р. Казенний Торець	71	290	4,9	—	—	28	108
р. Оскіл	165	858	17,7	—	—	135	489
Разом	2538	13174	228,6	2	58	1013	6420

Примітки: * — немає ставків на балансі водогосподарських організацій;

** — немає ставків, переданих в оренду.

3.21. Херсонська область

Територія Херсонської області становить 28,5 тис. км² (4,7% території України). Вона розташована в межах басейнів Дніпра (40% території області), річок Причорномор'я (31%) і Приазов'я (29%).

На рівнинних територіях півдня та сходу області розташовано значні за площею безстічно-подові ділянки, поверхневий стік з яких у гідрографічну мережу відсутній. Найбільший за площею безстічний район розташовано між Дніпром та Сивашем. Тут виділяються поди (западини) — Зелений, Чорна долина, Барнашевський, Чапельський (останній має довжину 5 км, ширину 3 км і глибину 6–7 м). Весною поди наповнюються водою, яка влітку може висихати [9].

Під водними об'єктами зайнято 467,2 тис. га (16,4% території області), з них під водосховищами і ставками 26,06 тис. га.

Гідрографічна мережа області включає одну велику річку Дніпро (довжина в межах області 110 км) з Каховським водосховищем (з площею в межах області 68,9 тис. га), середню річку — притоку Дніпра — Інгулець (180 км).

В Херсонській області функціонує 15 водосховищ з повним об'ємом 138,3 млн. м³. З них 2 — об'ємом понад 10 млн. м³. Цільове призначення водосховищ — комплексне використання, риборозведення, зрошення, захист Сиваша.

В області налічується 1154 ставки загальним об'ємом 152,4 млн. м³. Цільове призначення ставок — риборозведення, зрошення, комплексне використання. Найбільше ставок знаходиться на території Білозерського (175 шт.), Генічеського (150 шт.) та Голопристанського (137 шт.) районів. Більшість ставок — це водойми, які наповнюються виключно поверхневими водами — талими і дощовими. В період весняної повені їх розміри збільшуються. До кінця літа через значну втрату води на випаровування малі водойми дуже зменшуються, деякі пересихають.

В ставках Херсонської області спостерігаються значні сезонні зміни складу води. Мінералізація різко зростає від весни до осені. В ставках атмосферного живлення мінералізація весною становить 150–300 мг/дм³, влітку вона зростає до 700–800 мг/дм³. В ставках з живленням ґрунтовими водами мінералізація весною становить 500–600 мг/дм³, а влітку і в маловодні роки зростає до 1000–1500 мг/дм³ [13]. Лише 2% ставок області використовуються на умовах оренди.

Дані про штучні водойми на території Херсонської області наведено в табл. 3.21.1–3.21.5.

Таблиця 3.21.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Херсонської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Бериславський	—*	—	—	—	—	—	—	—
Білозерський	—	—	—	—	—	—	—	—
Великопетиський	—	—	—	—	—	—	—	—
Великоолександрівський	—	—	—	—	—	—	—	—
Верхньорогачицький	—	—	—	—	—	—	—	—
Високопільський	—	—	—	—	—	—	—	—
Генічеський	1	4490	38,8	22,3	—**	—	—	—
Голопристанський	—	—	—	—	—	—	—	—
Горностаївський	—	—	—	—	—	—	—	—
Іванівський	—	—	—	—	—	—	—	—
Каланчацький	1	271	2,1	1,4	1	271	—***	—
Каховський	3	562	9,8	7,1	2	302	—	—
Нижньосірогозький	—	—	—	—	—	—	—	—
Нововоронцовський	—	—	—	—	—	—	—	—
Новотроїцький	10	8420	87,6	35,4	4	1304	—	—
Скадовський	—	—	—	—	—	—	—	—
Цюрупинський	—	—	—	—	—	—	—	—
Чаплинський	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Херсон	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Каховка	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Нова Каховка	—	—	—	—	—	—	—	—
Разом	15	13743	138,3	66,2	7	1877	—	—

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.21.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Херсонської області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Дніпра, у т.ч.	3	562	9,8	7,1	2	302	—*	—

Закінчення таблиці 3.21.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Річки Причорномор'я	1	271	2,1	1,4	1	271	–	–
Річки Приазов'я	11	12910	126,4	57,7	4	1304	–	–
Разом	15	13743	138,3	66,2	7	1877	–	–

Примітки: * — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.21.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Херсонської області

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
Сергіївське, Сиваш (Азовське море)	с. Сергіївка, Новотроїцький	6176	63,0	19,0
Ярошинське	Новодмитрівська та Чонгарська сільські ради, Генічеський	4490	38,8	22,3

Таблиця 3.21.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Херсонської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8
Бериславський	52	520	13,2	–**	–	2	143
Білозерський	175	1151	2,3	–	–	5	199
Великопетиський	25	44	1,2	–	–	–***	–
Великоолександрівський	46	426	11,8	–	–	–	–
Верхньорогачицький	11	27	0,6	–	–	–	–
Високопільський	26	118	3,3	–	–	–	–
Генічеський	150	586	5,8	–	–	16	189
Голопристанський	137	2016	32,7	–	–	–	–
Горностаївський	34	62	1,4	–	–	–	–
Іванівський	79	262	0,4	–	–	–	–
Каланчацький	34	528	4,2	–	–	–	–
Каховський	36	475	5,9	–	–	–	–
Нижньосірогоський	69	218	1,2	–	–	–	–
Нововоронцовський	19	102	2,8	–	–	1	31
Новотроїцький	81	2889	19,2	–	–	1	75
Скадовський	28	524	2,0	–	–	1	3
Цюрупинський	46	792	1,1	–	–	1	2
Чаплинський	62	376	5,1	–	–	–	–

3. ШТУЧНІ ВОДОЙМИ НА ТЕРИТОРІЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ УТВОРЕНЬ

Закінчення таблиці 3.21.4

1	2	3	4	5	6	7	8
м. Херсон	21	48	0,1	–	–	–	–
м. Каховка	–*	–	–	–	–	–	–
м. Нова Каховка	23	1153	38,2	–	–	–	–
Разом	1154	12317	152,4	–	–	27	642

Примітки: * — немає ставків на території міста;

** — немає ставків на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає ставків, переданих в оренду.

Таблиця 3.21.5. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах Херсонської області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	942	10681	140,4	–*	–	10	536
р. Інгулець	94	546,7	8,8	–	–	5	199
Річки Причорномор'я	62	1052	6,3	–	–	1	3
Річки Приазов'я	150	584	5,7	–	–	16	103
Разом	1154	12317	152,4	–	–	27	642

Примітки: * — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

3.22. Хмельницька область

Територія Хмельницької області становить 20,6 тис. км² (3,4% території України). Вона розташована в межах басейнів Дністра (38% території області), Південного Бугу (22%) та Дніпра — 40%.

Площі, зайняті водними об'єктами, становлять 39,7 тис. га (1,9% території області), в тому числі під водосховищами і ставками 28,35 тис. га.

Гідрографічна мережа Хмельницької області включає великі річки Дністер (157 км в межах області) і Південний Буг (126 км), середні річки басейну Дніпра — Случ (120 км) та Горинь (123 км); басейну Дністра — Збруч (247 км).

В області функціонує 51 водосховище з повним об'ємом 258,2 млн. м³, з них 2 водосховища — об'ємом понад 10 млн. м³. Це водойма-охолоджувач Хмельницької АЕС у басейні р. Горинь (м. Нетішин) та Щедрівське на р. Південний Буг в Летичівському районі. Більшість водойм сезонного регулювання, за винятком водойми ХАЕС, яке є водосховищем багаторічного регулювання та водосховищ малих ГЕС, які здійснюють добове регулювання стоку. Існуючі водосховища сезонного регулювання значно не впливають на хід внутрішньорічного розподілу стоку, так як більша частина їх не спрацьовується в літньо-осінній період і лише деякі із них спорожнюються на зиму [5]. На даний час в області експлуатується 13 малих ГЕС сумарною потужністю 5700 кВт. З них 9 — відновлено впродовж останніх двох десятиліть. Близько 40% водосховищ області використовується на умовах оренди.

На території Хмельницької області налічується 2681 ставок загальним об'ємом 202,3 млн. м³. Найбільше ставків знаходиться на території Деражнянського (277 шт.), Волочиського (234 шт.), Хмельницького (197 шт.), Старокостянтинівського (194 шт.), Краси́лівського (184 шт.) районів. Майже дві третини ставків області використовується на умовах оренди.

Більшість ставків і водосховищ використовуються для риборозведення, рекреаційних цілей, менша частина — для водопостачання цукрових заводів, промислових підприємств. За час експлуатації водойм частина їх об'єму замулилась, верхів'я зарослі водною рослинністю і тому площі водного дзеркала і об'єми зменшилися.

Дані про штучні водойми на території Хмельницької області наведено в табл. 3.22.1–3.22.5.

Таблиця 3.22.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Хмельницької області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Білогірський	—*	—	—	—	—	—	—	—
Вінковоцький	—	—	—	—	—	—	—	—
Волочиський	4	567	8,4	8,4	—**	—	—	—
Городоцький	2	242	6,6	4,0	—	—	—	—
Деражнянський	—	—	—	—	—	—	—	—
Дунаєвецький	—	—	—	—	—	—	—	—
Ізяславський	3	664	12,3	10,8	—	—	1	172
Кам'янець-Подільський	2	169	4,3	2,8	—	—	—***	—
Красилівський	5	1053	11,6	11,6	—	—	5	1053
Летичівський	7	3028	50,5	31,1	—	—	2	174
Новоушицький	—	—	—	—	—	—	—	—
Полонський	5	477	6,5	6,3	—	—	5	477
Славутський	—	—	—	—	—	—	—	—
Старокостянтинівський	6	697	9,6	9,5	—	—	4	470
Старосинявський	4	573	8,5	8,5	—	—	—	—
Теофіпольський	2	193	2,4	2,2	—	—	2	193
Хмельницький	7	863	10,8	10,7	—	—	1	97
Чемаровецький	1	130	2,5	1,0	—	—	—	—
Шепетівський	—	—	—	—	—	—	—	—
Ярмолинецький	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Хмельницький	1	80	2,8	2,0	—	—	—	—
м. Кам'янець-Подільський	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Нетішин	1	2095	120,0	86,0	—	—	—	—
м. Славута	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Старокостянтинів	1	130	1,4	1,1	—	—	—	—
м. Шепетівка	—	—	—	—	—	—	—	—
Разом	51	10961	258,2	196,0	—	—	20	2636

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.22.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Хмельницької області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	19	4727	156,2	119,9	—*	—	13	1882
р. Прип'ять	19	4727	156,2	119,9	—	—	13	1882
Дністра, у т.ч.	8	993	19,5	13,9	—	—	—**	—
р. Збруч	4	956	18,5	13,1	—	—	—	—
Південного Бугу	24	5241	82,5	62,2	—	—	7	754
Разом	51	10961	258,2	196,0	—	—	20	2636

Примітки: * — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.22.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Хмельницької області

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
Водойма-охолоджувач Хмельницької АЕС, р. Горинь (р. Прип'ять, р. Дніпро)*	м. Нетішин	2095	120,0	86,0
Щедрівське, р. Південний Буг	с. Щедрова, Летичівський	1331	25,2	11,5

Примітка: * — у дужках наведено послідовність впадіння річки, на якій розташовано водосховище, у головну річку.

Таблиця 3.22.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Хмельницької області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8
Білогірський	53	304	3,4	—**	—	39	256
Віньковецький	131	455	5,2	—	—	50	195
Волочиський	234	1783	20,9	—	—	135	1232
Городоцький	104	614	8,5	—	—	48	294
Деражнянський	277	996	11,9	—	—	237	948
Дунаєвецький	126	409	4,6	—	—	60	236

3. ШТУЧНІ ВОДОЙМИ НА ТЕРИТОРІЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ УТВОРЕНЬ

Закінчення таблиці 3.22.4

1	2	3	4	5	6	7	8
Ізяславський	91	302	6,6	–	–	23	102
Кам'янець-Подільський	129	300	2,5	–	–	80	230
Красилівський	186	1211	15,7	–	–	142	1007
Летичівський	105	3778	26,4	–	–	88	2640
Новоушицький	73	122	1,2	–	–	19	52
Полонський	152	787	16,1	–	–	129	704
Славутський	53	388	5,6	–	–	22	220
Старокостянтинівський	194	946	12,3	–	–	142	896
Старосинявський	89	289	3,4	–	–	21	108
Теофіпольський	70	495	8,6	–	–	39	331
Хмельницький	197	1795	21,8	–	–	153	1593
Чемеровецький	115	390	3,5	–	–	26	150
Шепетівський	103	1079	13,2	1	26	101	997
Ярмолинецький	183	680	8,3	–	–	163	640
м. Хмельницький	4	91	0,9	–	–	2	73
м. Кам'янець-Подільський	–*	–	–	–	–	–	–
м. Нетішин	4	114	1,1	–	–	–***	–
м. Славута	4	26	0,3	–	–	–	–
м. Старокостянтинів	–	–	–	–	–	–	–
м. Шепетівка	4	31	0,3	–	–	–	–
Разом	2681	17385	202,3	1	26	1719	12904

Примітки: * — немає ставків на території міста;

** — немає ставків на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає ставків, переданих в оренду.

Таблиця 3.22.5. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах Хмельницької області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	944	5682	88,7	1	26	637	4514
р. Прип'ять	944	5682	88,7	1	26	637	4514
Дністра	761	3432	43,2	–*	–	381	1905
р. Збруч	213	852	10,2	–	–	127	508
Південного Бугу	976	8271	70,4	–	–	701	6485
Разом	2681	17385	202,3	1	26	1719	12904

Примітка: * — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

3.23. Черкаська область

Територія Черкаської області становить 20,9 тис. км² (3,5% території України). Вона розташована в межах басейнів Дніпра (55%) та Південного Бугу (45%).

Площі, зайняті водними об'єктами, становлять 138,2 тис. га (майже 7% території області), в тому числі водосховищами і ставками — 23,37 тис. га.

Гідрографічна мережа області включає велику річку Дніпро (довжина в межах області 150 км). Середні річки: в басейні Дніпра — Супій (45 км), Рось (101 км), Тясмин (133 км); у басейні Південного Бугу — Велика Вись (80 км), Гнилий Тікич (115 км), Гірський Тікич (161 км), Ятрань (68 км).

На території Черкаської області функціонує 38 водосховищ з повним об'ємом 118,6 млн. м³, з них 2 — об'ємом понад 10 млн. м³ (Стеблівське на р. Рось та Воронянське на р. Гірський Тікич). За цільовим призначенням близько половини водосховищ є комплексного використання. Інші — використовуються для риборозведення, зрошення, енергетики, водопостачання цукрових заводів, культурно-побутових цілей. На даний час в області експлуатується 8 малих ГЕС сумарною потужністю 6250 кВт. Найбільш потужною з них є Стеблівська ГЕС потужністю 2770 кВт. Гребля Стеблівської ГЕС створює і найбільше в області водосховище, повним об'ємом 15,7 млн. м³[2]. Лише 6 водосховищ області з 38 використовуються на умовах оренди.

На території області налічується 2984 ставки загальним об'ємом 246,6 млн. м³. Переважна більшість ставків має комплексне використання. Найбільше ставків знаходиться на території Уманського (357 шт.), Звенигородського (294 шт.), Христинівського (262 шт.), Шполянського (246 шт.), Жашківського (239 шт.) і Монастирищенського (203 шт.) районів. З майже 3 тис. ставків Черкаської області переважна більшість (73%) розташована на річках району річкового басейну Південного Бугу. На умовах оренди використовується 63% всіх ставків області.

Дані про штучні водойми на території Черкаської області наведено в табл. 3.23.1–3.23.5.

Таблиця 3.23.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Черкаської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Городищенський	2	128	2,1	1,9	—**	—	—***	—
Драбівський	—*	—	—	—	—	—	—	—
Жашківський	4	1520	25,6	21,8	—	—	—	—
Звенигородський	4	765	14,5	10,8	—	—	—	—
Золотоніський	1	228	4,2	3,5	—	—	—	—
Кам'янський	1	92	2,2	1,8	—	—	—	—
Канівський	—	—	—	—	—	—	—	—
Катеринопільський	—	—	—	—	—	—	—	—
Корсунь-Шевченківський	2	808	19,5	7,4	—	—	—	—
Лисянський	4	319	9,6	8,2	—	—	2	137
Маньківський	1	139	3,4	2,3	—	—	—	—
Монастирищенський	2	136	2,5	2,2	—	—	1	97
Смілянський	1	96	2,0	1,9	—	—	—	—
Тальнівський	2	192	5,0	3,7	—	—	—	—
Уманський	4	273	4,7	3,6	—	—	—	—
Христинівський	—	—	—	—	—	—	—	—
Черкаський	—	—	—	—	—	—	—	—
Чигиринський	2	275	6,2	5,6	—	—	—	—
Чорнобаївський	4	407	6,5	6,1	—	—	2	232
Шполянський	3	202	5,2	4,5	—	—	1	120
м. Черкаси	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Ватутіне	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Золотоноша	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Канів	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Сміла	1	320	5,4	0,5	—	—	—	—
м. Умань	—	—	—	—	—	—	—	—
Разом	38	5918	118,6	85,8	—	—	6	586

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.23.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Черкаської області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	15	2397	49,2	29,4	—*	—	2	232
р. Рось	2	808	19,5	7,4	—	—	—**	—
Південного Бугу, у т.ч.	23	3521	69,4	56,4	—	—	4	354
Разом	38	5918	118,6	85,8	—	—	6	586

Примітки: * — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;
 ** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.23.3. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території Черкаської області

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
Стеблівське, р. Рось (р. Дніпро)	с. Стеблів, Корсунь–Шевченківський	638	15,7	4,2
Воронянське, р. Гірський Тікич (р. Тікич, р.Синюха, р. Південний Буг)*	с. Вороне, Жашківський	580	10,5	8,5

Примітка: * — у дужках наведено послідовність впадіння річки, на якій розташовано водосховище, у головну річку.

Таблиця 3.23.4. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Черкаської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8
Городищенський	185	952	13,3	—**	—	129	522
Драбівський	79	590	22,9	—	—	16	155
Жашківський	239	3114	64,0	—	—	196	1809
Звенигородський	294	905	20,3	—	—	30	509
Золотоніський	53	415	8,8	—	—	11	120
Кам'янський	68	669	3,8	—	—	48	250
Канівський	46	403	1,0	—	—	23	71

3. ШТУЧНІ ВОДОЙМИ НА ТЕРИТОРІЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ УТВОРЕНЬ

Закінчення таблиці 3.23.4

1	2	3	4	5	6	7	8
Катеринопільський	44	252	3,9	–	–	25	184
Корсунь-Шевченківський	134	500	3,0	–	–	55	366
Лисянський	184	882	20,1	–	–	99	758
Маньківський	189	788	7,6	–	–	180	691
Монастирищенський	203	990	7,0	–	–	203	990
Смілянський	122	688	8,7	–	–	83	455
Тальнівський	154	1125	6,3	–	–	87	749
Уманський	357	1487	18,9	–	–	292	1362
Христинівський	262	801	4,3	–	–	241	673
Черкаський	30	51	0,3	–	–	7	16
Чигиринський	34	418	4,8	–	–	24	362
Чорнобаївський	48	878	12,6	–	–	31	434
Шполянський	246	1340	12,3	–	–	97	957
м. Черкаси	–*	–	–	–	–	–	–
м. Ватутіне	–	–	–	–	–	–	–
м. Золотоноша	2	11	0,2	–	–	–***	
м. Канів	–	–	–	–	–	–	–
м. Сміла	–	–	–	–	–	–	–
м. Умань	11	197	2,5	–	–	–	–
Разом	2984	17456	246,6	–	–	1877	11433

Примітки: * — немає ставків на території міста;

** — немає ставків на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає ставків, переданих в оренду

Таблиця 3.23.5. Найвність ставків у басейнах основних річок у межах Черкаської області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	801	5574	79,4	–*	–	427	2751
р. Рось	103	535	8,4	–	–	45	364
Південного Бугу	2183	11882	167,2	–	–	1450	8682
Разом	2984	17456	246,6	–	–	1877	11433

Примітка: * — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

3.24. Чернівецька область

Територія Чернівецької області становить 8,1 тис. км² (1,3% території України). Вона розташована в межах басейнів Дунаю (68% території області, в тому числі в басейні р. Сірет — 27%, у басейні р. Прут — 41%) та Дністра (32%).

Площі, зайняті водними об'єктами, становлять 19,6 тис. га (2,4% території області), в тому числі під водосховищами і ставками 5,15 тис. га.

Гідрографічна мережа Чернівецької області включає велику річку Дністер (протікає північною межею області протягом 290 км), середні річки басейну Дунаю — Сірет (100 км), Прут (108 км) з притокою Черемош (80 км) [16].

На території області функціонує лише 3 водосховища з повним об'ємом 7,8 млн. м³. Всі вони відносяться до малих (з об'ємом менше 10 млн. м³) та мають комплексне використання. За період експлуатації вони замулились на 30% і їх параметри не відповідають проектним. Два водосховища використовуються на умовах оренди.

На території Чернівецької області налічується 1243 ставки загальним об'ємом 45,2 млн. м³. За цільовим призначенням ставки найбільше використовуються для риборозведення, комплексного використання, для зволоження земель, водопостачання. Найбільше ставків знаходиться на території Заставнівського (240 шт.), Сокирянського (182 шт.), Кіцманського (148 шт.), Новоселицького (137 шт.) і Кельменецького (135 шт.) районів. В межах району річкового басейну Дунаю розташовано близько 80% ставків. На умовах оренди використовується майже половина всіх ставків області.

Дані про штучні водойми на території Чернівецької області наведено в табл. 3.24.1 — 3.24.4.

Таблиця 3.24.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Чернівецької області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Вижницький	—*	—	—	—	—	—	—	—
Герцаївський	—	—	—	—	—	—	—	—
Глибоцький	—	—	—	—	—	—	—	—
Заставнівський	—	—	—	—	—	—	—	—
Кельменецький	—	—	—	—	—	—	—	—
Кіцманський	—	—	—	—	—	—	—	—
Новоселицький	2	138	4,5	2,9	—**	—	2	138
Путильський	—	—	—	—	—	—	—	—
Сокирянський	1	30	3,3	2,0	—	—	—***	—
Сторожинецький	—	—	—	—	—	—	—	—
Хотинський	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Чернівці	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Новодністровськ	—	—	—	—	—	—	—	—
Разом	3	168	7,8	4,9	—	—	2	138

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.24.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Чернівецької області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дністра	1	30	3,3	2,0	—*	—	—**	—
Дунаю, у т.ч.	2	138	4,5	2,9	—	—	2	138
р. Прут	2	138	4,5	2,9	—	—	2	138
Разом	3	168	7,8	4,9	—	—	2	138

Примітки: * — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.24.3. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Чернівецької області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Вижницький	86	112	1,1	—**	—	44	57
Герцаївський	37	91	0,9	—	—	22	68
Глибоцький	45	220	2,2	—	—	43	181
Заставнівський	240	668	6,7	—	—	109	490
Кельменецький	135	478	4,8	—	—	91	361
Кіцманський	148	1106	11,1	—	—	65	981
Новоселицький	137	563	5,6	—	—	60	594
Путильський	17	13	0,1	—	—	3	1
Сокирянський	182	496	5,0	—	—	59	191
Сторожинецький	92	284	2,8	—	—	55	234
Хотинський	111	471	4,7	—	—	51	349
м. Чернівці	13	22	0,2	—	—	2	5
м. Новодністровськ	—*	—	—	—	—	—	—
Разом	1243	4524	45,2	—	—	604	3512

Примітки: * — немає ставків на території міста;

** — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

Таблиця 3.24.4. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах Чернівецької області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дністра	263	667	6,7	—*	—	109	412
Дунаю, у т.ч.	980	3857	38,5	—	—	495	3100
р. Прут	842	3422	34,2	—	—	392	2717
р. Сірет	138	435	4,3	—	—	103	383
Разом	1243	4524	45,2	—	—	604	3512

Примітка: * — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

3.25. Чернігівська область

Територія Чернігівської області становить 31,9 тис. км² (5,3% території України). Вона розташована цілковито у басейні Дніпра.

Площі, зайняті водними об'єктами, становлять 61,3 тис. га (1,9% території області), в тому числі 10,67 тис. га під водосховищами і ставками. Площа водного дзеркала Київського водосховища на Дніпрі в межах області становить близько 19 тис. га.

На території Чернігівської області протікають великі річки Дніпро (91 км), Десна (552 км), середні річки — Сож (30 км), Судість (17 км), Сейм (56 км), Снов (190 км), Остер (195 км), Удай (195 км), Трубіж (15 км), Супій (24 км).

На території області функціонує 24 водосховища з повним об'ємом 47,9 млн. м³. Всі вони відносяться до малих (з об'ємом менше 10 млн. м³). Вони використовуються, в основному, для розведення риби, зрошення та зволоження, культурно-побутового водокористування. Водосховища об'ємом більше 10 млн. м³ на території області відсутні. Дві третини водосховищ області розташовані на річках басейну Сули [16]. Понад 40% водосховищ використовуються на умовах оренди.

В області налічується 1839 ставків загальним об'ємом 155,4 млн. м³. Використовуються ставки, переважно, для риборозведення. В основному вони розміщені у південно-східних районах області, для яких характерна яружно-балочна форма рельєфу. Для районів Полісся характерна велика кількість ставків-копаней, для районів Лісостепу — руслових ставків. Найбільше ставків знаходиться на території Ічнянського (167 шт.), Борзненського (164 шт.), Прилуцького (162 шт.), Бахмацького (134 шт.) районів. З 1839 ставків області понад половина розташована на річках басейну Десни. На умовах оренди використовується в області лише 160 ставків, що становить менше 10% їх загальної кількості.

Дані про штучні водойми Чернігівської області наведено в табл. 3.25.1–3.25.4.

Таблиця 3.25.1. Наявність водосховищ на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Чернігівської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			пов-ний	корис-ний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Бахмацький	—*	—	—	—	—	—	—	—
Бобровицький	—	—	—	—	—	—	—	—
Борзнянський	1	52	1,1	1,1	—**	—	—	—
Варвинський	1	72	1,6	1,2	—	—	1	72
Городнянський	1	140	2,6	2,6	—	—	—	—
Ічнянський	5	307	7,6	7,6	—	—	2	112
Козелецький	1	100	3,0	3,0	1	100	—***	—
Коропський	—	—	—	—	—	—	—	—
Корюківський	—	—	—	—	—	—	—	—
Куликівський	—	—	—	—	—	—	—	—
Менський	2	194	2,6	2,6	1	40	—	—
Ніжинський	1	42	1,4	0,8	1	40	—	—
Новгород-Сіверський	—	—	—	—	—	—	—	—
Носівський	—	—	—	—	—	—	—	—
Прилуцький	7	764	17,6	17,5	—	—	5	668
Ріпкинський	1	87	1,7	1,7	—	—	—	—
Семенівський	—	—	—	—	—	—	—	—
Сосницький	—	—	—	—	—	—	—	—
Срібнянський	2	158	4,0	4,0	—	—	1	56
Талалаївський	1	174	2,4	2,4	—	—	1	174
Чернігівський	1	111	2,3	1,7	1	110	—	—
Щорський	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Чернігів	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Ніжин	—	—	—	—	—	—	—	—
м. Прилуки	—	—	—	—	—	—	—	—
Разом	24	2201	47,9	46,2	4	290	10	1082

Примітки: * — немає водосховищ на території району, міста;

** — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.25.2. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах Чернігівської області

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	24	2201	47,9	46,2	4	290	10	1082
р. Десна	6	531	10,7	10,1	3	190	—**	—
р. Сула	16	1480	33,2	32,7	—*	—	10	1082
Разом	24	2201	47,9	46,2	4	290	10	1082

Примітки: * — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;

** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.25.3. Наявність ставків на території адміністративних районів та міст обласного підпорядкування Чернігівської області

Адміністративні райони та міста обласного підпорядкування	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8
Бахмацький	134	414	7,3	2	2	1	3
Бобровицький	78	290	6,2	—**	—	6	10
Борзнянський	164	317	5,9	3	3	—	—
Варвинський	82	336	6,6	—	—	24	121
Городнянський	96	303	5,9	1	17	4	15
Ічнянський	167	807	16,7	—	—	23	137
Козелецький	74	365	4,5	2	24	—***	—
Коропський	96	316	5,8	—	—	—	—
Корюківський	58	424	8,3	3	75	1	21
Куликівський	38	51	0,9	—	—	—	—
Менський	35	368	12,6	—	—	7	17
Ніжинський	96	186	3,7	—	—	24	97
Новгород-Сіверський	28	307	4,5	—	—	—	—
Носівський	63	205	4,1	1	700	4	34
Прилуцький	162	610	13,2	—	—	12	89
Ріпкинський	66	393	7,9	6	4	—	—
Семенівський	53	147	1,8	—	—	3	18
Сосницький	79	191	3,2	—	—	1	13
Срібнянський	55	293	4,8	—	—	14	140
Талалаївський	111	446	7,5	—	—	24	152

Закінчення таблиці 3.25.3

1	2	3	4	5	6	7	8
Чернігівський	88	1561	22,3	2	32	7	103
Щорський	11	94	0,6	1	39	5	43
м. Чернігів	3	43	1,0	–	–	–	–
м. Ніжин	2	3	0,1	–	–	–	–
м. Прилуки	–*	–	–	–	–	–	–
Разом	1839	8470	155,4	21	896	160	1013

Примітки: * — немає ставків на території міста;

** — немає ставків на балансі водогосподарських організацій;

*** — немає ставків, переданих в оренду.

Таблиця 3.25.4. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах Чернігівської області

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Дніпра, у т.ч.	1839	8470	155,4	21	896	160	1013
р. Десна	1054	4369	78,6	15	782	59	367
р. Сула	635	2704	52,7	–*	–	99	643
Разом	1839	8470	155,4	21	896	160	1013

Примітка: * — немає ставків на балансі водогосподарських організацій.

3.26. Місто Київ

Територія міста Києва, столиці України, становить 827 км², з якої під забудову використано 350 км² або 42,3% площі. Місто простягнулося на 42 км з півночі на південь і на 35 км — зі сходу на захід. Решту незабудованої території займають водні об'єкти та зелені масиви і насадження. Річка Дніпро поділяє місто на правобережну і лівобережну частини, площа яких становить відповідно 507 і 313 км².

Київ розташований на межі двох природних зон — лісової та лісостепової. Північною частиною місто заходить на Поліську низовину, південно-західною (правобережною) піднімається на Придніпровську височину, а південно-східною (лівобережною) спирається на Придніпровську низовину. Найвищі точки Києва — дніпровські правобережні схили на Печерську і Батієва гора. Лівобережна частина міста лежить у низовині.

Гідрографічна мережа Києва включає велику річку — Дніпро (45 км у межах міста) та близько 40 малих річок і струмків. Частина з них безпосередньо впадають у Дніпро, інші — впадають у його притоки. Більшість малих річок, а особливо струмків заховано частково або повністю у бетонні колектори. Серед малих річок — Либідь (довжина 14 км), Віта (30 км), Нивка (20 км), Сирець (9 км), Дарниця (21 км).

На території Києва водосховища відсутні, але є 103 ставки загальною площею 322 га. Цільове призначення цих ставків — в основному, ландшафтно-паркове. Найбільше ставків знаходиться на території Голосіївського (37 шт.) та Оболонського (16 шт.) районів м. Києва. У Печерському районі ставки відсутні.

На території Києва налічується 43 так звані «інші штучні водойми» (колишні кар'єри, технічні водойми на малих річках, як, наприклад, на р. Дарниця поблизу Дарницького шовкового комбінату та ін.). Їхня площа становить 674 га. Найбільше так званих інших штучних водойм на території Деснянського (13 шт.) та Дарницького (12 шт.) районів м. Києва.

Дані про штучні водойми на території м. Києва наведено в табл. 3.26.1.

Таблиця 3.26.1. Наявність ставків та інших штучних водойм на території адміністративних районів м. Києва

Адміністративні райони	Кількість ставків та їх параметри		Кількість інших штучних водойм та їх параметри		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Голосіївський	37	79	1	41	—***	—
Дарницький	8	8	12	345	—	—
Деснянський	1	1	13	200	—	—
Дніпровський	2	2	6	18	—	—
Оболонський	16	28	7	65	—	—
Печерський	—*	—	—	—	—	—
Подільський	10	4	—**	—	—	—
Святошинський	9	189	2	3	—	—
Солом'янський	9	5	2	2	—	—
Шевченківський	11	6	—	—	—	—
Разом	103	322	43	674	—	—

Примітки: * — немає ставків у межах адміністративних районів міста;

** — немає інших штучних водойм у межах адміністративних районів міста;

*** — немає ставків та інших штучних водойм, переданих в оренду.

3.27. Місто Севастополь

Територія, яка підпорядковується міськраді Севастополя, становить 1079 км², в тому числі акваторії внутрішніх морських бухт займають 216 км². Місто розташовано у південно-західній частині Криму на Гераклеїському півострові. На заході і півдні територія, підпорядкована Севастопольській міськраді, обмежена береговою лінією Чорного моря, загальна протяжність якої становить 152 км. Узбережжя в районі Севастополя має понад 30 незамерзаючих морських бухт, найдовша з них — Севастопольська бухта більш ніж на 8 км йде вглиб півострова.

По території Севастополя протікають річки Бельбек (загальна довжина річки 63 км, площа водозбору 505 км²), Чорна (41 км, 436 км²) та Кача (69 км, 573 км²), які займають у Криму за повноводністю, відповідно, перше, друге і четверте місця.

На території Севастополя функціонує одне, найбільше в Криму водосховище — Чорноріченське з повним об'ємом 64,2 млн. м³. Воно розташоване на р. Чорна поблизу с. Озерне Балаклавського району Севастопольської міськради. Його основне цільове призначення — господарсько-питне водопостачання для м. Севастополя. Будівництво греблі висотою 28 метрів було завершено в 1956 р., що дозволило акумулювати 33,2 млн. м³ води. Протягом 1977 — 1984 рр. греблю було нарощено до сучасної висоти в 36 метрів, що дозволяє накопичувати у водосховищі 64,2 млн. м³ води і робить Чорноріченське водосховище найбільшим на Кримському півострові. Довжина водосховища 3,45 км, максимальна ширина — 3,55 км, площа поверхні 6,04 км², пересічна глибина — 10,7 м, максимальна глибина (біля греблі) — 31,7 м. Водоскидна споруда являє собою водозливну гравітаційну греблю автоматичної дії.

На території Севастополя налічується 96 ставків, загальною площею 336 га та об'ємом 12,0 млн. м³. Найбільше ставків у басейні р. Чорна (52 шт.), у басейні р. Кача — 21, у басейні р. Бельбек — 5.

Дані про штучні водойми на території Севастополя наведено в табл. 3.27.1–3.27.3.

Таблиця 3.27.1. Наявність водосховищ у басейнах основних річок у межах м. Севастополя

Басейн	Кількість водосховищ, шт.	Площа, га	Об'єм, млн.м ³		На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
			повний	корисний	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Річки Чорного моря, в т. ч.								
р. Чорна	1	604	64,2	61,2	—*	—	—**	—
Разом	1	604	64,2	61,2	—	—	—	—

Примітки: * — немає водосховищ на балансі водогосподарських організацій;
** — немає водосховищ, переданих в оренду.

Таблиця 3.27.2. Наявність водосховищ об'ємом понад 10 млн. м³ на території м. Севастополя

Назва водосховища, річки (басейну)	Місцезнаходження (населений пункт, район)	Площа водної поверхні, га	Об'єм, млн. м ³	
			повний	корисний
Чорноріченське, р. Чорна (Чорне море)	м. Севастополь, Балаклавський	604	64,2	61,2

Таблиця 3.27.3. Наявність ставків у басейнах основних річок у межах м. Севастополя

Басейн	Кількість ставків та їх параметри			На балансі водогосподарських організацій		Передано в оренду (станом на 01.01.14)	
	кількість, шт.	площа, га	об'єм, млн.м ³	кількість, шт.	площа, га	кількість, шт.	площа, га
Річки	96	336	12,0	—*	—	—**	—
Чорного моря, в т. ч.	96	336	12,0	—*	—	—**	—
р. Бельбек	5	14	1,1	—	—	—	—
р. Чорна	52	184	8,2	—	—	—	—
Разом	96	336	12,0	—	—	—	—

Примітки: * — немає ставків на балансі водогосподарських організацій;
** — немає ставків, переданих в оренду.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Авакян А.Б., Салтанкин В.П., Шарапов В.А.* Водохранилища. — М.: Мысль, 1987. — 326 с.
2. *Вишневський В.І.* Річки і водойми України. Стан і використання. — К.: Віпол, 2000. — 376 с.
3. *Вишневський В.І., Сташук В.А., Сакевич А.М.* Водогосподарський комплекс у басейні Дніпра. — К.: Інтерпрес ЛТД, 2011. — 188 с.
4. Водна рамкова директива ЄС 2000/60/ЄС. Основні терміни та їх визначення. — К., 2006. — 240 с.
5. Водне господарство в Україні. / За ред. *А.В. Яцика, В.М. Хорєва.* — К.: Генеза, 2000. — 456 с.
6. Водний кодекс України. / Відомості Верховної Ради України, 1995, №24, ст.189 (зі змінами та доповненнями протягом 2000–2014 рр.).
7. Водні ресурси та якість річкових вод басейну Південного Бугу. / [В.К. Хільчевський, О.В. Чунарьов, М.І. Ромась та ін.] / За ред. *В.К. Хільчевського.* — К.: Ніка-Центр, 2009. — 184 с.
8. Гідрологія и гідрохімія Дніпра и его водохранилищ. / *А.И. Денисова, В.М. Тимченко, Е.П. Нахшина и др.* — К.: Наукова думка, 1989. — 216 с.
9. Загальна гідрологія. / За ред. *В.К. Хільчевського, О.Г. Ободовського.* — 2-е вид., доп. — К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. — 399 с.
10. Закон України від 25.06.1991 р. №1264-ХІІ «Про охорону навколишнього природного середовища». / Відомості ВР України, 1991, №41. — С. 546 (зі змінами та доповненнями протягом 1993–2014 рр.).
11. Закон України від 24.05.2012 р. №4836-VI «Про затвердження Загальнодержавної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро до 2021 року». / Відомості ВР України, 2013, №17. — С. 146.
12. Закон України від 18.09.2012 р. №5293-VI «Про аквакультуру». / Відомості ВР України, 2013, №43. — С. 616.
13. *Коненко Г.С.* Гідрохімія ставків і малих водоймищ України. — К.: Наукова думка, 1971. — 311 с.
14. Методики гідрографічного та водогосподарського районування території України відповідно до вимог Водної рамкової директиви Європейського Союзу. / *В.В. Гребінь, В.Б. Мокін, В.А. Сташук, В.К. Хільчевський, М.В. Яцюк, О.В. Чунарьов, Є.М. Крижановський, В.С. Бабчук, О.Є. Ярошевич* — К.: Інтерпрес ЛТД, 2013. — 55 с.
15. Наукові засади раціонального використання водних ресурсів України за басейновим принципом. / [В.А. Сташук, В.Б. Мокін, В.В. Гребінь, О.В. Чунарьов] / За ред. *В.А. Сташука.* — Херсон, 2014. — 320 с.
16. *Паламарчук М.М., Закорчевна Н.Б.* Водний фонд України: Довідковий посібник. — 2-е вид., доп. — К.: Ніка-Центр, 2006. — 320 с.

17. Правила експлуатації водосховищ Дніпровського каскаду. / [А.В. Яцик, А.І. Томільцева, М.В. Яцик та ін.] / За ред. А.В. Яцика. — К.: Генеза, 2001. — 211 с.
18. Правила експлуатації Дністровського водосховища. / За ред. А.В. Яцика. — К.: УНДІВЕП, 2011. — 120 с.
19. Сташук В.А. Еколого-економічні основи басейнового управління водними ресурсами. — Дніпропетровськ: Зоря, 2006. — 480 с.
20. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони [Електронне видання], Урядовий портал. <http://www.kmu.gov.ua>

Наукове видання

Гребінь Василь Васильович
Хільчевський Валентин Кирилович
Сташук Василь Андрійович
Чунар'ов Олексій Васильович
Ярошевич Олексій Євгенович

**Водний фонд України
Штучні водойми
Водосховища і ставки**

Довідник

Підписано до друку 10.12.2014. Формат 70х100/16.
Папір офсетний. Обл.-вид. арк. 11,3.
Наклад 300 прим. Зам. №29–11.

Видавництво «Інтерпрес ЛТД».
Київ-57, вул. Дегтярівська, 31.
Реєстраційне свідоцтво ДК №1248 від 27.02. 2003 р.
Тел. (050) 911-37-86.